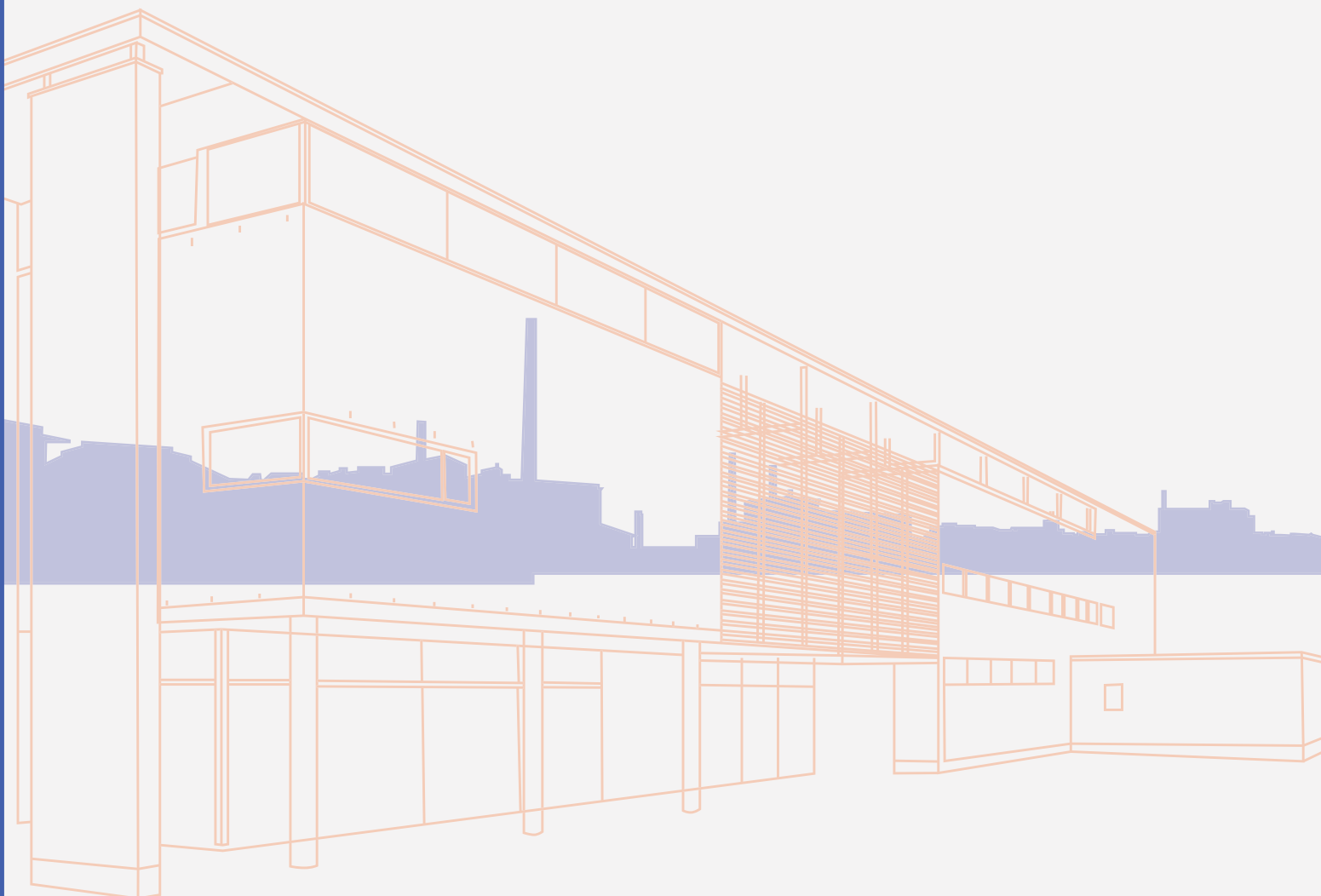

Partidagen²⁰¹⁹

den 7-9 juni i Vasa

Parti- dagen

7-9.6.2019

INNEHÅLL

4	<i>Tidsschema</i>
6	<i>Praktisk information</i>
8	<i>Föredragningslista</i>
10	<i>Förhandlingsordning</i>
12	<i>Motioner</i>
60	<i>Partiets stadgar</i>
68	<i>Partidagens ordlista</i>

Tidsschema

Fredag

KLOCKAN

7.6

19.00 - 21.00

Vasa stads mottagning

Stadshuset, Senatsgatan 1,
65100 Vasa

Stadens värd stadsdirektör
Tomas Häyry.

Lördag

KLOCKAN

8.6

7.45 - 9.15

Välkomstkaffè, anmälning
och fullmaktsgranskning.

Partidagsplatsen, Vasa
övningsskolas gymnasium,
Skolhusgatan 31, 65100
Vasa.

Välkomstmusik.

8.30 - 9.15

Kretsvisa delegatmöten.

9.30

Öppningsceremoni.

Sång av **Amors pilar.**

Partiordförande **Anna-Maja
Henrikssons** linjetal.

Musik.

Tal av Svenska riksdags-
gruppens ordförande.

Vasa stads hälsning framförs
av fullmäktigeordförande
Joakim Strand.

12.00

Lunch.

13.00

Partiordförande **Anna-Maja
Henriksson** öppnar parti-
dagen.

Val av presidium och
protokolljusterare.
Partidagens behörighet.
Fastställande av föredrag-
ningslista och förhandling-
sordning.
Val av utskott för
partidagen.
Remittering av motioner.

13.30

Allmänpolitisk debatt.

Söndag

KLOCKAN

9.6

16.00

Partidagen ajourneras för
utskottsarbete.

Behandling av motioner i
utskotten.

17.30

Utskottsarbetet avslutas
i och med att alla motion-
er och slutbehandlats i
utskottet.

19.00

Festsupé på Scandic Waskia,
Kärleksstigen 3, 65170 Vasa.

9.00

Andakt med biskop
electus **Bo-Göran**
Åstrand i Korsholms
kyrka, Adelcrantzgränd
1, 65380 Vasa.

Uppvaktning vid hjälte-
gravarna vid Korsholms
kyrka.

10.00

Kretsvisa delegat-
möten.

10.30

Redogörelse över par-
tiets aktuella verksam-
het.

Behandling av motioner
i salen.

12.00

Lunch.

13.00

Val av partiordförande.
Val av viceordförande
för partiet.
Val av partifullmäktige.

Fortsatt behandling av
motioner.

15.30

Partidagen
avslutas.

Praktisk information

1. KOORDINATER

Svenska folkpartiet samlas till partidag 7-9.6.2019 i Vasa.

Partidagsplatsen är Vasa övningsskolas gymnasium, Skolhusgatan 31, 65100 Vasa.

Deltagarna bör notera att det inte heller i år finns bord i partidagssalen.

Stadens mottagning på fredagen sker på Vasa stadshus, Senatsgatan 1, 65100 Vasa.

Lördagens middag ordnas på Scandic Waskia, Kärleksstigen 3, 65170 Vasa.

Söndagens andakt sker i Korsholms kyrka, Adelcrantzgränd 1, 65380 Vasa

Uppvaktning sker vid hjältegravarna vid Korsholms kyrka.

2. TRANSPORT OCH PARKERING

Transporterna till och från partidagen sköter deltagarna själva.

Till söndagens andakt i Korsholms kyrka ordnas transport. Start kl 8:40 från Senatsgatan vid Vasa stadshus.

Efter kransnedläggningen ordnas transport till partidagsplatsen. Notera att det är skäl att checka ut från hotellet före transporten till kyrkan.

Taxi nås på telefonnummer
Taxi Vaasa 06 100 411.

3. ANMÄLNING

Anmälan till partidagen bör skötas av varje deltagare omedelbart vid ankomsten till partidagsplatsen. Eventuella anmärkningar gällande betalningar bör göras **senast** tre månader efter partidagen. Anmälan sker på partidagsplatsen på lördag på kl. 7:45-9:15. *Efter kl. 9:15 på lördagen sker anmälan till partidagskansliet.* Vid anmälan får deltagarna sina deltagarkuvert.

Ersättare för ordinarie anmäld delegat bör så fort som möjligt anmäla detta till partikansliet

(May Myrberg, may.myrberg@sfp.fi eller tfn 045-6579691).

Ännu på partidagsplatsen kan personbyten göras.

Anmälan om detta bör ske **senast kl. 12** på lördag till partidagskansliet.

Eventuella oklara ekonomiska frågor utreds i samband med anmälningen på partidagsplatsen. Om det finns risk för att inbetalningen inte nått arrangören bör kvittot medtas.

Fullmakterna skickas till partikansliet på förhand. För eventuella kompletteringar och för oklara fall ordnas fullmaktsgranskning i samband med anmälan på lördag morgon kl. 7:45-9:15. Därefter granskas fullmakterna av partidagskansliet.

4. INKVARTERINGEN

Deltagarna sköter själv om hotellbokningen.

Hotellinkvarteringen betalas direkt på plats i samband med övernattningen.

5. MÅLTIDER

Välkomstkaffe serveras på partidagsplatsen på lördag morgon kl 7:45-9:15.

Notera att inget övrigt morgonmål serveras på partidagsplatsen.

Luncherna på lördag och söndag intas på partidagsplatsen. Eftersom tidtabellen är ytterst ansträngd är det viktigt att det löper snabbt undan.

Supé på lördagskväll på Scandic Waskia, Kärleksstigen 3, 65170 Vasa. De som i samband med anmälan betalat också för festen får ett supékort i deltagarkuvertet.

Middagen börjar kl 19 med en gemensam skål. I middagspriset ingår ett glas skumvin samt två glas vin / öl. Mera dryck kan beställas till bordet av serveringspersonalen, drycken betalas direkt vid serveringen.

Klädseln är fri.

På partidagsplatsen finns kioskförsäljning med kaffe, semlor, godis, glass etc.

6. KYRKOÅNG OCH KRANSNEDLÄGGNING

Andakten sker i Korsholms kyrka, Adelcrantzgränd 1, 65380 Vasa kl. 9.00 på söndag morgon.

Efter andakten hålls uppvaktning vid hjältegravarna vid Korsholms kyrka.

Busstransport ordnas till kyrkan. Bussen avgår kl 8:40 från Senatsgatan vid Vasa stadshus. Efter andakten och kransnedläggningen kör bussen direkt till partidagsplatsen. Notera att det är skäl att checka ut från hotellet före transporten till kyrkan.

7. HANDLINGAR

Partidagshandlingarna sänds till de delegater som vid anmälningen beställt handlingar i pappersformat. Handlingarna kan laddas ner från <https://partidagen.sfp.fi/>. Sidan uppdateras kontinuerligt så att aktuella exemplar alltid finns att tillgå.

Observera att **extra handlingar inte kan fås på partidagsplatsen!**

På partidagsplatsen finns tillgång till trådlöst internet. Inloggningsinformation finns på partidagsplatsen.

Under partidagen kopieras möjligast lite papper och i partidagssalen visas de dokument som är under behandling på stor skärm.

8. ELEKTRONISK RÖSTNING

På söndagen då delegaterna anländer skall en elektronisk röstningsenhet lösas ut för att kunna delta i den öppna omröstningen i salen gällande motioner. Röstningsenheten är personlig och skall returneras då partidagen avslutats.

9. PARTIDAGSINFORMATION PER WHATSAPP

Du kan prenumerera på partidagsinformation per WhatsApp. På det sättet får du praktisk information och annan nyttig information, i realtid, per WhatsApp till din telefon.

OBS! Fastän du tidigare är på partidagen prenu-

mererat på partidagsinformation, måste du göra det nu på nytt.

Genom att du prenumererar på denna WhatsApp-information godkänner du att SFP sparar ditt namn och din telefonnummer på WhatsApp.

Så här gör du för att prenumerera på praktisk information på partidagen via WhatsApp:

1) Spara SFP:s nummer (040 53 00 549) i din mobil med namnet SFP.

2) Skicka ett meddelande till oss med WhatsApp där du skriver till exempel "Hej! Jag vill prenumerera på partidagsinfo. Hälsningar, Carl Carlsson".

3) Du får vår info i en särskild chattgrupp. Om du svarar på chatten går ditt meddelande inte till alla som prenumererar på samma lista, utan det är endast administratören som ser det.

10. INFORMATION

Information om partidagsarrangemangen fås av partikansliet, Maria Grundström, 040-73 48 677, maria.grundstrom@sfp.fi

En särskild informationsdisk finns på partidagsplatsen.

Föredragningslista

PARTIDAGENS KONSTITUERANDE

1. Partidagen öppnas.
2. Val av ordförande och två vice ordförande för partidagen.
3. Val av sekreterare för partidagen.
4. Val av två protokolljusterare samt fyra rösträknare.
5. Partidagens behörighet.
6. Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning.
7. Beslut om tillsättande av utskott:
 - fyra utskott för beredning av motioner
 - valutskott

Partidagsdelegaterna fördelas utgående från egna preferenser på fyra beredningsutskott.

Valutskottet består av kretsordföranden, en representant för Övriga Finland, Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets och Svenska Seniorers ordförande.

8. Val av utskott för partidagen samt remittering av ärenden:

Beredningsutskott 1

- 1 Dags för jämställdhetsperspektiv i klimatpolitiken
- 2 Finland som föregångsland inom Cleantech i rymden
- 3 Mer ambitiös klimatpolitik!
- 4 Producenter måste ta ett större miljöansvar
- 5 SFP jobbar för att det för Finland görs upp en biogasstrategi.
- 6 Barnvänliga kommuner enligt UNICEFs modell
- 7 Kommunerna måste ordna mera trygg och utvecklande fritidsverksamhet
- 8 Sexualfostrare till varje skola
- 9 Ett enklare betalningssystem

Beredningsutskott 2

- 10 Begränsa politiska strejker
- 11 Bort med högerextrema vindar från Finland!
- 12 Flagningsstatus åt Nordens dag den 23 mars
- 13 Förbud inte framtidens matutveckling

- 14 Förbättra språktilläggen
- 15 Hur lappa tron på den konstitutionella demokratin
- 16 Införande av rutinmässig muntlig fråga om upplevelse av våld
- 17 Konsekvensbedömning av trådlös 5G
- 18 Mera 5G till landsbygden!
- 19 Nordiska samarbetet med politiska partier intensifieras
- 20 Reformera värnplikten
- 21 Statens administrativa kostnader kan reduceras
- 22 Synliggör Europeiska unionen!
- 23 Tillsättande av en äldreombudsman på riksnivå
- 24 Vakaumuksen mukaiset arkipyhät työläinsäädäntöön

Beredningsutskott 3

- 25 Att definiera och certifiera vårdkvalitet
- 26 Dags för resurser, inte nedskärningar, för förlossningsvården
- 27 Finlandssvenskarnas grundlagsenliga rätt till sjukvård på sitt modersmål
- 28 Förbud kvinnlig könsstympning i lag
- 29 Hantering av elektroniskt bildmaterial inom social- och hälsovårdstjänster
- 30 Hälsoundersökning för seniorer
- 31 Kretssjukhusens roll som hälsocenter efter valet 2019
- 32 Lagstifta om ett tredje juridiskt kön
- 33 Nu är det dags att höja pensionerna!
- 34 Papa-provtagning så smärtfritt som möjligt
- 35 Utökad 6+6+6-modell för allas bästa
- 36 Ändring av sättet för indexkorrigering av ålderspensioner

Beredningsutskott 4

- 37 En timme till tåget
- 38 Förbättra järnvägen österut
- 39 Säkrare väganslutningar till riksväg 25
- 40 Lasku- maksumuistutus- ja velka-asiat koulun yhteiskuntaoppiin
- 41 Mensa utan moms!
- 42 Oförutsedda, oproportionellt höjda skatter på naturaområden
- 43 Styrelserepresentation för privatanställda
- 44 Stärkt företagarpolitik i SFP
- 45 Sänk skatten för mens- och inkontinensskydd
- 46 Ändring av det skattefria beloppet i arvskattelagen.
- 47 Ändring av dividend- och kapital skattelagen.

- 9.** Val av valnämnd
a) val av ordförande
b) val av två medlemmar

POLITISK DEBATT

- 10.** Allmänpolitisk debatt.

FÖRVALTNINGSÄRENDEN

- 11.** Redogörelse över partiets aktuella verksamhet.

MOTIONSBEHANDLING

- 12.** Behandling av motioner i salen.

VAL UNDER PARTIDAGEN

- 13.** Val av partiordförande 2019-2020.
- 14.** Val av tre viceordförande 2019-2020.
- 15.** Val av partifullmäktige.
Partifullmäktige består av:
- partiets presidium (4)
- 46 ledamöter med personliga ersättare inklusive representation från de registrerade medlemsföreningar, som erhållit förbundsstatus inom partiet. Ledamöterna med personliga ersättare väljs för två år framåt, av dessa är hälften årligen i tur att avgå.

I tur att avgå är följande:

<i>Ordinarie ledamöter</i>	<i>Ersättare</i>
Marlén Timonen, Karleby	Leif Jakobsson, Karleby
Johanna Holmäng, Pedersöre	Niclas Sjöskog, Pedersöre
Thomas Karv, Nykarleby	Elli Flén, Nykarleby
Samuel Broman, Korsholm	Johanna Nyman, Korsholm
Katarina Holmqvist, Korsnäs	Roger Bergström, Korsnäs
Pirjo Nylund, Kaskö	Jan-Anders Lundenius, Kaskö
Åsa Blomstedt, Kristinestad	Henrik Antfolk, Kristinestad
Ida-Maria Skytte, Korsholm	Hans Frantz, Vasa
Elin Blomqvist, Borgå	Niklas Grönroos, Borgå

Anna Aintila, Kyrkslätt	Jessica Lerche, Grankulla
Solveig Halonen, Vanda	Bo Lönnqvist, Esbo
Andreas Hindrén, Raseborg	Ann-Katrin Bender, Raseborg
Heidi Seppälä, Vichtis	Mika Valli, Nurmijärvi
Christer Antell, Helsingfors	Christina Fraser, Helsingfors
Wilhelm von Nandelstadh, Helsingfors	Martina Harms-Aalto, Helsingfors
Joakim Horsma, Helsingfors	Ira Grandén, Helsingfors
Regina Koskinen, Pargas	Mikael Holmberg, Pargas
Ida Schauman, Åbo	Lars Nyberg, Åbo
Anu Huusko, Övriga Finland	Sammol Lukkari, Samernas representant
Filip Slotte, Svensk Ungdom	Sonja Rodén, Svensk Ungdom
Jose Forslund, Svensk Ungdom	Emilia Mattsson, Svensk Ungdom
Ann-Sofi Backgren, Svenska kvinnoförbundet	Tiina Kujala, Svenska Kvinnoförbundet
Johan Bardy, Övriga Finland	Suzanne Sjöholm, Övriga Finland

PARTIDAGENS AVSLUTANDE

- 16.** Övriga ärenden.
- 17.** Partidagen avslutas.

Förhandlingsordning

ALLMÄNT

1. Varje deltagare med yttranderätt erhåller en nummerlapp. För deltagarna är nummerlapparna gula och för övriga deltagare med yttranderätt gröna. Partidagens presidium kan ge ordet även åt personer, som inte har stadgeenlig yttranderätt.

2. Anhållan om ordet sker i allmänhet med nummerlapp.

3. Anhållan om ordet i den politiska debatten sker senast kl 13 på lördagen. Anhållan till den politiska debatten sker via e-post till christoffer.hallfors@sfp.fi eller med talturslapp som inlämnas till presidiet på partidagen. Delegaterna bör i anhållan uppge namn, delegatnummer och ämne för talturen.

4. I den politiska debatten kan delegaterna ställa frågor direkt till partiledningen, gruppordförande och europaparlamentariker eller ge synpunkter på politiken.

5. Tiden för varje talare är begränsad till tre (3) minuter. Replik och inlägg vid replikskiften sker från talarstolen/mikrofon i salen och begränsas till en (1) minut. Vid behov begränsas antalet talare vid motionsbehandlingen.

6. Endast delegater har förslagsrätt.

7. Vid behandling av ärende som förberetts i ett partidagsutskott utgör utskottets förslag grund för behandlingen.

8. Öppen omröstning sker elektroniskt. Sluten omröstning sker med tryckta röstsedlar.

BEHANDLING AV MOTIONER

9. Motioner behandlas i respektive utskott. Alla delegater väljer på egna preferenser i vilket utskott man vill delta. Utskotten leds av en ordförande som bistås av en sekreterare. Utskotten är öppna för partidagens gäster och media. Enbart befullmäktigade delegater har rösträtt i utskotten.

10. Motionerna fördelas på fyra beredningsutskott enligt följande:

Beredningsutskott 1

- 1** Dags för jämställdhetsperspektiv i klimatpolitiken
- 2** Finland som föregångsland inom Cleantech i rymden

- 3** Mer ambitiös klimatpolitik!
- 4** Producenter måste ta ett större miljöansvar
- 5** SFP jobbar för att det för Finland görs upp en biogasstrategi.
- 6** Barnvänliga kommuner enligt UNICEFs modell
- 7** Kommunerna måste ordna mera trygg och utvecklande fritidsverksamhet
- 8** Sexualfostrare till varje skola
- 9** Ett enklare betalningssystem

Beredningsutskott 2

- 10** Begränsa politiska strejker
- 11** Bort med högerextrema vindar från Finland!
- 12** Flagningsstatus åt Nordens dag den 23 mars
- 13** Förbjud inte framtidens matutveckling
- 14** Förbättra språktilläggen
- 15** Hur lappa tron på den konstitutionella demokratin
- 16** Införande av rutinmässig muntlig fråga om upplevelse av våld
- 17** Konsekvensbedömning av trådlös 5G
- 18** Mera 5G till landsbygden!
- 19** Nordiska samarbetet med politiska partier intensifieras
- 20** Reformera värnplikten
- 21** Statens administrativa kostnader kan reduceras
- 22** Synliggör Europeiska unionen!
- 23** Tillsättande av en äldreombudsman på riksnivå
- 24** Vakaumuksen mukaiset arkkipyhät työläinsäädäntöön

Beredningsutskott 3

- 25** Att definiera och certifiera vårdkvalitet
- 26** Dags för resurser, inte nedskärningar, för förlossningsvården
- 27** Finlandssvenskarnas grundlagsenliga rätt till sjukvård på sitt modersmål
- 28** Förbjud kvinnlig könsstympning i lag
- 29** Hantering av elektroniskt bildmaterial inom social- och hälsovårdstjänster
- 30** Hälsoundersökning för seniorer
- 31** Kretssjukhusens roll som hälsocenter efter valet 2019
- 32** Lagstifta om ett tredje juridiskt kön
- 33** Nu är det dags att höja pensionerna!
- 34** Papa-provtagning så smärtfritt som möjligt
- 35** Utökad 6+6+6-modell för allas bästa
- 36** Ändring av sättet för indexkorrigering av ålderspensioner

Beredningsutskott 4

- 37** En timme till tåget
- 38** Förbättra järnvägen österut
- 39** Säkrare väganslutningar till riksväg 25
- 40** Lasku- maksuistutus- ja velka-asiat koulun yhteiskuntaoppiin
- 41** Mensa utan moms!
- 42** Oförutsedda, oproportionellt höjda skatter på naturaområden
- 43** Styrelserepresentation för privatanställda
- 44** Stärkt företagarpolitik i SFP
- 45** Sänk skatten för mens- och inkontinensskydd
- 46** Ändring av det skattefria beloppet i arvskattelagen.
- 47** Ändring av dividend- och kapital skattelagen.

11. Utskottens förslag överlämnas till partidagskansliet efterhand som de är färdigbehandlade, dock senast på lördag kl 18. Utskottens förslag publiceras på <https://partidagen.sfp.fi/> samt finns till påseende vid partidagens infodisk.

12. Ändringsförslag till utskottens förslag skall inlämnas skriftligen senast kl. 9.30 på söndagen via <https://partidagen.sfp.fi/> eller via särskilda ändringslappar till partidagskansliet.

13. Partidagspresidiet kan vid särskilda fall godkänna muntliga ändringsförslag från salen. Dessa godkända muntliga ändringsförslag ska inlämnas skriftligen till presidiet.

14. Alla ändringsförslag ska föreslås av en delegat, och kräver understöd av annan delegat för att upptas till behandling.

STADGEENLIGA VAL

15. Valen på partidagen förbereds av en valberedning bestående av kretsordföranden, SU:s, Svenska kvinnoförbundets och Svenska Seniorers ordföranden och en representant för Övriga Finland.

16. Valberedningen inleder sitt arbete i god tid före partidagen. Under partidagen fortsätter valberedningen sitt arbete som valutskott. En första presentation av läget föredras på kretsarnas delegatmöten före partidagen.

17. Val förrättas i enlighet med partiets stadgar. Valproceduren handhas av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar.

18. Partiordförande väljs genom majoritetsbeslut. Om flera än två kandidater nomineras, och ingen erhåller absolut majoritet av de avgivna rösterna verkställs en andra valomgång mellan de två kandidater som erhållit de flesta rösterna i

den första valomgången.

19. Observera att särskilda röstsedlar används vid eventuella omröstningar vid val av ordförande, viceordförande och i tur avgående partifullmäktigeledamöter. Röstsedlar utdelas till delegaterna före valförrättningen inleds.

TIDTABELL

20. Partidagen följer ett tidsschema och föredragningslista som ingår i handlingarna. Under pågående förhandlingar bör inte delegat- eller andra möten arrangeras.

21. Ärende som inte slutbehandlats till kl. 16 på söndagen kan av partidagen hänskjutas till parti styrelsen för avgörande.

Motioner

Beredningsutskott 1

1 DAGS FÖR JÄMSTÄLLDHETSPERSPEKTIV I KLIMATPOLITIKEN

Av världens fattiga är 70 % kvinnor. Klimatförändringen slår hårdast mot kvinnor som lever i fattigdom. Kvinnor är inte bara mer ekonomiskt utsatta – de har även färre rättigheter och friheter. Vid naturkatastrofer som översvämningar, tsunamin, bränder eller torka är det ofta kvinnorna som betalar det högsta priset. De löper större risk att skada sig eller mista livet. Av ekonomiska skäl kan de också tvingas till äktenskap eller prostitution. Kvinnor har även sämre tillgång till information: i världen finns det till exempel 300 miljoner färre kvinnor som äger en mobiltelefon jämfört med män. Med andra ord ökar kvinnors begränsade tillgång till ekonomiska, politiska och materiella resurser deras utsatthet för klimatförändringar.

Kvinnor representerar dock inte bara en särskild utsatthet utan också förändring. Stärkandet av kvinnors rättigheter och möjligheter kan motverka klimatförändringen drastiskt. Förändringspotentialen har en direkt koppling till åtminstone tre faktorer:

1) Stärkandet av kvinnliga jordbrukares ställning

Globalt sett står kvinnor för en stor del av världens jordbruk. Av all mat i låginkomstländer produceras 60–80 % av kvinnor på små jordlotter. Trots detta ges kvinnor mindre resurser och sämre rättigheter. Ett problem är då kvinnor i somliga länder inte har rätt att äga jorden de brukar, med den påföljden att de inte kan använda marken som lånegaranti och göra nödvändiga investeringar i den egna verksamheten, så som jordbruksutrustning. I andra länder måste kvinnor ha en mans underskrift för att beviljas lån. Dessa hinder gör jordbruket mer ineffektivt och leder till mindre skördar. Satsningar på kvinnliga jordbrukare leder till att marken kan tas till vara på ett mer effektivt sätt. Skördar på redan existerande marker kan öka med 20–30 % och avverkning undvikas. Om kvinnors jordbruksskördar kom upp till samma medeltal som mäns, kunde vi minska mängden koldioxid som tar sig ut i atmosfären med hela två miljarder ton fram till år 2050. Återvinning i hushållen kunde ha samma effekt.

2) Ökad tillgång till utbildning och 3) Förbättrandet av flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa

Det är inte bara satsningar på jämställdhet i jordbruket som har konsekvenser för klimatet. Satsningar på kvinnors tillgång till preventivmedel och sexualhälsotjänster av hög kvalitet är av stor betydelse för bromsandet av den globala befolkningstillväxten. Det samma gäller tillgång till utbildning – idag står 130 miljoner kvinnor utan möjlighet till utbildning. Ju högre utbildad en kvinna är, desto färre barn föder hon. Genom dessa satsningar på jämställdhet kan jordens totala befolkningens mängd enligt uträkningar minska med en miljard tills år 2050. En minskad befolkningens mängd innebär minskad efterfrågan på bland annat elektricitet och mat, vilket kunde medföra en minskning på 120 miljarder ton utsläpp.

Klimatbeteende

Också på hemmaplan har vi mycket att jobba med. Många finländare motsätter sig en hållbar livsstil eller förhåller sig likgiltigt till klimatförändringen. En finländsk undersökning visar att hit hör upp till 30 % av alla unga män och kön är de facto en av de största förklarande faktorerna gällande skillnader i inställning till klimatförändringen. Tidigare forskning visar att kvinnor och män har olika klimatbeteenden. Kvinnor är större konsumenter av engångsvattensflaskor än män och singelkvinnor står för den största andelen matsvinn av alla hushåll. Kvinnor använder mer kollektivtrafik än män och ändrar oftare sitt eget beteende för att leva klimatvänligt. Män äter mer kött, kör mer bil och föredrar tekniska lösningar framom beteendeförändringar på individnivå.

Problemet är att energieffektiviseringar är otillräckliga så länge konsumtionen fortsätter att öka. För att stävjandet av klimatförändringen ska lyckas måste alla vara med. Därför krävs det satsningar på de grupper som är likgiltiga inför klimatförändringen eller emot hållbarhet. Vi behöver också medvetandegöra olika beteendemönster. Med andra ord är klimatfrågan en väldigt könsbunden fråga där könsroller och -normer spelar en stor roll. Detta perspektiv kan inte förbises.

Svenska Kvinnoförbundet yrkar på att SFP genom sina representanter i riksdagen arbetar för:

- EN klimat- och hållbarhetspolitik som genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och en social dimension.

- **EN** klimat- och hållbarhetspolitik som fördelar resurserna mer rättvist mellan könen.
- **ATT** Finland är en föregångare i att stärka kvinnors och flickors ställning globalt genom att genomföra FN:s Agenda 2030 nationellt och i det internationella samarbetet, med ett särskilt fokus på mål 5 om jämställdhet som är en förutsättning för att uppnå de andra hållbarhetsmålen.
- **ATT** extra satsningar görs på de grupper som är likgiltiga inför klimatförändringen för att få en attitydförändring till stånd.
- **ATT** mer resurser styrs till forskning om hållbarhet och klimat ur ett könsperspektiv.

Svenska Kvinnoförbundet
Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna lyfter på ett förtjänstfullt sätt upp hur kvinnor både drabbas speciellt hårt av klimatförändringen och kan spela en avgörande roll i att motverka den. Klimatförändringen bekämpas inte bara inom Finlands egna gränser, utan vi behöver i allra högsta grad också aktivt driva frågorna på den europeiska och globala arenan. Förutom att alla länder behövs för att uppnå klimatmålsättningarna, så behövs också alla grupper i samhället.

Då vi övergår till ett klimativänligt och utsläppsnålt samhälle ska de som påverkas mest av omställningen stödjas för att klara av att anpassa sig till nya krav i en klimatneutral ekonomi. Människogrupper eller regioner som berörs särskilt mycket av omställningen behöver kompenseras.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **EN** klimat- och hållbarhetspolitik som genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och en social dimension.
- **EN** klimat- och hållbarhetspolitik som beaktar hur resurserna fördelas mer rättvist mellan könen.
- **ATT** Finland är en föregångare i att stärka kvinnors och flickors ställning globalt genom att genomföra FN:s Agenda 2030 nationellt och i det internationella samarbetet, med ett särskilt fokus på mål 5 om jämställdhet som är en förutsättning för att uppnå de andra hållbarhetsmålen.
- **ATT** satsningar görs för att öka kännedomen om orsakerna till klimatförändringen
- **ATT** mer resurser styrs till forskning och utveckling också ur ett könsperspektiv.

2 FINLAND SOM FÖREGÅNGSLAND INOM CLEANTECH I RYMDEN

Finland har år 2018 skrivit på om hållbar rymdteknologi för 5 + 3 år och ratificerat FN:s rymdfördrag (Outer Space Treaty) och registreringsavtalet (Convention on the Registration of Objects Launched into Outer Space) år 2018. Finland blev då också medlem av FN:s rymdkommitté (CO-PUOS). Staten är ansvarig för allt som rör rymden. "Finlands rättigheter och skyldigheter styrs av politikerna då det kommer till frågor om rymden." säger professor Jaan Praks på Aalto Universitetet i Esbo.

Vårt moderna samhälle skulle inte fungera utan satelliter, de används både militärt och civilt till kommunikation, fjärranalys, navigering och övervakning. En modern krigsmakt är beroende av sina satelliter för att effektivt kunna nå sina mål och beroendet av rymden och dess möjligheter ökar.

Kessler-effekten, är uppkallat efter den amerikanska rymdforskaren Donald J Kessler. Effekten innebär att om rymdskrot kolliderar, så splittras detta upp i mindre delar som sprids i rymden och ökar risken för fler kollisioner. Dessa kollisioner leder till fler kollisioner, som i sin tur leder till ännu fler kollisioner. Till sist fylls den lägre jordomloppsbanan med rymdskrot som skadar och förstör nästan alla våra satelliter och framtida möjligheter att skjuta upp nya satelliter. Skrotet kommer cirkulera runt jorden i många år och träffar en satellit med en fart upp till 27.000 km/h. Det räcker med att en flaga av målarfärg träffar en satellit så tar den sönder det föremålet.

På 36.000 km höjd har man föremål i något som kallas för geostationär bana. Här finns TV-, väderleks- och telekommunikationssatelliter. Dessa satelliter har en omlopps bana på 24 timmar. En satellit i geostationär bana håller en fast position ovanför en punkt på jordytan. Föremål rör sig i rymden som om de vore på insidan av en cirkulär behållare, de kan inte komma ur den cirkulära rörelsen som gravitationen orsakar.

På 1.400 km höjd (Low Earth Orbit) är det planerat 5G-satelliter. Då det är billigast att ha dessa på denna lägre höjd. På den här höjden kan Kessler-effekten hända väldigt lätt. Ett par hundra satelliter finns redan i omloppsbana men de är inte ”fullvärdiga” 5G-satelliter. De som kommer att skickas upp (flera 10.000 st de närmaste åren) är inte heller riktigt enligt 5G-standard. På de lägre banorna har vi fjärranalyssatelliter, som är oumbärliga redskap för allt från jordbrukstillämpningar, skogskartering, mätning av markfuktighet, snö- och istäcke.

På 600-700 km höjd är det väldigt trångt. På ca 25 år så kommer dessa föremål tillbaka ner till jorden. De brinner upp i atmosfären, eller t o m förångas, men bränsletankar och lite annat kommer ner hela. Bränsletankar är gjorda av hållbart material, som till exempel rostfritt stål. Det här är en risk. I Kanada har det kommit ner en rysk satellit som har radioaktiva batterier. Myndigheter har fått spärra av ett stort skogsområde. Annat exempel. En Skylab-satellit har fallit ner i västra Australien 1979. Risken är att något en dag ramlar ner i tätbebyggt område. På åtminstone 50 år så har allt som rört sig på den här nivån kommit ner.

För ca 10 år sedan avfyrades 150 st satelliter/år, idag 400-500 st/år och antalet ökar. Finland skickade upp 2 satelliter år 2018, Aalto 1 och Aalto 2. Under år 2019 är det planerat 5 st satelliter. Tre länder dominerar vad gäller rymdskrot, Ryssland, USA och Kina. USA har sammanlagt ca 2.000 satelliter uppe i rymden. År 2016 förstörde Kina en egen satellit, i ett test, vars skrot nu orsakar stor skada på andra rymdföremål. Indien har nyligen gjort samma sak.

Att satsa på rymdteknik har krävt stora resurser som bara större länder har haft råd med. I och med att tekniken har utvecklats och priserna har gått ner så har marknaden sett nya aktörer. Med förmånliga satelliter kan man skapa breda nätverk, vilka möjliggör tjänster, som tidigare man bara kunnat drömma om.

Nu kan man bygga små satelliter, som kan föras ut i rymden i hundratal med samma raket. Det har blivit hundra gånger, för vissa komponenter tusen gånger, billigare vilket har medfört att många nya företag har skapats och nya investeringar har möjliggjorts.

Ett stort framsteg för mänskligheten vore om vi kan definiera vilka handlingar i rymden som skall betraktas som otillåtna och sedan få ett internationellt avtal, som är mera täckande än FN:s rymdfördrag från år 1967, undertecknat som förbjuder dessa.

Finska forskare redan har demonstrerat teknologi för att avlägsna uttjänta satelliter från den aktiva omloppsbanan med hjälp rymdsegel och forskar i möjligheten att samla in rymdskrot.

Önskan är att rymden håller sig ren. Här kan Finland vara föregångare.

Referenser:

Intervju med professor Jaan Praks, Aalto Universitetet Esbo

Se 10 § om rymdskrot! Under följande länk:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2018/20180063?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=rymden>

Undertecknade yrkar på:

- **ATT** SFP stöder forskning som gör att Finland kan vara föregångare inom Cleantech i rymden
- **ATT** upplysa och informera berörda myndigheter om vad som händer i rymden och därtill informera allmänheten om verksamhet i rymden
- **ATT** SFP stöder hållbara forskningsprojekt inom rymdteknologi samt främjar Nordiskt samarbete inom satellitforskning.

Sakarias Liimatainen, SFP Sibbo
Håkan Sandell, SFP Vanda

Partifullmäktiges svar:

I slutet av år 2018 sköts de första finländska satelliterna upp i rymden, men redan tidigare har finländsk teknologi funnits i ett stort antal sonder och satelliter. Den finländska rymdkompetensen är känd för rymd- och atmosfärforskning på hög nivå och för elektroniskt kunnande och programvarukompetens i fråga om rymdkomponenter.

Små satelliter innebär möjligheter för både stater och små företag, men det är viktigt att också beakta verksamhetens säkerhet och konsekvenserna av den ökande mängden rymdskrot som små satelliter kan medföra.

Finland har förbundit sig till FN:s rymdkonventioner vilket också framkommer i motionen. Det

här innebär att staten har ansvar för rymdverksamheten fastän verksamheten skulle bedrivas av företag, universitet eller enskilda medborgare. Staten kan också ha skadeståndsansvar för eventuella skador som rymdföremål orsakar. Arbets- och näringsministeriet i Finland beviljar tillstånd på förhand för rymdverksamhet. Ministeriet för också in satelliter och andra rymdföremål som sänts ut i rymden in i registret över rymdföremål.

Partifullmäktige vill att:

- **SFP** är positiv till forskningsprojekt inom rymdteknologi och ett ökat Nordiskt samarbete inom området

3 MER AMBITIÖS KLIMATPOLITIK!

Stävjandet av klimatförändringen är vår tids största utmaning. Klimatförändringen har redan i dagens läge långtgående konsekvenser som påverkar hela samhällets säkerhet. Om vi inte lyckas bromsa den globala uppvärmningen och nå de mål som FN:s klimatpanel har satt upp kommer konsekvenserna att bli enorma.

Enligt klimatpanelens mål bör vi begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Med den klimatpolitik som förs på ett globalt plan i dag är vi dock på väg mot en värld som är 3-4 grader varmare än den värld vi har i dag. Det här får absolut inte ske.

Vi måste fatta ambitiösare klimatpolitiska beslut och dra vårt strå till stacken för att också framtida generationer ska ha en planet att leva på. SFP:s politiska program för att förhindra global uppvärmning är ett tacksamt tillskott i SFP:s politik, men tyvärr är programmet inte tillräckligt ambitiöst.

Därför vill Svensk Ungdom att Svenska folkpartiet ska arbeta för:

- **ATT** målsättningen är ett klimatneutralt Finland år 2030.
- **ATT** i sin klimatpolitik lyfta upp att Arktis unika miljö skyddas mot exploatering och militär upptrappning, och att ursprungsfolkens och lokalbefolkningens rättigheter respekteras.
- **ATT** partiet i sin klimatpolitik tar en starkare ställning mot fossila bränslen, bland annat genom att förespråka att torvförbränning ska fasas ut helt och hållet så snabbt som möjligt.
- **ATT** partiet inom EU arbetar för att utsläppshandeln utvidgas så den innefattar jordbruk, djuruppfödning, transport, byggnader och avfallshantering – dessa utgör närmare 60 procent av EU:s totala utsläpp.
- **ATT** inom EU förbereda sig på klimatförändringens konsekvenser, till exempel naturkatastrofer och klimatflyktingar.

Svensk Ungdom

Christoffer Ingo, Förbundsordförande

Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare

Partifullmäktiges svar:

Precis som motionären framhåller är klimatförändringen och den globala uppvärmningen en av vår tids största utmaningar. SFP godkände och lanserade under våren ett ambitiöst klimatpolitiskt program med mångsidiga åtgärder som sträcker sig över flera olika samhällssektorer. SFP vill att Finland är en föregångare i klimatfrågor och att man också ser de möjligheter som arbetet mot klimatförändringen kan innebära.

SFP är bland de partier som är föregångare när det kommer till klimatpolitiska åtgärder för att begränsa uppvärmningen till max. 1,5 grader.

I sitt klimatpolitiska program har SFP slagit fast att Finland ska frångå kolkraft under nästa decennium och målsättningen ska vara att frångå fossila bränslen och torv inom energiproduktionen under 2030-talet.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ETT** klimatneutralt Finland år 2035
- **ATT** Arktis unika miljö skyddas mot exploatering och militär upptrappning, och att ursprungsfolkens och lokalbefolkningens rättigheter respekteras
- **ATT** vår energiproduktion blir fri från fossila bränslen och torv under 2030-talet
- **ATT** utsläppshandeln utvecklas och systemet blir globalt mer täckande
- **ATT** EU förbereder sig på klimatförändringens konsekvenser, till exempel naturkatastrofer och klimatflyktingar.

4 PRODUCENTER MÅSTE TA ETT STÖRRE MILJÖANSVAR

Den aktuella miljösituationen kräver att alla axlar sitt ansvar. Som vi har det nu, läggs ett alltför tungt ansvar på konsumenterna. Det betyder att många går med svåra skuldkänslor och försöker göra sitt bästa, medan industrin fortfarande har rätt att producera ohållbart.

Jag föreslår att vi stiftar lagar om förpackningar. Onödigt plast ska undvikas och på såväl produkten som på förpackningen ska **sorteringsanvisningar skrivas ut**.

Produkternas livslängd ska ökas genom att **producera hållbarare varor som kan repareras och uppdateras**.

Slit- och slängvaror ska beskattas hårdare.

Produkter, om ges lång förväntad "livslängd" tex genom att de säljs med extra lång garantiperiod kunde ges skattelättnader. **Då blir de hållbart producerande aktörerna nya vinnare på marknaden.**

Global marknad och näthandel försvårar kontroll- och beskattningsmöjligheter, men genom tull- och internationellt samarbete torde det inte bli omöjligt.

Motionären vill att SFP:

- **ATT** vi stiftar lagar om sorteringsanvisningar på både produkter och förpackningar.
- **ATT** vi höjer skatter på produkter som utan giltig orsak (t ex sjukhushygien) bara ska användas en gång.
- **ATT** produkter med ovanligt lång hållbarhet och garantiperiod ges skattelättnader.

Kerstin Tarna

Partifullmäktiges svar:

Att uppmuntra och stöda individer till mer miljövänliga konsumtionsalternativ har en viktig roll i kampen mot klimatförändringen och för en hållbarare miljö. Det ska vara lätt för individen att göra klimatmedvetna konsumtionsval och SFP vill på olika sätt stärka människors möjligheter att fatta medvetna beslut om vilken påverkan vår konsumtion har på miljön och klimatet.

Beskattningen är ett verktyg för att påverka människors konsumtionsbeteende, men istället för enskilda skattelösningar behöver vi se över beskattningen av produkter som en helhet, så att produkters koldioxidavtryck syns i deras pris. Beskattningen borde dessutom uppmuntra till att övergå från konsumtion av varor till konsumtion av tjänster, på så sätt blir det till exempel lönsamt att reparera det som gått sönder istället för att köpa nytt.

Förutom att genom beskattning styra konsumentbeteende är det också viktigt att göra människorna mer medvetna om hur man sorterar och återanvänder avfall. Därför borde nätverket av återvinningspunkter utvecklas så att vi bland annat har mer plastinsamlingspunkter.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ATT** konsumtionsskatter ska på sikt basera sig på en modell där en produkts koldioxidavtryck syns i skattesatsen.
- **ATT** det ska finnas möjlighet att få stöd för att satsa på fler återvinningsstationer.
- **ATT** Finlands återvinningsgrad ska vara 55% före utgången av 2025.

5 SFP JOBBAR FÖR ATT DET FÖR FINLAND GÖRS UPP EN BIOGASSTRATEGI

Finland har förbundit sig till minskande av utsläpp i enlighet med klimatavtalet i Paris. Minskande av utsläppen från trafiken har en betydande roll. Finland har förbundit sig till att minska trafikens utsläpp med 40 % till år 2030. Det finns flera åtgärder för att nå målsättningen och ett är att öka användningen av biogas i trafiken. För att användningen av biogas ska öka krävs att antalet gastankningsstationer i landet ökar. Detta kräver investeringar. För att olika företag ska våga investera i biogasfrämjande åtgärder krävs bland annat långsiktig och stabil politik. En regeringsperiod är en för kort period och vi behöver ett längre politiskt program i form av en långsiktig biogasstrategi för Finland. Biogas är ett inhemskt drivmedel, organiskt, miljövänligt, tryggt och förmånligt. Biogasen kan även ha en betydande sysselsättande och lokalekonomisk gynnsam effekt i hela landet, stad som landsbygd.

Motionären vill att SFP:

- **ARBETAR** för att det utarbetas en biogasstrategi i Finland.
- **TILLSÄTTER** en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till partiets linjedragningar inför en nationell biogasstrategi och -vision.
- **UPPMUNTRAR** kommuner att gå i bränschen och skaffa gasbilar för att säkra en efterfrågan på gas vilket ökar utbyggnaden av infrastruktur för tankning av gasfordon i hela landet.
- **SÄKERSTÄLLA** att det styrs olika investeringsstöd till utvecklande av biogassektorn och att villkoren är rimliga samt behandling av ärenden inom berörda myndighetsorgan förlöper smidigt.

Jan-Ove Nyman, SFP i Karleby

Partifullmäktiges svar:

I Finland står trafiken för ungefär en femtedel av våra utsläpp. Därför behövs det precis som motionärerna påpekar åtgärder inom trafiken för att vi ska nå klimatmålen. För tillfället utnyttjas bara en liten del av biogasens produktionspotential i Finland. Att öka användningen av biogas är en av de åtgärder som behövs, men vi måste också bygga ut infrastrukturen för laddningsstationer för elbilar i landet.

Det ska löna sig att skaffa en utsläppssnål bil och genom beskattningsåtgärder kan vi öka andelen miljövänliga och utsläppssnåla bilar.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ATT** det utarbetas en biogasstrategi i Finland
- **ATT** en strategi uppgörs för att bygga ut infrastrukturen för laddningsstationer och tankningsstationer för till exempel biogas
- **ATT** uppmuntra kommuner att skaffa gasbilar eller andra utsläppssnåla bilar för att säkra efterfrågan på gas vilket ökar utbyggnaden av infrastruktur för tankning av gasfordon i hela landet.

6 BARNVÄNLIGA KOMMUNER ENLIGT UNICEFS MODELL

Svenska Kvinnoförbundet vill tillsammans med SFP att Finland ska bli det barnvänligaste landet i världen. Ett steg i arbetet är att alla kommuner i Finland implementerar UNICEFs modell En barnvänlig kommun.

Modellen går ut på att kommunen ska:

- främja barnens rätt i beslutsfattande, förvaltning och service t ex genom att barn får möjlighet att delta i planering av byggnader och genom att det görs barnkonsekvensanalyser
- ta ansvar för en helhetskoordinering av utvecklingsprocessen för barnvänligheten
- förbinda sig att informera kommuninvånarna om processens mål och resultat

Unicef ger ett erkännande åt de kommuner som förbinder sig att följa modellen. Erkännandet är i kraft i två år och förnyas om kommunen fortsätter utvecklingsarbetet. Det kostar ingenting att an hålla om erkännandet men det krävs att kommunen utser en ansvarsgrupp.

Många kommuner arbetar redan nu för barnens bästa i så gott som all verksamhet och barnens och de ungas rätt till påverkan och likabehandling ingår i både läroplaner och likabehandlingsplaner. Därför är det ett naturligt nästa steg att också implementera UNICEF-modellen. Finlands UNICEF har gjort en handbok som kommunerna kan följa. Raseborg har en modell som man också kan ta som exempel.

Svenska Kvinnoförbundet yrkar på att SFP arbetar för:

- **ATT** partiets representanter, i de kommuner som ännu inte omfattas av UNICEF Finlands erkännande En barnvänlig kommun, tar initiativ till att kommunen ansöker om att få delta i UNICEF-modellen och arbetar för att kommunen implementerar den.

Svenska Kvinnoförbundet
Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

För att nå målet att göra Finland till världens barnvänligaste land måste vi bland annat satsa på småbarnspedagogik och skola samt förnya familjeledigheterna. Det behövs åtgärder såväl nationellt som på lokal nivå. UNICEF:s modell för En barnvänlig kommun ger kommunerna ett redskap för att kunna uppnå målet om barnvänlighet i praktiken.

Finlands UNICEF införde den internationella Child Friendly City-modellen i Finland för att främja förverkligandet av barnens rättigheter i barnets vardag. FN:s konvention om barnets rättigheter, som Finland har bundit sig till sedan 1991, ligger som grund för modellen. Målet med FN:s konvention om barnets rättigheter har varit att skapa ett barnvänligt samhälle.

Modellen bygger på den internationella förebilden som UNICEF har genomfört sedan 1996. Den finländska modellen utvecklades i samarbete med Tavastehus stad åren 2012-2013. UNICEF inkluderar fler kommuner i modellen varje år.

Fram till år 2018 hade 15 kommuner i Finland implementerat modellen och fått erkännande som En barnvänlig kommun av UNICEF. Efter det har snart tio kommuner satt igång processen i sina kommuner med avsikt att börja förverkliga modellen.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ATT** partiets representanter, i de kommuner som ännu inte omfattas av UNICEF Finlands erkännande En barnvänlig kommun, tar initiativ till att kommunen ansöker om att få delta i UNICEF-modellen och arbetar för att kommunen implementerar den.

7 KOMMUNERNA MÅSTE ORDNA MERA TRYGG OCH UTVECKLANDE FRITIDSVERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGA

Barn och ungdomar i Finland tillbringar en stor del av sin tid ensamma. Föräldrar som arbetar har långa dagar och ofta hårda krav på arbetsplatserna. Enbart första och andraklassisterna har möjlighet att vara på eftermiddagsklubb.

Finländska barn lämnas allt för mycket ensamma, vilket lätt kan ge spelberoende och psykisk ohälsa. Det är också stressande för föräldrar att veta att barnet inte mår bra av så långa tider utan vuxna.

I Sverige har det redan länge funnits fritidshem, som är långt mer utvecklade än vår ungdomsgårdsverksamhet. Svenska fritidshem vänder sig till barn mellan 6 och 13 år och ska bidra till barns utveckling, omsorg och lärande. Många är öppna vardagar hela året kl. 6.30-18.00.

Föräldrarna söker om plats på fritidshemmet och betalar en avgift. Avgiften varierar enligt inkomster, med små inkomster kan verksamheten vara gratis och maximalt är den ca 1430 kr.

Fritidshemmen i Sverige är öppna också under skollov och de föräldrar som har obekvämt arbetstid har rätt till omsorg för barn från och med ca 6 månader till vårterminen då barnet fyller 13 år.

Vi har hobbyer och klubbar, men inte ett heltäckande system för våra barn. Det här ökar klyftorna i vårt samhälle och gör vardagen tung för både barn och deras föräldrar. Att ge meningsfull uppväxttid för våra barn hör till det viktigaste vi kan göra. Det ger också nya, intressanta arbetsplatser.

Motionären vill att SFP:

- **ATT** vi börjar bygga upp ett fritidsgårdsnätverk av god kvalitet för våra barn och ungdomar.

Kerstin Tarna

Partifullmäktiges svar:

Eftisverksamheten har en viktig roll i att bland annat förebygga utslagning och erbjuda barn jämlika möjligheter att delta i ledd och rekreerande verksamhet. Kommunerna är inte skyldiga att ordna verksamheten, utan de fattar själva beslut om att ordna verksamheten och det är frivilligt för barnen att delta.

Som motionären skriver riktar sig eftisverksamheten till barn i årskurserna 1 och 2, det här kunde utvidgas till att omfatta alla elever i lägre skolklasserna.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ATT** utveckla ungdomsgårdar och eftisverksamhet, bland annat så att alla elever i de lägre skolklasserna ska få delta i eftisverksamhet också under skolledigheterna

8 SEXUALFOSTRARE TILL VARJE SKOLA

En god sexualfostran är varje barns och ung persons rättighet. Sexualfostran minskar inte bara antalet könssjukdomar och oönskade graviditeter utan ökar också elevernas känsla för att de har rätt till kroppslig integritet och stärker tryggheten i skolan i allmänhet och minskar mobbning. I nuläget får lärarstuderande ingen utbildning i sexualfostran.

Att läsa av vad en annan person signalerar med sitt kroppsspråk, att bryta föräldrade könsroller, att veta var du hittar hjälp och att hitta sin egen identitet kommer inte alltid av sig självt. Det behövs vuxna i skolmiljön som har fått lämplig utbildning att hjälpa barn och unga. Varje skola behöver sin egen sexualfostrare, en person i barn och ungas närmiljö som kan lära ut om kroppslig integritet, trygghet i sociala medier och som kan skapa trygga regler för alla. Vi måste se till att de fall som metoo och dammen brister lyft upp inte händer igen.

Bland annat skolhälsovårdaren, kuratorn eller en ämneslärare kan fungera som sexualfostrare i skolan. Fortbildning som ger färdigheter i sexualfostran arrangeras regelbundet i huvudstadsregionen. Personal med utbildning i ämnet blir också bättre på att känna igen och hjälpa barn som utsätts för våld och hedersrelaterat våld i hemmet.

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP arbetar för:

- **ATT** det i Finland blir obligatoriskt för varje grundskola och andra stadiets utbildning att ha minst en kompetent sexualfostrare i personalen som fått lämplig fortbildning och att det ges resurser åt den ansvariga att i praktiken arbeta med sexualfostran.
- **ATT** sexualfostrarens arbete inte skulle ersätta den nuvarande sexualundervisningen som redan ingår i läroplanen, utan att de båda skulle komplettera varandra.
- **ATT** fortbildning ordnas också i andra delar av landet än huvudstadsregionen.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Rätten till sexualfostran och information om sexualhälsa är en viktig del av det allmänna välmåendet och motionärerna lyfter upp konkreta förslag på hur vi kan se till att de här rättigheterna förverkligas i praktiken. Sexualfostran ska anpassas till barnets ålder och utveckling. Hemmet och föräldrarna har en viktig roll i att ge sexualfostran åt barn, men det kompletteras av sexualfostran som ges i småbarnspedagogiken och skolan.

Möjligheten att diskutera sexualfrågor bör finnas tillgänglig under hela grundskolan och också under andra stadiets utbildning. Inte minst för att hjälpa och skydda barn och unga mot situationer som kan vara direkt skadliga för dem och deras syn på sin kropp och sexualitet.

Partifullmäktige vill att SFP arbetar för:

- **ATT** det i Finland blir obligatoriskt för varje grundskola och andra stadiets utbildning att ha minst en kompetent sexualfostrare i personalen som fått lämplig fortbildning och att det ges resurser åt den ansvariga att i praktiken arbeta med sexualfostran.
- **ATT** sexualfostrarens arbete inte skulle ersätta den nuvarande sexualundervisningen som redan ingår i läroplanen, utan att de båda skulle komplettera varandra.
- **ATT** fortbildning ordnas också i andra delar av landet än huvudstadsregionen

9 ETT ENKLARE BETALNINGSSYSTEM

Medlemsantalet i föreningarna minskar, både i allmänhet och i SFP:s medlemsföreningar. Det är illa ur många synvinklar.

Därför vill jag ge uttryck för en oroande iakttagelse, som idag kan göras om många föreningar. Av bokslutet för en understödsförening nära mig framgår nämligen att bara 6 procent av medlemmarna betalat medlemsavgiften för föregående år. Andelen är liten trots att man räknar bort den andel av medlemmarna (10-20 %) som är ständiga medlemmar. Mot bakgrunden av att det här är en förening, där medlemmarna gått med uttryckligen för att bistå ekonomiskt, där de allra flesta av medlemmarna har en stabil ekonomi som väl ger utrymme för ett bistånd av medlemsavgiftens storlek och där jag dessutom tror att de flesta medlemmar är förhållandevis nöjda med styrelsens aktivitetsnivå, så säger det mer om indrivningen än om betalningsviljan. Det här är dessutom en

av de få föreningar vars medlemsantal faktiskt växer.

Problemet är inte bristfällig indrivning, problemet är snarare principiellt. Ju fler fakturor som kommer direkt in i nätbanken, desto svårare tycks det bli för folk att hålla ordning på fakturor som kommer per post, per e-post eller någon annan väg. Samma problem har diskuterats inom min lokalavdelning, SFP i Ekenäs.

Central indrivning av medlemsavgifter har ibland använts, men ger inte självklart ett bättre resultat. Idag finns system för direktbetalning via länk, där man inte längre själv behöver föra över uppgifter från ett system till ett annat. Sådana används till exempel i samband med seminarier eller andra anmälningssavgifter. Det finns olika lösningar, det är dock inte ändamålsenligt att varje liten medlemsförening på egen hand utreder hur man kunde ta ett sådant i bruk. En enklare betalningslösning, där insatsen för att hålla ordning på fakturan skulle vara minimal, kunde vara ett alternativ som skulle gynna alla parter.

Därför föreslår jag, på SFP:s i Ekenäs vägnar:

- **ATT** partiet låter utreda och möjligen även tillhandahålla en lösning för enkel betalning av medlemsavgift, via betalningslänk, nätbank eller annan teknisk lösning.

Linnéa Henriksson för SFP i Ekenäs

Partifullmäktiges svar:

Digitaliseringsutvecklingen har påverkat även människors betalningsbeteende vilket motionären iakttagit och föreslår åtgärder för att råda bot på problemen som det leder till då medlemsavgifter blir obetalda. Ifall det finns ett intresse hos medlemsföreningarna kunde det vara klokt att utreda och pröva på om en annan form av lösning än den traditionella fakturan skulle öka på medlemsavgifterna. Om man skulle gå in för en ny lösning skulle det dock vara viktigt att det i fortsättningen också är möjligt att få fakturan skickad traditionellt till sig för dem som inte vill använda sig av tekniska lösningar.

Partistyrelsen föreslår:

- **ATT** partiet låter utreda och möjligen även tillhandahålla en lösning för enkel betalning av medlemsavgift, via betalningslänk, nätbank eller annan teknisk lösning, som komplement till den traditionella fakturan.

Beredningsutskott 2

10 BEGRÄNSA POLITISKA STREJKER

Den finländska strejkkulturen har blivit föråldrad under årtiondenas gång. Så sent som förra året strejkade stora arbetstagarorganisationer med motiv att påverka regeringens politik. Politiska strejker och stödstrejker i ärenden där arbetsgivarna inte är parter skapar en orättvisa där näringslivet lider av protester mot ärenden som de inte kan påverka.

Strejkrätten är en viktig del av en fungerande arbetsmarknad, men den ska främst gälla frågor som berör kollektivavtal, arbetsförhållanden och andra frågor där både arbetsgivarna och arbetstagarna är parter. Alltför omfattande rättigheter att strejka för att påverka politiken i landet hotar såväl arbetsfreden som näringslivets verksamhetsförutsättningar och förverkligandet av den parlamentariska demokratin.

Finland är i dagens läge ett av få europeiska länder där politiska strejker är obegränsat tillåtna. I Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Spanien och Grekland är politiska strejker helt och hållet förbjudna. I Sverige, Danmark, Norge, Belgien, Italien och Frankrike är de delvis förbjudna. Delvist förbjudet betyder att man tillåter några timmars protest, så att de strejkande exempelvis kan delta i någon form av demonstration. Svensk Ungdom anser att Finland borde följa de övriga nordiska länderna i frågan om begränsande av politiska strejker.

Därför föreslår Svensk Ungdom att SFP jobbar för:

- **ATT** strejker med politiska motiv begränsas till två timmar på arbetstid

Svensk Ungdom
Christoffer Ingo, Förbundsordförande
Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare

Partifullmäktiges svar:

Den fackliga föreningsfriheten och friheten att organisera för att bevaka andra intressen finns inskrivet i Finlands grundlag. Rätten till strejk omnämns i § 28 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. En majoritet av SFP:arna är löntagare och SFP har alltid försvarat löntagarnas rätt till trygga, givande och långa arbetskarriärer. Vi står för lag och rätt, och värnar om den enskilda individens skydd och vill se tydliga och klara spelregler. Eftersom en fungerande marknadsekonomi är det bästa sättet att skapa välfärd, förutsätter vi att det finns en fungerande arbetsmarknad och en tydlig lagstiftning.

Det är lätt att hålla med motionären om att strejker främst ska gälla frågor som berör kollektivavtal, arbetsförhållanden och andra frågor där både arbetsgivarna och arbetstagarna är parter. Strejker där arbetsgivarna inte är parter upplevs inte rättvisa, då arbetsgivaren inte kan påverka frågan arbetstagarna protesterar emot.

Att helt förbjuda politiska strejker, som många europeiska länder gjort, strider ändå mot vår tradition där strejkrätten är en viktig del av hur vår arbetsmarknad är organiserad. Vi kan ändå inte godkänna en situation där politiska strejker blir en del av vardagen. Våra företag har rätt till arbetsfred i frågor man inte kan påverka.

Partifullmäktige föreslår att SFP verkar för:

- **ATT** spelreglerna för politiska strejker definieras

11 BORT MED HÖGEREXTREMA VINDAR FRÅN FINLAND!

Under de senaste åren har en olycklig och farlig trend lyft på sitt fula huvud i vårt samhälle. Ett stort antal extremistiska rörelser har uppstått och patrullerar på våra gator. De skapar otrygghet och rädsla hos befolkningen med sin verksamhet och inte ens valfriden är längre en självklarhet. Dessa rasistiska, främlingsfientliga, högerextrema rörelser riktar sig inte endast mot invandrare utan även finlandssvenskar, sexuella minoriteter och andra religioner. De har gjort sig skyldiga till flera fall av våldsdåd och misshandel som åtminstone i ett fall t.o.m. har lett till döden. Den mest kända gruppen är naturligtvis Nordiska motståndsrörelsen (NMR) men det finns även ett flertal andra, större och mindre, som t.ex. Soldiers of Odin samt diverse grupperingar som är löst anknutna till "Rajat kiinni" -rörelsen. Den senaste i serien kan anses vara den kriminella, Putin-idoliserande, motorcykelklubben "Nattens vargar" som i skrivande stund fått sina första finska medlemmar.

Polisstyrelsen inledde mot NMR en process som redan tagit flera år och pågår fortfarande minst ett år till. Även om föreningen till sist förbjuds är det enkelt för dem att fortsätta med samma verksamhet under ett nytt namn och lite modifierade symboler vilket i sin tur leder till att en ny femårig process måste inledas ifall den skall förbjudas. Denna situation kräver en ändring. Det är också värt att notera att polisen under den pågående processen inte har varit särskilt aktiv med att ingripa i deras verksamhet trots att redan den nuvarande lagstiftningen skulle ge möjligheter till det. Ett bra exempel på detta skedde i mars 2019 i Åbo då polisen endast tittade på då NMR på gågatan höll rasistiska tal där bl.a. alla muslimer kollektivt utpekades som våldtäktsmän och delade ut förfalskat valmaterial i andra partiers namn. Denna verksamhet kunde väl ha avbrutits dels för att det verkade som hets mot folkgrupp, och dels för att det bröt mot valfriden. Finlands lag innehåller de facto också redan nu paragrafer som entydigt förpliktigar Finland att förbjuda fascistiska organisationer trots att dessa inte tillämpats under de senaste åren. Det skulle vara viktigt att lagstiftningen gör det enklare och smidigare att förbjuda dylika extremistiska organisationer vars verksamhet radikalt äventyrar medborgarnas säkerhet och det demokratiska samhällets grundprinciper.

Vi vill att SFP arbetar för:

- **ATT** processer med vilka man ingriper mot samhällsfientliga och kriminella organisationer effektivteras och strömlinjeformas
- **ATT** man ser över möjligheterna att effektivare tillämpa nuvarande lagstiftning gällande förbud mot organisationer som motarbetar demokratin
- **ATT** polisen aktivt ingriper mot samhällsfientliga organisationers synlighet och verksamhet på gator och torg

Kaj Wallenius, styrelseledamot i SFP i Åbo
Terhi Vörlund-Wallenius, medlem i fullmäktigegruppen i Åbo
Anna-Karin Tötterman, vice ordförande i SFP i Åbo

Partifullmäktiges svar:

Den senaste tiden har samhällsfriden störts av fenomen som motionärerna lyfter fram. Grupper som hotar och trakasserar, och till och med använder våld mot andra hör inte hemma i det finländska samhället. Gränsdragningen mellan yttrandefrihet och olaglig verksamhet prövas av olika grupper. Att upprätthålla samhällsordningen så att legitima möjligheter till att demonstrera och föra fram sin åsikt tryggas är en viktig del av polisens arbete. De grupper som motarbetar demokratin hör inte hemma här.

Frågan är ändå större än bara en nationell fråga för Finland. Liknande tendenser finns idag i många länder. Försvaret av den västerländska demokratin kräver en internationell dialog.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** processer med vilka man ingriper mot samhällsfientliga och kriminella organisationer effektivteras
- **ATT** det finns tillräckliga resurser för polis och åklagare att arbeta med dessa frågor
- **ATT** polisen aktivt ingriper mot samhällsfientliga organisationers synlighet och verksamhet på gator och torg

12 FLAGGNINGSSTATUS ÅT NORDENS DAG DEN 23 MARS

Flaggningsstatus åt Nordens dag, den 23 mars

Nordens dag firas till minne av Helsingforsavtalet som undertecknades 1962 och trädde i kraft den 1 juli samma år. Helsingforsavtalet utgör grunden för det nordiska samarbetet.

Sedan dess har de nordiska länderna samarbetat inom en rad områden: kultur, utbildning, barn och unga, miljö, medborgarrättigheter, ekonomi och näringsliv, informationsteknologi. Konkreta resultat av det nordiska samarbetet är till exempel den gemensamma arbetsmarknaden, passunionen, den nordiska socialförsäkringen och miljömärkningen. Speciellt focus under de senaste åren har lagts på att avlägsna så kallade gränshinder som begränsar nordiska medborgares rörlighet. Man har även arbetat för instiftandet av samnordiskt socialsignum för att underlätta rörligheten inom utbildning och den gemensamma arbetsmarknaden. De nordiska länderna idkar också aktivt försvarssamarbete.

Det nordiska samarbetet är unikt i sitt slag och fungerar som förebild för andra länders regionala samarbetssträvanden. I ett globalt perspektiv är världen i en fas av ekonomisk och politisk omvälvning. Stabiliteten i Europa är i gungning, EU försvagas i och med Storbritanniens Brexit-planer och den trygghet ett enigt Europa skulle stå för har ifrågasatts.

I det Europeiska sammanhanget vill vi inte återgå till ett blocktänk, men för oss i Finland är det viktigt att bejaka den historiska, språkliga och kulturella samhörigheten till Norden. För finlandssvenskar ter sig de nära kontakterna kanske till och med alltför självklara. För ungdomar i dagens finskspråkiga Finland är den Nordiska gemenskapen kanske inte lika självklar. Som gymnasiestudent idag klarar du de obligatoriska historiekurserna utan att läsa ett ord om Finland som östlandet inom Sverige. Det rådande språkklimatet i dagens Finland är enligt Magmas nyutkomna undersökning kyligt. Vi måste bli påmind om det positiva som den nordiska dimensionen tillför vårt land och våra invånare. Vi måste stärka synligheten av våra band till Norden. Den nordiska familjen är värd en eloge.

Därför yrkar lokalföreningen i SFP i Lojo på att Svenska folkpartiet arbetar för:

- **ATT** synliggöra det mångfacetterade nordiska samarbetet genom att fira Nordens dag den 23 mars som en officiell flaggningsdag

Svenska folkpartiets lokalförening i Lojo

Partifullmäktiges svar:

De officiella flaggdagarna i Finland är fastslagna i förordningen om flaggning med Finlands flagga (författning 383/1978). Den har nyligen uppdaterats och den nya förordningen trädde i kraft den 1.4.2019. Ny flaggdag är Farsdag, den andra söndagen i november. Totalt listas 9 flaggdagar, då statliga byggnader åläggs hissa Finlands flagga.

Förutom de 9 flaggdagarna som listas i förordningen publiceras de vedertagna flaggdagarna i Finlands statskalender som redigeras av Helsingfors universitet. Till god flaggkultur hör att flagga med Finlands flagga på de vedertagna flaggdagarna på samma sätt som på de officiella

flaggdagarna.

Inrikesministeriet tar emot förslag om nya flaggdagar för att hedra viktiga personer och företeelser. Ministeriet fattar sitt beslut med hänsyn till ett yttrande av kommittén för Finlands flagga från 1970-talet, enligt vilket föremål för nya flaggdagar bör vara accepterade av så många medborgare som möjligt för att allmän flaggning ska kännas naturligt.

Processen för att en flaggdag ska bli vedertagen kan inledas så att ministeriet rekommenderar flaggning varje år. När allmän flaggning har rekommenderats flera år i rad kan ministeriet ge en rekommendation till Helsingfors universitets almanacksbyrå om att dagen ska införas som vedertagen flaggdag i almanackor som ges ut av universitetet.

I Finland råder frihet att flagga. Var och en har rätt att flagga med nationalflaggan när det finns skäl till det, också utanför flaggdagarna i kalendern.

Motionärerna lyfter fram intressanta aspekter i sin motivering, och det är lätt att instämma i dessa. Det nordiska samarbetet är unikt och det finns många orsaker att utöka och utvidga det. En flaggdag skulle på ett naturligt sätt både hedra det formella samarbetet och synliggöra det.

Partifullmäktige föreslår:

- **ATT** SFP arbetar för att Nordens dag den 23 mars synliggörs som flaggdag

13 FÖRBUD INTE FRAMTIDENS MATUTVECKLING

Sommaren 2018 beslöt Europeiska unionens domstol att den nya generationen av bioteknologiska genediteringsmetoder ska beröras av EU:s reglering av GMO:s (genetiskt modifierade organismer). EU:s nuvarande regleringar skrevs för nästintill 20 år sedan (Directive 2001/18/EC, Regulation 1829/2003) i en tid då modifiering förlitade sig på transgener (gener från en organism överförs till en annan organism) och reflekterar den osäkerhet som fanns kring teknologin då. Dagens mutageniska teknologi (ändringar i organismens egna genom) är precisare, bättre kontrollerbar och gör färre radikala ändringar i genomet.

Nya tekniker stöder skapandet av organismer som bättre tål torka, temperaturändringar och sjukdomar samtidigt som näringsvärdet kan höjas. Att låsa denna potential i EU:s strikta GMO-reglering minskar forskningen i ämnet inom EU. Regleringen är dessutom opraktisk eftersom många av modifikationerna som görs inte går att upptäcka för att de är så små och i princip kan ske av sig själva vilket innebär att övervakningen av verkställandet av regleringen är bristfällig. Vi ser redan att forskningsfinansiering inom området styrs bort från EU till regioner med mera modern reglering.

Det är rimligt att anta att efter tillräckligt många studier och med tillräckliga bevismaterial godkänns odling och försäljning av, åtminstone vissa, modifierade organismer i Europa. Då vore det väsentligt att det fanns också europeiska företag som kunde tävla med de internationella företagen om den europeiska marknaden. Vi borde arbeta för regelverk som inser möjligheterna med nya teknologier i stället för att förbjuda dessa av rädsla.

Därför vill Svensk Ungdom att Svenska Folkpartiet ska arbeta för:

- **ATT** EU:s reglering kring mutageniska modifikationer förnyas så att den möjliggör forskning i en större skala
- **ATT** offentliga upphandlingar inte missgynnar GMO-produkter.

Svensk Ungdom

Christoffer Ingo, Förbundsordförande

Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare

Partifullmäktiges svar:

Motionären har helt rätt i att situationen nu är helt annan än för 20 år sedan när det gäller GMO-produkter ur livsmedelssäkerhetsperspektiv. EU ska vara ledande inom all typ av forskning och utveckling, också när det gäller GMO. En uppdatering av EU:s mutageniska modifikationer är därför nödvändig.

Utöver uppdateringen av EU-lagstiftningen har vi också utmaningar när det gäller synen på GMO på ett nationellt plan. Många av Finlands kommuner har upphandlingskriterier inom livsmedelsupphandling som gynnar GMO-fria köttprodukter. Endast ett varumärke i Finland kan konkurrera om upphandlingen ska skötas med inhemska råvaror, vilket inte är bra. Det finns ingen forskning som visar att GMO skulle vara skadligt.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** EU:s reglering kring mutageniska modifikationer förnyas så att den möjliggör forskning i en större skala

14 FÖRBÄTTRA SPRÅKTILLÄGGEN

Språktilläggen idag är på en så låg nivå att de inte motiverar till att förbättra språkkunskaperna och samtidigt visar det hur lite språkkunskap värdesätts som kompetens.

Motionären vill att SFP:

- **ATT** partiet arbetar i alla organ för att höja språktilläggen kännbart för att understryka vikten av språkkunskap och motivera till ökade språkkunskaper.

Christoffer Lindqvist

Partifullmäktiges svar:

Språktillägg kan betalas som en del av den ordinarie lönen om arbetsuppgifterna förutsätter att man förutom sitt modersmål behärskar det andra inhemska språket, samiska språk eller teckenspråk. I en del fall beaktas språkraven redan i själva lönen.

I branscher där det i dagens läge är svårt att hitta språkkunnig personal och därmed trygga medborgarnas rätt att få service på båda inhemska språken kunde man utreda om en höjning av språktilläggen skulle ha önskad effekt. Om språktillägg beslutas i kollektivavtalen. Det är viktigt att komma ihåg att det även handlar om områden där den finskspråkiga minoriteten behöver service på sitt modersmål.

SFP vill se en kultur på arbetsmarknaden där vi ingår mer lokala avtal och då kunde språktillägg till exempel vara något som man kunde avtala om lokalt på arbetsplatsen.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** man i kommunerna arbetar för en höjning av språktilläggen för att underlätta rekryteringen av personal med tillräckliga språkkunskaper.

15 HUR LAPPA TRON PÅ DEN KONSTITUTIONELLA DEMOKRATIN

Under fotarbetet i valkampanjen inför riksdagsvalet i april 2019 stötte man flera gånger på kommentarer som: "Jag har röstat på SFP, men aldrig mer, inte efter att mitt förtroende blivit nertrampat av en politiker som efter ett drygt år i parlamentet bestämde sig för att leka i andra, möjligtvis intressantare hagar."

Samtidigt hör man diskussioner om riksdagens haltande anseende, hur man borde höja på politikens trovärdighet och prestige. Det finns folk som anser att det demokratiska systemet har spelat ut sig. Det allmänna goda ser ut att ha utbytts mot individens, i dessa sammanhang politikernas karriärutveckling.

Hur höja politikerstatuset? Hur täppa till munnar som ger till känna att riksdagen har blivit ett klätterträd och en språngbräda till nästa attraktiva befattning?

Finland är ett samhälle med stark tro på individens rätt till fria val i sitt liv. Det är varje individs rättighet att välja fritt om hen vill ställa upp som kandidat i riksdagsval. Ifall individen får folkets förtroende och blir invald till rikets högsta lagstiftande organ borde uppdraget som riksdagsledamot uppfattas som något värdefullt och vördnadsvärt.

Jag yrkar på:

- **ATT** SFP arbetar för stadgandet av en lag som förpliktigar varje invald riksdagsledamot att binda sig till en fullbordad fyraårsperiod, en förbindelse som endast kan brytas på grund av förflyttning till annan befattning av likvärdig eller större samhällselig betydelse, dramatiskt försämrad hälsa eller dödsfall.

Susanne Sjöblom, Lojo

Partifullmäktiges svar:

Det är viktigt att människor litar på vårt demokratiska system och signaler om att så inte är fallet ska givetvis tas på allvar.

Precis som motionären konstaterar är människors rätt att göra fria val en grundprincip i vårt samhälle. Utgångspunkten ska vara att politiker förbinder sig till att sitta hela mandatperioden ut. En tvingade lagstiftning är ändå knappast ändamålsenlig. Att via lag förplikta varje riksdagsledamot till att sitta hela mandatperioden i riksdagen skulle knappast locka fler människor att ställa upp i val. Vi behöver en bred representation av samhället både i val och bland de invalda, och att göra riksdagsarbetet mindre attraktivt bidrar inte till det, snarare tvärtom.

Arbetslivet har förändrats i snabb takt och det här syns också inom politiken. En del riksdagsledamöter sitter i tiotals år medan andra sitter en kortare tid. Grundprincipen om att man förvaltar det mandat man fått av folket under hela mandatperioden är ändå central. Endast i undantagsfall kan det förtroendet brytas.

Beslutsförslag

Partifullmäktige anser motionen besvarad med denna utredning,

16 INFÖRANDE AV RUTINMÄSSIG MUNTIG FRÅGA OM UPPLEVELSE AV VÅLD

För att hjälpa kvinnor att hitta en väg ut ur våldsamma nära relationer bör personal på rådgivningen och förlossningssjukhus rutinmässigt föra ämnet våld på tal. Forskning visar att upptäckten av våld ökar markant när man frågar om våld, framför allt inom mödrahälsovården. Frågan kan vara det första steget för att kunna få hjälp. Att ge en signal om att det är okej att tala om våld bryter tystnaden kring ett omfattande och ofta dolt problem.

I Finland just nu ställer många rådgivare frågan om våld, blivande mödrar fyller i en blankett där ämnet våld förs på tal och ibland ställs frågan ifall personalen misstänker att våld i hemmet förekommer. Men, en enhetlig rutin saknas helt enligt organisationen Naisten linja. Undersökningar visar att majoriteten av kvinnor inte har något emot att bli tillfrågade om våld, oavsett om de är utsatta eller inte. Våldsutsatta kvinnor söker ofta hälso- och sjukvård för diffusa fysiska och psykiska symtom och en öppning till diskussion om våld behövs. Vårt land behöver klara och tydliga metoder för att minska våldet mot kvinnor.

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP arbetar för:

- **ATT** hälsovårds- och rådgivningspersonalen får fortbildning och en handlingsplan i bemötandet av familjer där det förekommer våld samt hur rådgivningen bäst tar upp frågan om våld i par- och närrelationen i mötet med blivande föräldrar.
- **ATT** en muntlig fråga om våld i hemmet ingår i mötet mellan hälsovårdspersonal och en blivande förälder, samt att alla gravida minst en gång möter en rådgivningspersonal i frånvaro av andra närstående. Även i fall där en närstående fungerar som tolk bör en utomstående tolk anlitas minst en gång.
- **ATT** en muntlig fråga om våld i när- och parrelationen ingår i mötet med alla som söker psykiatrisk vård och i samtliga ärenden inom barn- och ungdomspsykiatri.
- **ATT** en muntlig fråga om våld i när- och parrelationen även ingår i mötet med alla klienter vid besök hos hälsovården eller under arbetshälsovårdsbesök.
- **ATT** en muntlig fråga om våld i hemmet ingår i alla elevers besök hos skolhälsovården.

Svenska Kvinnoförbundet
Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna tar upp en av skamfläckarna i det finländska samhället. Finland är EU:s näst farligaste land för kvinnor. Minst 130 000 finländare upplever varje år våld i sin parrelation. Enligt brottsofferforskning har cirka fem procent av kvinnorna i åldern 15-74 år och ungefär 3 procent av männen upplevt våld i parrelationen under det senaste året. Var tredje kvinna upplever våld i hemmet under sin livstid. Dessutom finns det de som upplever våld från någon annan närstående, som till exempel en förälder eller ett syskon.

Baserat på forskning vet vi att alla som behöver hjälp inte kommer att söka eller få hjälp. Långt ifrån alla våldsbrott kommer till myndigheternas kännedom.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har för första gången 2018 samlat in information från en rad olika källor om våld i när- och parrelationer. Rapporten visar också hur rådgivningarna och skolhälsovården använder olika verksamhetsmodeller för att identifiera närståendevåld.

Mer än hälften av hälsovårdscentralernas rådgivningar använder en skriftlig verksamhetsmodell för att identifiera våld i par- och närrelationen. En motsvarande modell för att identifiera våld mot barn finns endast i två femtedelar av hälsovårdscentralernas rådgivningar och i skolhälsovården.

Många som arbetar med förövare och offer för närståendevåld påpekar att det borde utvecklas effektivare sätt att upptäcka och identifiera våld. Till exempel i rådgivningarna kartläggs våld i nära relationer, men det beror mycket på personalens kunskap och färdigheter hur man hanterar våldet.

Det finns problem speciellt med att identifiera våld som minoriteter och till exempel personer med funktionsnedsättning utsätts för. En grupp som ofta ignoreras är kvinnor med invandrarbakgrund. Enligt rapporter utsätts de för mer våld i par- och närrelationer än Finlandsfödda kvinnor. Trots det syns kvinnor med invandrarbakgrund knappt bland klienterna för stödgrupper eller hjälplinjer.

Våld mot barn upptäcks troligen ännu i ännu mindre omfattning än våld i när- och parrelationer. Det är ännu svårare för barn än för vuxna att söka hjälp. Därför skulle det vara viktigt att överväga hur man inom småbarnspedagogiken och i skolorna bättre kan känna igen och hjälpa barn att söka hjälp.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** hälsovårds- och rådgivningspersonalen får fortbildning och en handlingsplan i bemötandet av familjer där det förekommer våld samt hur rådgivningen bäst tar upp frågan om våld i par- och närrelationen i mötet med blivande föräldrar
- **ATT** en muntlig fråga om våld i hemmet ingår i mötet mellan hälsovårdspersonal och en blivande förälder, samt att alla gravida minst en gång möter en rådgivningspersonal i frånvaro av andra närstående. Även i fall där en närstående fungerar som tolk bör en utomstående tolk anlitas minst en gång
- **ATT** en muntlig fråga om våld i när- och parrelationen ingår i mötet med alla som söker psykiatrisk vård och i samtliga ärenden inom barn- och ungdomspsykiatri
- **ATT** en muntlig fråga om våld i när- och parrelationen även ingår i mötet med alla klienter vid besök hos hälsovården eller under arbetshälsovårdsbesök
- **ATT** en muntlig fråga om våld i hemmet ingår i alla elevers besök hos skolhälsovården

17 KONSEKVENSBEDÖMNING AV TRÅDLÖS 5G

Vi kräver konsekvensbedömning före införandet av trådlös 5G

Aldrig tidigare har så många mått så dåligt som idag. T.o.m. de "lyckligaste och friskaste" kommunerna, enligt nationella index, tar varje dag emot orosanmälningar som gäller barn vars psykiska hälsa är i farozonen. Drogproblemen ökar, sexualbrotten blir grövre, liksom språket. Vi talar om emotionell avtrubning och stress. Ökade koncentrationsproblem och sömnsvårigheter drabbar snart majoriteten av människorna, i synnerhet ungdomar.

Kommunerna försöker agera brandsläckare genom att ordna tillräckligt med resurser till assistenter och psykologer. Inomhusluften verkar samtidigt vara ett unikt problem just i Finland, speciellt i offentliga byggnader som skolor, daghem och sjukhus. Kanske för att strålningstätheten i skolor är så stark att det livar upp mögelsporer i hisnande fart?

Fertiliteten är nu som lägst i Finlands historia. Unga får inte barn mera eller skaffar inte barn. De här familjerna hör till generationen som använt mobiler och WiFi hela sitt liv och som har bött åtminstone de senaste tio åren med höga strålningsvärden överallt i omgivningen. Den biologiska mångfalden hotas. Träd skadas. Bin och insekter dör. Binas inre GPS störs av högfrekvent strålning (the BioInitiative report). Också naturens mångfald hotas nu på många fronter då t.ex. 40% av fågeläggen dödades på 5 veckor ifall fågelboen var nom 200 m från en mobilmast.

Vi politiker måste bli bättre på att hitta orsakerna till ohälsan och förebygga problem, inte bara ingripa då olyckan redan är skedd. Tänk efter: Vad har förändrats i skolmiljön och samhället det senaste decenniet?

Den allra största förändringen har skett i och med digitaliseringen. De flesta skolor, och med dem elever och lärare, har blivit trådlöst uppkopplade och bestrålas dagligen av WiFi. Kommunal-politiker hade inget att säga till om på vilket sätt digitaliseringen skulle genomföras. Industrin ville och fick sälja de trådlösa produkterna eftersom inga konsekvensbedömningar eller hälsovarningar styrde beslutet – argumentet att trådlöst sparar både tid och pengar (på kort sikt) köp-

tes rakt av. Idag bestrålas nästan alla klassrum av WiFi-sändare. Barn och lärare bestrålas med mikrovågor dygnet runt. De påverkar alla levande organismer, även inomhusluften om där finns latent mikrober.

Vår Strålskyddsmyndighet STUK:s förslag till strålningsvärden baserar sig på test med vattenfyllda plasthuvuden (eller fat) där man mäter endast värmeeffekten av en enskild mobils strålning. STUK mäter aldrig totala strålningen i klassrum där 15 mobiler, 15 läsplattor och WiFi-sändare används samtidigt och under många, långa skoldagar. STUK:s förslag är underlaget till den under hösten 2018 i riksdagen godtagna Strålskyddslagen och förordningen om gränsvärden för mikrovågs-strålning, som statsrådet godkände 2018. Den nya lagstiftningen beaktar inte den ständigt ökande strålningen. Tvärtom tillåter förordning 1045/2018 nu 20 gånger starkare icke-joniserande strålning i de laserliknande fokuserade strålar som är kännetecknande för 5G-tekniken, som nu byggs ut.

Den amerikanska NTP-studien, som kostat 28 milj. dollar, visade att råttor får både hjärn- och hjärtcancer av mobiler. Ramazzini-institutets studier gav liknande resultat för mobilmaster. Icke-joniserande strålning från 2G+3G+4G+5G har allvarliga hälsoföljder på miljö och människor, särskilt barn, vars ryggmärg absorberar 10 gånger mer och hjärnorna dubbelt mer strålning, än vuxnas.

En del andra länder (t.ex. Israel, Cypern, Italien, Frankrike) har vidtagit åtgärder för att minska främst barnens exponering för onödig mobilstrålning. Europarådet rekommenderade redan år 2011 (Resolution 1815) sina medlemsstater att informera om mobilstrålningens negativa inverkan och vidta nödvändiga åtgärder för att minimera den. Rådet rekommenderar internetuppkoppling med kabel i utrymmen där barn och sjuka vistas. Det är helt möjligt att införa 5G så länge det sker med kablar eller glasfibernetverk. Som trådlös teknik är 5G däremot en allvarlig hälsofara. Flera andra länder har redan mycket lägre nationella gränsvärden för mobilstrålning än vad Finland har. Ryssland, Polen, Italien och Kina har t.ex. 100 gånger lägre godkända värden, Bulgarien och Liechtenstein 1000 gånger lägre. Där har man beaktat biologiska effekter i stället för att enbart mäta temperaturökning i ett vattenfylt plasthuvud. Bland länderna som skärpt kraven på strålningen kan nämnas Frankrike, där den nya skollagen förbjuder WiFi i skolor. Samtidigt har en del skolor i Finland börjat inse att eleverna är mer harmoniska då de infört mobilförbud. Ingen kommunal skola har ännu vågat fatta beslut om WiFi-förbud, fast även WiFi är ett allvarligt hot mot hälsan.

Psykologer talar om popcorn-hjärnor som blir mentalt skadade av ständig uppkoppling, men inga högljudda protester hörs ändå angående den kommande 5G-revolutionen, som redan startat. Statsministern vill att Finland ska ligga på toppen med nya digitala lösningar – kosta vad det kosta vill. Har vi råd att skada kommande generationer för att vinna digitaliserings-tävlingen? 5G möjliggör därtill total övervakning, vilket är ett hot mot demokratin och den personliga integriteten.

5G är bevisligen på strålningssidan något helt annat än all tidigare strålning: Den sker i hög grad på sk. millimeterbandet (GigaHerz-frekvenser), med koncentrerade strålar som är riktade och följer t.ex. mobilens rörelser. Därtill tillåter den nya förordningen 5G-strålar med minst 20 gånger högre punkt-effekt än tidigare tekniker. I praktiken kommer denna strålning att drabba barn, vuxna och hela miljön med en antenn-teknik som bara militären hittills använt sig av i "crowd control weapons". Därtill kommer 5G, tack vare tiotusentals satelliter, att täcka alla ytor på jorden för att också alla apparater skall kunna kommunicera över nätet ständigt. Då finns inga områden på jorden som är utan strålning, där man kan vila ut och låta kroppen och själen återhämta sig.

Denna motion med fungerande länkar till referenser finns på nätet här: <https://tinyurl.se/SFP>
Medborgarinitiativet med källor finns här: <https://5G-medb.initiativ>

Informativ text och ett urval källor kan läsas på följande www-sidor:
www.5gappeal.eu (bekräftad av 228 forskare och läkare från 36 länder)
www.5gspaceappeal.org (bekräftad av 54 000 personer från 168 länder)

En film på engelska (1 h, 17 min) om 5G-teknikens risker

Vi undertecknade vill:

- **ATT SFP**, i enlighet med Nürnberg koden kräver att – före bestrålning av alla medborgare och barn – bör industri-oberoende forskare utföra hälso- och miljö-konsekvensbedömningar av hur ökad strålning påverkar försöksdjur, insekter och växter.
- **ATT Finland** tillåter kabel-buren 5G teknik men följer Grundlagen (1999/731, 20 §), EU:s För-

siktighetsprincip, Europarådets Resolution 1815, samt Nürnberg koden och stoppar trådlös 5G tills forskarna undersökt den ökade strålningens miljö- och hälso-konsekvenser.

- **ATT** SFP stöder ett medborgarinitiativ om att i Finland tillåta kabel- och fiber-förmedlad 5G, men trådlös 5G först efter att hälsokonsekvenserna är utredda av oberoende forskare.

Charlotta Asplund, SFP Replot-Björkö

Sakarias Liimatainen, SFP Sibbo

Rainer Nyberg, Professor emeritus, SFP Vasa

Partifullmäktiges förslag:

Gemensamt svar på motionera 17 och 18

18 MERA 5G TILL LANDSBYGDEN!

Hur kan vi öka inflyttningen till landsbygdsområden såsom skärgården? Arbetsmarknaden har förändrats mycket under de senaste årtiondena och många arbeten är möjliga att utföra även i det digitala rummet. Många större företag har börjat utvecklas alltmer på det digitala planet och erbjuder i dag möjlighet till arbete på distans. För att kunna arbeta med ett jobb som kräver ständig uppkoppling behövs goda nätförbindelser. En allt större del av samhällets tjänster flyttas till nätet, vilket ökar behovet av en snabb och stabil internetförbindelse på platser där avstånden till de fysiska tjänsterna är långa.

Goda och snabba nätförbindelser är ett ypperligt sätt att stöda landsbygdens livskraft. Fungerande och snabba internetförbindelser på landsbygdsområden, såsom skärgården, kunde fungera som en morot för att få större inflyttning till dessa områden. Att erbjuda bättre möjligheter till distansarbete kan bli en konkurrensfördel för landsbygden.

Diskussionen om ett 5G-nät har varit mycket aktiv i skärgårdsstaden Pargas under det senaste året, och staden ser på denna idé som en stor möjlighet till att föryngra kommunens åldersstruktur och öka den stadigvarande befolkningen. Liknande strategier kunde därför tillämpas i övriga landsbygds- och skärgårdskommuner som kämpar med en utmanande åldersstruktur samt avstannad inflyttning.

Därför vill Svensk Ungdom att Svenska Folkpartiet ska arbeta för:

- **ATT** man i utvecklandet av 5G-nätverket lägger speciell vikt på landsbygden och skärgården

Svensk Ungdom

Christoffer Ingo, Förbundsordförande

Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare

Partifullmäktiges svar:

Gemensamt svar på motionerna 17 och 18

Motion 17 och 18 behandlar båda den femte generationens mobilteknologi, så kallad 5G – men har väldigt olika angreppssätt. När det gäller ny teknik gäller att alltid förhålla sig sunt kritiskt, samtidigt som alarmism bör undvikas. Strålsäkerhetscentralen (STUK) har till uppgift att garantera strålningssäkerheten i Finland. STUK följer kontinuerligt med den tekniska utvecklingen och ger rekommendationer gällande åtgärder och användning. När det gäller 5G nätverk konstatera man att strålningen inte nämnvärt skiljer sig från de nuvarande 3G och 4G näten. Enligt STUK:s senaste beräkningar kommer inte strålningen nämnvärt att öka när 5G blir vanligare. När 4G nätet fungerar kring 1,8GHz kommer 5G nätet i första skedet att använda sig av 3,5GHz. Ett högre frekvensområde kräver tätare master eftersom räckvidden blir kortare. Det är ändå främst när framtida ännu högre frekvenser kan tas i bruk som det här blir problematiskt, då masterna behöver vara närmare varandra. Försök med att använda lyktstolpar är redan i gång, vilket kunde underlätta trafikens behov av 5G.

Fungerande datanätverk är av avgörande betydelse för vår industri och för möjligheterna att leva och arbeta på landsbygden. Det finns stora möjligheter när 5G nätet börjar byggas ut, och snabba datanätverk är en del av den infrastruktur som samhället behöver för att kunna fungera.

5G-nätverk står också i nyckelställning när vi pratar om förutsättningar för IoT, Internet of Things, på svenska ofta benämnt som sakernas internet. IoT möjliggör t.ex. sammankopplandet av allt från värme- och elproduktion till trafik och byggnader, för att säkerställa att vi använder

våra resurser så effektivt som möjligt. 5G är också en viktig del av framtidens trafiklösningar med bland annat bilar som mer och mer kan köras autonomt.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** man i utvecklandet av 5G-nätverk försäkras sig om att tillräcklig täckning finns både i städer och på landsbygden
- **ATT** vetenskapligt framtagen fakta står som bas när riskerna med ny teknologi utreds

19 NORDISKA SAMARBETET MED POLITISKA PARTIER INTENSIFIERAS

SFP är mycket nära andra ALDE-partier i sin liberala ideologi i Norden, därför bör vi mera konkret jobba tillsammans för att nå gemensamma mål. Vi kan läsa i vårt riksdagsvalsprogram för 2019 att Norden skall bli världens mest integrerade region, att vi tillsammans är på global nivå mera framgångsrika än som enskilda länder. Den nordiska välfärdsmodellen och jämställdheten är värda att sträva efter.

Detta är något som vi inom företagsvärlden gott känner igen. Ta som exempel två nordiska företag som tävlar om samma kund i Asien. Båda har produkter av bästa kvalitet, men istället för att jobba gemensamt för att säkerställa affären är tävlingen hård mellan oss nordbor. Möjligen kommer ett tredje företag med sämre teknologi utanför Norden och snor oss på hela kakan. För att förbättra samarbetet mellan företagen behövs också ett närmare politiskt samarbete i Norden. Nu menar vi inte bara vackra ord till högtider utan konkreta samarbetsprojekt.

SFP i Åbo jobbar redan för ett samarbete mellan Åbo – Vasa – Umeå – Stockholm – Mariehamn inom företagandet. Detta är ett mycket konkret projekt som drivs till stor del av företagarens intressen, men för att kunna lyckas behövs också en starkt politisk förankring i regionerna.

Vi vill att:

- **SFP** ska förstärka samarbetet med andra partier i Norden.
- **SFP** ska konkret stöda vårt nordiska företagsamarbete genom att bygga upp nätverk inom de nordiska partiernas företagsgrupperingar.
- **SFP** skall nominera en grupp med både företags- och Norden-inriktade medlemmar att starta detta konkreta samarbete inom Norden.

Markus Blomquist, Ordförande, SFP i Åbo

Anna-Karin Tötterman, Vice ordförande, SFP i Åbo

Partifullmäktiges svar:

Som motionärerna lyfter fram är samarbetet mellan de partier i de nordiska länderna som hör till ALDE partiet täta. I Sverige handlar det om Liberalerna och Centerpartiet, i Danmark Venstre och Radikale Venstre, i Norge Venstre och sedan februari 2019 även på Island Vidreisn. Även om man i de länder där det finns flera medlemspartier inte alltid samarbetar smärtfritt nationellt, har SFP upprätthållit en god kontakt till alla partier.

SFP står för ett utökat nordiskt samarbete, vårt valprogram inför riksdagsvalet 2019 konstaterade bland annat att Norden ska bli världens mest integrerade region, samt att de gränshinder som fortfarande försvårar det nordiska samarbetet bör avskaffas. SFP vill också att arbetet för ett e-id för nordbor som förenklar att bo, studera och flytta mellan länderna bör fortsätta. Norden ska gå i digitaliseringen främsta led. Smarta digitala lösningar kan avskaffa såväl gränshinder som byråkrati. Vi vill satsa på nya lösningar som underlättar för nordborna att jobba, bo, studera och flytta mellan våra länder.

Ett tätt samarbete med våra nordiska ALDE partier är därför naturligt, och finns fortsättningsvis högt på SFP:s agenda. Motionärernas förslag om ett ökat samarbete mellan partiernas företagsnätverk är också intressant och värt att utreda.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** fortsättningsvis förstärker samarbetet med våra nordiska systerpartier stöda och uppmuntra till samarbete mellan företagarnätverk i våra nordiska systerpartier

20 REFORMERA VÄRNPLIKTEN

Den finländska värnplikten förlorar sin styrka genom de föråldrade strukturerna. En starkt könsdis-

1 kriminierande värnpliktsarmé är inte hållbar i längden, och en utbildad reserv blir dyr i framtiden.
2 Systemet behöver en helhetsreform, där alla aspekter av värnplikten ses över och moderniseras.

3 Uppbådet uppfyller i dag inte sitt syfte. Ett system där enbart män kallas till uppbåd är inte bara
4 diskriminerande, men även ohållbart ur en social synvinkel. Vi har en resurs, där hela årskullen
5 kunde nås en sista gång för en hälsokontroll och även en kontroll av hur individens framtidsplaner
6 ser ut, som vi inte använder i en tillräcklig utsträckning. Uppbådet borde finna de värnpliktigas in-
7 tressen och kunskaper, och bättre förbereda de värnpliktiga på deras tjänstgöringsperioder. Upp-
8 bådet ska inte enbart vara en plats för utdelande av tjänstgöringsplatser utan även ett ställe för
9 ungdoms- och socialarbete där varje ung person nås. Det kan ge en helhetsbild av hur årskullen
10 mår och hur årskullens framtidsplaner ser ut på individnivå.

11 Värnplikten borde i framtiden organiseras genom en högre selektivitet, men med samma mängd
12 tjänstgörande som i dag. Ett civiltjänstsystem ska finnas kvar utöver värnplikten, men det bör re-
13 formeras för att möta framtidens hybrid- och civilhot. Den reformerade civiltjänsten ska i första
14 hand tjäna staten och statens helhetssäkerhet, och i andra hand individen. Civiltjänsten får inte
15 vara längre än den längsta värnpliktstiden, och de sociala förmånerna ska vara samma i civiltjäns-
16 ten som för de värnpliktiga.

17 För att kunna upprätthålla en effektiv och stark reservarmé behöver vi ett ökat antal repöv-
18 ningstimmar. Reservister ska erbjudas ett mångsidigt och flexibelt sätt att öva och utveckla de
19 färdigheter som behövs för att försvara vårt land.

20 **Därför vill Svensk Ungdom att Svenska folkpartiet ska arbeta för:**

- 21 • **ATT** alla oberoende kön kallas till uppbåd, och att värnpliktigas kunskaper bättre tas i beak-
22 tande vid uppbådet.
- 23 • **ATT** värnplikten blir selektiv på ett sätt där mängden tjänstgörande inte minskas, men för-
24 svarsmakten får större befogenhet att välja de bäst lämpade.
- 25 • **ATT** mängden repövningstimmar ökas.
- 26 • **ATT** civiltjänsten blir mera ändamålsenlig genom införandet av ett civilgörarregister och be-
27 gränsandet av civiltjänstplatser till allmänt nyttiga institutioner.
- 28 • **ATT** totalvägrare straffas på annat sätt än genom ett ovillkorligt fängelsestraff.

29
30
31 *Svensk Ungdom*
32 *Christoffer Ingo, Förbundsordförande*
33 *Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare*
34

35 **Partifullmäktiges svar:**

36 Finlands försvar bygger på allmän värnplikt. Tillsammans med försvaret av hela landet och den mili-
37 tära alliansfriheten är den allmänna värnplikten en av den finländska försvarslösningens tre grund-
38 pelare. Svenska folkpartiet beslöt redan år 2009 verka för att reformera uppbåden så att de omfat-
39 tar alla män och kvinnor i den aktuella årsklassen. Partidagen beslöt även år 2018 att SFP arbetar
40 för ett allmänt uppbåd där de mest lämpade inom årskullen väljs till militärtjänstgöring. Till dessa
41 delar är alltså en del av motionärens yrkande redan en del av SFP:s politik.

42 Den senaste försvarspolitiska redogörelsen, Statsrådets försvarsredogörelse till riksdagen, är
43 från år 2017. I redogörelsen konstateras bland annat att ”Den finska värnplikten och medborgarnas
44 försvarsvilja förstärker samhällets kriställighet. (...) Finland bereder sig på att avvärja militära hot
45 genom att upprätthålla en försvarslösning av nuvarande form, vilken grundar sig på vapensystem
46 med prestationsförmåga och en omfattande reserv (...) Den allmänna värnplikten och utbildandet av
47 hela den tjänstedugliga manliga åldersklassen producerar försvarsmaktens krigstida trupper på ett
48 kostnadseffektivt sätt. Den frivilliga militärtjänsten för kvinnor utvecklas som en del av det totala
49 systemet.”

50 Under försvarsminister Haglunds ledning utfördes våren 2014 ett pilotprojekt i Birkaland där ett
51 rekryteringsbrev skickades ut till alla kvinnor födda år 1994 och 1995, totalt 5120 st. Resultaten var
52 positiva och ledde till att antalet kvinnor som ansökte om att fullgöra tjänstgöring ökade med ca 30 %
53 jämfört med tidigare år. Satsningar som den här borde bli en naturlig del av uppbådsverksamheten.

54 Civiltjänstgöringen behöver utvecklas, vilket motionärerna även tar upp. I dagens värld där hy-
55 bridhot är allt mer aktuella behöver vi ett fungerande civilförsvar vid sidan om militären. En ända-
56 målsenlig civiltjänst kan där utgöra ett vapenfritt komplement till helheten.

57 Staffpåföljderna i Finland är fängelse, böter eller samhällstjänst. Fotboja kan även komma på frå-
58 ga i vissa fall. Det är viktigt att påföljderna inte är mera lockande än att utföra värnplikten/civil-
59 tjänstgöringen.

Partifullmäktige föreslår att SFP:

- **Verkar** för att civiltjänsten blir mera ändamålsenlig
- **Fortsätter** arbeta för ett allmänt uppbåd för både **kvinnor och män**
- **Arbetar** för att tillräckliga resurser till försvaret garanteras så att ett tillräckligt antal repövningstimmar och ett tillräckligt antal utbildare garanteras

21 STATENS ADMINISTRATIVA KOSTNADER KAN REDUCERAS

Staten har nyligen utvecklat ett gemensamt administrations- och ekonomisystem. Gemensamt budgeteringssystem finns inte. Bara ett system som motsvarar Excel. Budgeteringen borde utvecklas även så att man i stället för årlig budget gör upp månadsbudgetar och prognoser åtminstone kvartalsvis.

Till undertecknads kännedom har, från flera håll, inkommit uppgifter om att stora summor pengar kunde sparas vid noggrann uppföljning av statens verksamheter. Genom en strikt controllerfunktion.

Interna revisionen bör utvecklas så att man följer upp också indirekta kostnader, inte bara direkta kostnader, varigenom man kan beräkna totala kostnaderna. Totala kostnader borde också beräknas t.ex. funktionsvis, produktvis och per projekt. Om man nu beräknar totala kostnader så måste man på flera håll göra det förhand vilket är ytterst besvärligt och därför beräknar man inte totala kostnader och inte heller så långt som produktvis. Nyckeltal där man kombinerar kostnader, statistik och årsverken borde utvecklas.

Det är frågan om att göra den ekonomiska budgeten och uppföljningen mera detaljrik och noggrannare samt ibruktagande av budgetering samt ackumulering av indirekta kostnader för att kunna beräkna totala kostnader. För båda behövs ett datasystem.

Man har jobbat fram en mall om hur man enklast kan beräkna totala kostnader. Mallen visades upp för olika ämbetsverk som godkände den (kustannusten kohdennusmalli). Den gjordes också med utgångspunkt att man kan föra in den enkelt och logiskt i datasystem. Finansministeriet gav dock inte pengar för datasystem. Mallen skulle alla ämbetsverk ta i bruk senast 2017 men i praktiken är det omöjligt utan datasystem då radmängden kan bli upptill miljoner beroende på hur många uppföljningsobjekt man har. Problemet var även att ministerierna har svårt att hitta ”produkter”, så därför följer de bara upp kostnader för funktioner men följer inte upp vad de konkret får till stånd i de olika funktionerna (t ex olika lagar, beslut m.m.).

Inom försvaret skulle man kunna beräkna vad det kostar att skola beväringar, är skolningen strategienlig och hur mycket personal behövs för att skola beväringarna (t.ex. olika kurser kräver olika årsverken och euron), är kvaliteten på kursen god och resultatrik m.m. Man borde t.ex. kunna mäta påverkan också.

Med datasystemet kan man automatisera konteringar och minska på manuella konteringarna vilket sparar kostnaderna och personalens tid.

Ett annat exempel. På Brottsförhållningsverket skulle det vara viktigt att t.ex. följa upp olika sorters straff, hur mycket kostnader de orsakar och hur mycket årsverken olika straff kostar så att man lätt kan räkna ut att om mängden fångar med t.ex. elektroniskt band ökar, så måste vi få x antal mer euron och x antal mer årsverken.

Frågan är, att gör man inom staten rätta saker kostnadseffektivt. Undertecknad tror inte det. Med mallen kan man också beräkna vad olika processer kostar och vilka produkter som uppstår i de olika processerna. En effektiv gemensam controllerfunktion bör inrättas.

Undertecknad yrkar på:

- **ATT** SFP ser till att starta en utredning om hur statens alla olika administrativa system kan integreras till ett enda gemensamt med budgeterings- och kostnadsöverföringssystem.
- **ATT** verken och institutionerna jobbar efter månadsbudgetar.
- **ATT** prognoser avges varje kvartal.
- **ATT** de interna revisionerna utvecklas så att även indirekta kostnader följs upp och att kostnader följs upp funktions- och produktvis samt per projekt.
- **ATT** uppföljning och revision sker i alla statens verk och institutioner enligt samma principer.
- **ATT** rapportering av statliga nyckeltal görs enligt enhetliga mallar där man kombinerar kostnader, statistik och årsverken.

Sakariäs Liimatainen, SFP Sibbo

Partifullmäktiges svar:

Riksdagens revisionsutskott granskar bl.a. regeringens årsberättelse, Statens revisionsverks verksamhetsberättelse och riksdagsrevisorernas revisionsberättelser. Utskottet bereder även tillsynen över statens skötsel av ekonomin.

Olika utredningar för att åstadkomma en mer effektiv ekonomihantering har även genomförts. Finansministeriet har till exempel haft en arbetsgrupp som tillsattes i juni 2018 som skulle utreda olika aspekter med fenomenbaserad budgetering. Arbetsgruppen rapporterade sina slutsatser i januari 2019, och dessa kan läsas på finansministeriets webbsida.

Uppdraget gick bland annat ut på att utreda olika sätt att genomföra fenomenbaserad budgetering och tillhörande principiella frågor. Arbetsgruppen skulle dessutom kartlägga antalet fenomen som potentiellt borde tas i beaktande och överväga de olika genomföringssättens praktiska och principiella konsekvenserna för budgetens struktur och organiseringen av förvaltningen.

Arbetsgruppen har identifierat flera genomföringsmodeller för fenomenbaserad budgetering där man tillämpat olika slags metoder med olika effekter på budgetens struktur och budgetberedningen, organiseringen av förvaltningen och ledandet av helheter. Funktionaliteten hos fenomenbaserad budgetering beror till väsentliga delar på den politiska viljan att behandla frågor på ett övergripande sätt och att agera på ett sätt som hjälper att lösa problem med fenomenen.

En annan arbetsgrupp har utvärderat berednings- och beslutsprocessen i anslutning till planen för de offentliga finanserna och statsbudgeten. Arbetsgruppen, som också tillsatts av finansministeriet, hade till uppgift att bedöma hur väl processerna i anslutning till planen för de offentliga finanserna och statsbudgeten fungerar, och lägga fram förslag till utveckling av dem med beaktande av hanteringen av den offentliga ekonomin, regeringens berednings- och beslutsbehov samt riksdagens och EU:s krav. Även denna rapport kan läsas på finansministeriets webbsida. Arbetsgruppen föreslår att beredningsprocesserna i anslutning till planen för de offentliga finanserna och statsbudgeten slås samman för att effektivisera beredningen. Sammanläggningen av processerna skulle förutsätta att informationssystemet som används för budgetering moderniseras och att budgetpropositionen görs i en mer sammanfattad form.

Det kontinuerliga arbetet med att effektivisera budgeteringen och den ekonomiska uppföljningen behöver fortsätta och SFP stöder givetvis arbetet.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** det kontinuerliga arbetet med att effektivisera budgeteringen och den ekonomiska uppföljningen av statsbudgeten fortsätter

22 SYNLI GGÖR EUROPEISKA UNIONEN!

Europeiska unionen är inte en avlägsen institution långt borta i Bryssel. Vi sitter alla som bäst i EU. De beslut som fattas på EU-nivå påverkar var och ens av vår vardag. Finland kommer att överta ordförandeskapet för Europeiska unionens råd i juli i år och samband med det har vi ett ypperligt läge att synliggöra vårt medlemskap i unionen.

I de övriga medlemsländerna på kontinenten vajar EU-flaggan stolt vid de offentliga byggnaderna vid sidan av den nationella flaggan. Detta gäller inte endast medlemsländerna, utan är också väldigt vanligt förekommande i de så kallade kandidatländerna som aspirerar för ett medlemskap i EU.

Genom att flagga med EU-flaggan skulle vi synliggöra medlemskapet vid varje flaggdag. I det långa loppet skulle det stärka vi-känslan och komma ihåg att vi allihopa förutom att vara finländare också är européer. EU är vi alla, överallt i de 28/27 medlemsländerna.

Därför vill SFP i Bryssel att:

- **VÅRA** lokala och nationella förtroendevalda arbetar för att alla offentliga byggnader som flaggar med den finländska flaggan ska jämsides flagga med Europeiska unionens flagga.
- **VÅRA** nationella förtroendevalda arbetar för att inrikesministeriet ändrar på flaggningsanvisningarna så att det på Europadagen den 9.5. endast flaggas med EU-flaggan.
- **SFP** som det mest EU-vänliga partiet i Finland alltid har EU-flaggan närvarande jämsides med den finländska flaggan.

Partifullmäktiges svar:

Finlands EU-medlemskap har varit en framgångssaga. Finländarnas inställning till EU är positiv visar Eurobarometers undersökningar, och andelen EU skeptiker minskar. Finlands flagga har ändå en central roll i det finländska samhället och vi är vana vid att se den vid flaggning. Det är sant att EU flaggan används betydligt mer på den europeiska kontinenten och syns i gatubilden på ett annat sätt än hos oss. När Finland tar över ordförandeskapet i Europeiska Unionens råd den första juli för sex månader kommer EU flaggan säkert att bli en vanligare syn också hos oss.

En utveckling där EU flaggan används mera och parallellt med Finlands flagga är eftersträfvansvärd. EU flaggan bör ändå inte ersätta Finlands flagga vid flaggdagar.

Partifullmäktige föreslår att:

- **SFP** arbetar för att offentliga byggnader som flaggar med den finländska flaggan parallellt även flaggar med Europeiska unionens flagga

23 TILLSÄTTANDE AV EN ÄLDREOMBUDSMAN PÅ RIKSNIVÅ OCH BEAKTANDE AV BEHOVET AV ÄLDREOMBUDSMÄN I EN FRAMTIDA SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORM

De äldre utgör en växande del av befolkningen i vårt land. Många äldre upplever utsatthet och otrygghet. Det behövs en värdediskussion om attityder gentemot de äldre och hur de bemöts i dagens samhälle. Därutöver behövs det också konkreta åtgärder för att de äldre inte skall lämnas utanför och glömmas bort i den pågående digitaliseringen och centraliseringen.

Ett ökat antal äldre innebär också ett ökande behov av vård och omsorg bland annat på grund av ett ökat antal personer med minnessjukdomar. I diskussionen i början av detta år om vanvården av äldre på en del vårdhem framgick det att det tyvärr kan förekomma stora brister i samhällets vård av försvarslösa äldre. I diskussionen framkom också att varken de anhöriga eller vårdpersonalen fick sin röst hörd då de påtalade brister i vården och falska uppgifter om vårdpersonalens antal – de så kallade ”spökvårdarna”.

Landskaps- och vårdreformen kom inte i mål under den nyss avslutade riksdagsperioden men det förutsätts ändå att social- och hälsovården måste reformeras i en snar framtid. Oberoende av om äldreomsorgen förblir i kommunal regi som SFP förespråkar eller placeras under en ny administrativ instans så behövs det också på den nivån en äldreombudsman som bevakar de äldres rättigheter och som anhöriga och personal kan vända sig till för att få råd och för att påtala brister i äldreomsorgen.

I SFP:s Äldrepolitiska handlingsprogram från år 2009 förutsätts ”att en lagstadgad äldreombudsman på riksnivå tillsätts och att behovet av en äldreombudsman på kommunal nivå utreds.” I det uppdaterade programmet som antogs av partistyrelsen den 2.2.2017 upprepas förslaget. Även i partiets riksdagsvalprogram 2019 nämns behovet av en äldreombudsman på nationell nivå.

Med hänsyn till de missförhållanden som uppdragats i äldreomsorgen och en kommande reform av social- och hälsovården samt de påtalade behovet av äldreombudsmän i de ovannämnda.

Därför föreslår Svenska Seniorer i Nyland:

- **ATT SFP** aktivt arbetar för att en äldreombudsman i brådskande ordning tillsätts på riksnivå
- **ATT SFP** i en kommande social- och hälsovårdsreform arbetar för att äldreombudsmän tillsätts på den administrativa nivå där äldreomsorgen placeras

Svenska Seniorer i Nyland rf
Gunvor Brettschneider, Ordförande
Brita Pawli, Sekreterare

Partifullmäktiges svar:

Bristerna och vanvården inom äldreomsorgen som framkommit under den senaste tiden måste tas på allvar och åtgärdas. Oberoende om man som äldre väljer att bo kvar hemma eller flytta till ett boende så har man rätt till en trygg ålderdom.

Vi behöver flera olika åtgärder för att förbättra situationen för de äldre, och det finns ett stort behov av en äldreombudsman som övervakar seniorernas rättigheter och ser till att äldreomsorgen fungerar. Vi behöver lösningar för en hållbar äldreomsorg och människovärdet måste genomsyra också vården.

Då social- och hälsovården reformeras i Finland måste vi också se till att äldreomsorgen inte faller i skymundan. Kommunerna måste i dagens läge inrätta äldreråd för att garantera att den äldre

befolkningen har möjligheter att delta och påverka kommunens verksamhet. Några få kommuner har också beslutat om att utse en äldreombudsman som stöder och hjälper de äldre kommuninvånarna och också notera eventuella brister och föreslå förbättringar. I en eventuell framtida förvaltningsnivå inom social- och hälsovården är det viktigt att se till att de äldre har möjlighet att delta i och påverka verksamheten.

Partifullmäktige förslår:

- **ATT** SFP aktivt arbetar för att en nationell äldreombudsman inrättas under kommande valperiod

24 VAKAUMUKSEN MUKAISET ARKIPYHÄT TYÖLAINSAÄDÄNTÖÖN

Luterilaiseen kirkkoon kuuluu enää 70 % suomalaisista ja maassa on paljon muidenkin uskontojen edustajia sekä ateisteja. Ehdotamme, että itse kukin voisi valita saman määrän vapaapäiviä kuin nykyäänkin, mutta vapaasti oman vakaumuksensa mukaisesti. Eidin tai muun vapaapäivän viettäjä voisi siten käyttää joululomapäivät Eidin aikaan ja tehdä töitä normaalisti jouluna. Jos joutuu töihin siitä huolimatta että haluaisi viettää oman vakaumuksensa mukaista lomaa, niin tuolloin työntekijä olisi luonnollisesti oikeutettu arkipyhäkorvaukseen.

Vakaumuksen mukaiset arkipyhät toisivat säästöä työnantajalle ja lisäksi ne helpottaisivat arkipyhien järjestelyä työpaikoilla.

Anu Huusko, SFP i Uleåborg

Partifullmäktiges svar:

Finlands arbetstidslag tillämpas på arbete som görs på basen av ett arbetsavtal eller tjänsteförhållande. I arbetstiden inräknas den tid som används till arbete samt den tid under vilken arbetstagaren är skyldig att stå till arbetsgivarens förfogande på arbetsplatsen. På söndagar eller kyrkliga helgdagar får arbete utföras bara om man kommit överens om det genom arbetsavtal eller om arbetet till sin natur regelbundet sker då. För söndagsarbete som utförs under ordinarie arbetstid skall lönen betalas förhöjd med 100 procent.

En söckenhelg är en helgdag eller annan allmän ledig dag som infaller på en arbetsdag (nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, annandag påsk, första maj, Kristi himmelsfärdsdag, midsommarafton, självständighetsdagen, juldagen och annandag jul). Vissa av dessa har sitt ursprung i vår kristna tradition, och är etablerade helgdagar i Finland och i andra delar av världen. För många saknas den religiösa kopplingen i praktiken, dagarna är lediga dagar och firas som sådana.

Våra vedertagna söckenhelger finns det ändå ingen orsak att ändra på.

SFP har talar för vikten av lokala avtal, det här är en fråga som med fördel kunde inkluderas i lokala avtal mellan arbetsgivare och arbetstagare framöver.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** man **föresättningsvis** genom avtal kan stipulera andra lediga dagar än de vedertagna.

Beredningsutskott 3

25 ATT DEFINIERA OCH CERTIFIERA VÅRDKVALITET

Vi har säkert alla läst om problem inom allt från dagvård till tung demensvård och alla påtalar behovet av mer kvalitet inom vårdtjänsterna. Men ingen har definierat vad en sådan vårdkvalitet skulle innebära.

Grunden bör vara ett normativt kvalitetscertifieringsförfarande som skulle utgöra ett krav för att en aktör får erbjuda vårdtjänster. Aktör som inte har certifierat sina vårdtjänster till behövlig nivå kan uteslutas ur offentlig upphandling.

Vårdkvalitetsnivåerna kunde vara tre (3), motsvarande de stigande kravspecifikationer som anpassats till de ökade kraven på vård. Nivåspecifikationerna kunde regleras genom förordningar samt föreskrifter.

dagvård, hemvård, assisterat boende osv
äldreomsorgs boende, rehabiliteringsenheter osv

demensvård, slutna avdelningar, vård av utvecklingshämjade osv
handikappvård och tjänster för funktionshindrade
psykiatrisk och rusmedelvård

Systemet skulle basera sig på de allmänt vedertagna principerna för kvalitetscertifiering och
auditering.

Kvalitetssystem bygger på grundläggande principer och används av miljontals organisationer
världen över. Sammantaget handlar standarden om att aktören skall utgå från kundernas behov
och se över de interna arbetssätten för att minska kostnader. Uppfyller aktören alla krav kan den
bli certifierad. Förutom de positiva effekterna av ett fungerande kvalitetsledningssystem såsom
effektivisering och ökad lönsamhet, kunde vårdkvalitetscertifiering utgöra ett krav vid upphand-
lingsförfaranden.

För att en aktör ska erhålla ett vårdkvalitetscertifikat skall den ha genomgått en certifierings-
revision, med godkänt resultat. Certifikatet är ett bevis på att aktörens ledningssystem överens-
stämmer med kraven för den vårdkvalitetsnivå som valts.

Efter certifieringsrevisionen kommer schemalagda uppföljande revisioner, att ske årligen för
att säkerställa att korrekt servicenivå upprätthålls och att aktören åstadkommer ständiga för-
bättringar i sin verksamhet. Även oanmälda revisioner kan tillämpas.

Instanser som utför certifieringsrevisioner benämns certifieringsorgan. Dessa kunde vara Val-
vira, Det Norske Veritas, Lloyd's etc.

Kraven för de olika vårdkvalitetsnivåerna ska definieras med specificerade föreskrifter. Dessa
skall bl.a. specificera antalet vård-, städ-, köks-, osv-, personal per patient och vårdnivåkrav. Ut-
bildningskrav per nivå för personal (närvårdare, sjukvårdare, läkare etc.). Lokalitets och utrust-
nings specifikationer per service-enhet och kvalitetsnivå. Utbildnings samt utvecklingsplan för
ständig förbättring. Miljöplan för varje aktör och enhet.

Förslaget torde kräva lagstiftning som kompletteras med förordningar samt föreskrifter.

Vi undertecknare yrkar på att Svenska folkpartiet verkar och arbetar för:

- **ATT** det tillsätts en nationell arbetsgrupp för att definiera en nationell kvalitetsnorm
- **ATT** det utarbetas nödig lagstiftning, förordningar och föreskrifter
- **ATT** det definieras och utses godkända certifieringsorgan

SFP i Åbo rf, Rasmus Hautala, Björn Taxell
Svenska seniorer i Åboland rf, Kjell J Wennström

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna tar upp en mycket aktuell fråga. Situationen inom äldre vården chockerade hela
Finland när de uppenbara missförhållandena uppdagades, främst inom vård som ordnades i privat
regi. Det är fullständigt oacceptabelt att våra äldre utsätts för den typens vanvård som medierna
rapporterat om. Riksdagen beviljade extra resurser för äldre vården och övervakningen av den i
sin tilläggsbudget i februari i år. Det här är givetvis inte tillräckligt. Personaldimensioneringen
spelar en viktig roll när kvalitén inom äldre vården diskuteras. SFP står bakom en personaldimen-
sionering på 0,7, men utöver det krävs tydliga tydliga kvalitetskriterier på vården, vilket SFP fört
fram. Motionärernas tanke på certifiering av vårdproducenter är intressant och kan med fördel
utredas.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** det finns tillräckliga kvalitetsnormer inom vården

26 DAGS FÖR RESURSER, INTE NEDSKÄRNINGAR, FÖR FÖRLOSSNINGSVÅRDEN

De senaste tiotals åren har inneburit en stor nedskärning i mängden service som erbjuds åt gravi-
da och födande, inte minst i mängden förlossningsjukhus.

Förberedande verksamhet, såsom förlossningsförberedelse och rådgivningsbesök har reduce-
rats märkbart och en del tjänster såsom besök till förlossningsenheter före förlossning har helt
lagts ner. Samtidigt har mängden besök till den s.k. synnytyospelko-kliniken, kliniken för förloss-
ningsrådsråds, tredubblats. Besök för förlossningsrådsråds kostar märkbart mycket mer än vad för-

lossningsförberedande verksamhet och besök till förlossningssjukhusen skulle kosta.

Bl.a. Tammerfors universitet har forskat i hur förlossningsförberedelse och besök till förlossningssjukhus minskar rädslan som den gravida känner inför förlossningen. Forskarna tolkar att den kraftigt ökande mängden besök till kliniken för förlossningsrädsla bottnar i en rädsla som orsakas av att förlossningssjukhus känns främmande och avlägsna och att man i den nuvarande formen av förlossningsförberedelse inte har kontakt med dem som sköter själva förlossningen. T.ex. träffar gravida inte i vanliga fall en barnmorska under sin graviditet.

Forskning tyder också på att ju bättre förberedd den som föder är, desto färre skador lider hen av och ger också ett bättre betyg för sin förlossningsupplevelse. I nuläget blir förlossningsförberedelse också något av en klassfråga: en del betalar allt mer för privat förlossningsförberedelse, andra får vara utan.

En som föder eller genomgår ett missfall ges inte idag alltid möjligheten att direkt besöka förlossningssjukhuset. I bl.a. Helsingfors med kranskommuner bildas ofta ett tryck som leder till spärrar till de två enheter som finns kvar och också utan spärr uppmanas födande föräldrar ofta att stanna hemma så länge man möjligtvis kan, vilket kan vara både farligt och skrämmande, speciellt för en som föder första gången. En som misstänker missfall får inte nödvändigtvis alls besöka förlossningssjukhuset.

Rätten till svenskspråkig vård är inte garanterad t.ex. i Helsingfors, vår största tvåspråkiga stad. Att inte med säkerhet kunna få stöd och information på sitt modersmål i en av de största utmaningar man får möta, inte minst i de fall då något akut sker och man möjligen räds för både eget och barnets liv, är inte rätt.

Poliklinisk förlossning, vilket innebär att mamman och barnet åker hem max. 24 timmar efter förlossning, står bland långtidsmålen för förlossningsvården. Detta borde ses som ytterligare en sparåtgärd som drabbar dessa sårbara grupper. Poliklinisk förlossning kan kännas otryggt för den som föder och är framför allt en risk för det nyfödda barnet.

Mera kontinuitet i och resurser till vården och mer samarbete mellan hälsovården och förlossningssjukhusen skulle gynna alla, inte minst de som föder. För tillfället använder man sig delvis av praxis vars syfte är att försnabba förlossningar och därmed effektivisera vården istället för att ge den bästa möjliga vården ur den födandes och fostrets synvinkel. Trycket är stort för personalen i några av de jättelika enheter centraliseringsivern inom förlossningsvården lett till. Det är inte rätt mot vare sig de som föder, de som föds eller mot personalen. Det är vi politiker som måste prioritera våra gravida och våra minsta medborgare, men också den personal som jobbar inom förlossningsvården.

De nedskärningar som gjorts borde kallas just nedskärningar, inte effektivisering. Tiden är inne att se om hela kartan för graviditet och förlossning och bättre utgå från den födandes och den nyföddas perspektiv. Inga mera inbesparingar på bekostnad av kvinnor och barn.

Förlossningssjukhuset måste få finnas tillräckligt nära dig och de gravida och födande få tillräcklig förberedelse och förutsägbarhet före en av sitt livs största och farligaste stunder. Också eftervården av nyförlösta borde ges mer resurser.

Vi kan inte avgöra om t.ex. den växande mängd människor som vill föda hemma, vilket avråds av en mängd experter inom området, i alla fall delvis bottnar i en känsla av att inte bli sedd i vården. Hemförlossning kan bli ett försök att skapa förutsägbarhet och trygghet genom att kunna trygga vem som vårdar en och var, t.o.m. på bekostnad av egen och barnets säkerhet.

Svenska Kvinnoförbundets yrkar på att SFP genom sina representanter i kommunerna arbetar för:

- **ATT** rekommendationerna som förbättrar mödravården i Finland verkställs i praktiken i kommunerna.
- **ATT** kommunerna satsar mer på förlossningsförberedelse i samarbete med förlossningssjukhusen, också med fokus på förlossningsteknik så som rätt andning.
- **ATT** kommande föräldrar ska få besöka en förlossningsavdelning före förlossningen, t.ex. som en del av de förlossningsförberedelsekurser som kommunerna erbjuder.
- **ATT** mödravården i Finland lyfts upp i dagspolitiken med utgångspunkt i att förutsägbarhet i vården av gravida och födande kvinnor främjar trygghet och reproduktiv hälsa.
- **ATT** svenskspråkig service tillgodoses i tvåspråkiga sjukvårdsdistrikt.

*Svenska Kvinnoförbundet
Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare*

Partifullmäktiges svar:

Motionären är ute i ett viktigt ärende för kvinnor och för samhället i stort. Enligt statistik från Institutet för hälsa och välfärd har födslarna minskat med 17 % mellan 2007–2017. Orsakerna är många, men forskningen trampar ännu i barnskorna. Frågan är vilka effekter omstruktureringarna under 2000-talet har haft för tryggheten och förutsägbarheten i mödravården?

På ett medicinskt och globalt plan är det fortfarande väldigt tryggt att vara gravid och föda barn i Finland. Här finns världens lägsta perinatala dödlighet och ett heltäckande system med mödrarådgivningar som i tidigt skede fångar upp riskföderskor. Indragningar av små förlossningsenheter (under 800 födslar per år) under det senaste decenniet har skett i och med Social- och hälsovårdsministeriets strängare vårdkriterier vars uttalade avsikt varit att stärka patientsäkerheten.

Förlossningar sker numera på sjukhus med full jourverksamhet dygnet runt, vilket gynnar kvinnor som behöver kejsarsnitt eller prematurvård. Riskförlossningarna är koncentrerade till förlossningskliniker med specialkompetens d.v.s. universitetssjukhusen i Helsingfors, Tammerfors, Uleåborg, Kuopio och Åbo. Även centralsjukhusen sköter om riskförlossningar i en viss grad. Förlossningar av foster med hjärtproblem är koncentrerade till Helsingfors och Nylands (HNS) sjukvårdsdistrikt, oavsett var kvinnan bor. År 2017 föddes vart fjärde barn i Finland på Kvinnokliniken i Helsingfors och vart tredje barn på något av förlossningssjukhusen inom HNS-sjukvårdsdistrikt (THL, perinataaltilasto 2007–2017).

Det är ett faktum att avstånden till sjukhusen har ökat, men följderna av nedskärningarna i sjukhustätheten har ändå inte lett till alla de problem som befarades. Cirka 99 procent av alla föderskor föder på något av Finlands 25 förlossningssjukhus, vilket rekommenderas av säkerhetsskäl. År 2017 föddes omkring 80 barn på vägen till sjukhuset (0,16 %), mot drygt 60 tio år tidigare. Cirka 80 barn föds årligen oplanerat i hemmet, mot drygt 70 för tio år sedan (THL, perinataaltilasto 2007–2017). Det ökade antalet födslar utanför sjukhusen förklaras delvis med befolkningsökningen, men inte helt. Bara en procent föder planerligt hemma under noga reglerade former. Speciella familjeförlossningsrum har dragits in vid förlossningssjukhus, men andra serviceformer har grundats. Ett exempel är Hotell Familjeboet vid Kvinnokliniken i Helsingfors, där nyfödda med sina familjer har tillgång till sakkunnig personal dygnet runt, men får i övrigt vara ifred så långt de vill.

Ökningen av förlossningsrädsla är inte heller entydig. Enligt nordiska undersökningar lider 5–6 % av alla gravida kvinnor av stark förlossningsrädsla. Rädslan kan framträda som panikattacker, ångest och fysiska besvär, vilka kräver extra barnmorske- och läkarbesök. Att fånga upp dessa kvinnor är av stor betydelse för det väntade barnet och hela familjens välmående, eftersom 54 % av dem som lider av stark förlossningsrädsla har visat sig ha underliggande psykiska problem, en personlighetsstörning eller traumatiska upplevelser av t.ex. sexuellt utnyttjande och parrelaterat våld. Klinikerna för förlossningsrädsla arbetar med tidigt ingripande och hjälper och stöder förlossningsrädda kvinnor.

På ett allmänt plan verkar allting i sin ordning med graviditets- och förlossningsvården i Finland. I praktiken är det ändå inte riktigt så. Kvinnor upplever att de inte blir sedda och hörda i mödravården eller på förlossningssjukhusen, fastän de flesta generellt sett är nöjda när barnet väl är fött. Under en relativt kort tid har många förändringar skett som undergrävt både förutsägbarheten och kontinuiteten i mödravården. Möjligheterna till att knyta trygga personliga kontakter med erfarna barnmorskor har försämrats på 2010-talet. Att få vården på svenska har försvårats, speciellt i Nyland sedan förlossningsavdelningarna i Borgå och Ekenäs stängdes. BB i Jakobstad stängdes år 2014 med följer även för den övriga vården på sjukhuset. De som har möjlighet har börjat söka sig till privata mödrarådgivningar för bättre tjänster och vård på svenska. Jämlikheten i vården lider, när andra inte har samma möjligheter att välja serviceproducent.

Mödrarådgivningarna fokuserar också alltmer på familjen som helhet och mindre på kvinnan som den huvudsakliga aktören under graviditet och födande. I större städer (Helsingfors och Esbo) slås nu mödrarådgivningar ihop till s.k. familjecenter, som erbjuder specialistsjukvård och socialvård till hela familjen i akt och mening att skapa lågtröskelenheter som ger möjlighet till tidigt ingripande i problemfamiljer och sparar pengar (se t.ex. <http://www.hus.fi/hus-tietoa/uutishuone/Sivut/HUS-lisaa-palveluita-aitiysneuvoloissa.aspx>).

Att vara gravid och föda barn är ingen sjukdom, men ett lyckligt slutresultat förutsätter professionell hjälp samt stöd och uppmuntran att prata om den oro och de rädslor som hör till att vänta och föda barn. Trots detta har tidsintervallerna mellan rådgivningsbesöken generellt sett ökat under 2010-talet, såvida det inte är frågan om riskföderskor. Förstföderskor får besöka rådgivningen tätare än återföderskor, såvida de senare inte befinner sig i riskgruppen. Istället för ett fysiskt möte med en barnmorska, betjänas oroliga gravida kvinnor och föderskor i växande grad

1 av digitala tjänster eller genom telefonsamtal. Det passar många, men inte alla.

2 Också kurserna i förlossningsförberedelse vid mödrarådgivningarna har bantats ned och för-
3 kortats. I dagens Finland är de anställda vid mödrarådgivningarna allt oftare hälsovårdare, inte
4 barnmorskor med praktiska erfarenheter av förlossningar. Tidigare ordnades studiebesök till för-
5 lossningssjukhuset där den gravida skulle föda. Idag kan de flesta förlossningssjukhusen bara be-
6 sökas virtuellt. År 2015 fick kvinnor rätt att själva bestämma var de vill föda, men i praktiken vet
7 dagens föderskor sällan (speciellt i huvudstadsregionen) vart de ska ta vägen när förlossningen
8 har börjat eftersom det beror på vilket sjukhus som för tillfället har lediga platser.

9 Nationella expertgruppen för mödravården vid Institutet för hälsa och välfärd utarbetade un-
10 der tiden 1.12.2010–31.12.2012 Handboken för mödrarådgivningen med nationella rekommenda-
11 tioner för utvecklingen av mödravården i Finland. I handboken ges många goda råd som utnyttjas
12 varierande på olika rådgivningsbyråer. Bland annat rekommenderas det att en förlossningsplan
13 ska göras upp i förväg med den gravida, dessvärre bara ifall kvinnan själv vill. Planen ökar gene-
14 rellet känslan av kontroll och självbestämmanderätt, hjälper hen att bearbeta sina egna önskemål
15 och tankar kring den kommande förlossningen och fungerar som stöd i kommunikationen med
16 barnmorskan på förlossningssjukhuset. I praktiken fungerar systemet inte tillfullo. En del gör upp
17 planen, medan andra försinkar tillfället att dryfta sina behov.

18 Risken finns att vården av föderskor blir ojämlig på ett sätt där förmågan att lägga ord på sina
19 känslor och behov avgör vårdens kvalitet. Så får det inte vara. Alla kvinnor har rätt till god mödra-
20 vård på svenska eller finska. Ökad nativitet underlättas bland annat av en mödravård som sporrar
21 till familjebildning under trygga och förutsägbara former.

22 **Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:**

- 23 • **ATT** rekommendationerna som förbättrar mödravården i Finland verkställs i praktiken i
24 kommunerna.
- 25 • **ATT** kommunerna satsar mer på förlossningsförberedelse i samarbete med förlossningssjuk-
26 husen.
- 27 • **ATT** kommande föräldrar ska få besöka en förlossningsavdelning före förlossningen, t.ex.
28 som en del av de förlossningsförberedelsekurser som kommunerna erbjuder.
- 29 • **ATT** mödravården i Finland lyfts upp i dagspolitiken med utgångspunkt i att förutsägbarhet i
30 vården av gravida och födande kvinnor främjar trygghet och reproduktiv hälsa.
- 31 • **ATT** svenskspråkig service tillgodoses i tvåspråkiga sjukvårdsdistrikt.
- 32
- 33

34 **27 FINLANDSSVENSKARNAS GRUNDLAGSENLIGA RÄTT TILL**

35 **SJUKVÅRD PÅ SITT MODERSMÅL**

36 Sjukvården i Finland har under en lång tid varit utsatt för centralisering. Detta för att trygga
37 kvaliteten på sjukvården och möjligheterna till forskning. Det krävs större enheter för ett sådant
38 arbete. Nackdelen med centraliseringen har bland annat varit, att avståndet till sjukhusen i många
39 fall har blivit långt. Antalet förlossningar i i taxin har ökat märkbart. Resorna till och från sjuk-
40 husen har blivit långa. Om man är sjuk är detta ytterst betungande.

41 Då det gäller möjligheterna att få vård på svenska har det blivit svårt – i många fall rent omöj-
42 ligt. De kretssjukhus som finns på områden med svensk befolkning har fått sin verksamhet starkt
43 begränsad. Dessa sjukhus befinner sig i Jakobstad, Åbo, Borgå och Ekenäs (Raseborg). Där finns
44 det personal som talar svenska. Vasa centralsjukhus erbjuder också vård på svenska. Under en
45 lång tid har detta sjukhus verksamhet begränsats. Dessutom ville man i samband med landskaps –
46 och vårdreformen överföra verksamheten till sjukhuset i Seinäjoki. Av någon för båda enheterna
47 outgrundlig anledning tror man på statligt håll att Seinäjoki kunde klara av svensk service. Detta
48 trots varnande röster från båda sjukhusen.

49 Behandlingen av svåra sjukdomar och större ingrepp sker på något av våra universitetssjuk-
50 hus. Bra så, men med språkkunnigheten är det sämre. Blodprov tas av enspråkigt finska personer.
51 Anmälningar vid informationen likaså på finska. Röntgen och datortomografi på samma sätt. Spe-
52 cialläkarna talar också finska. De kan inte ens uttala de krångliga svenska namnen. Senast då
53 en patient med en allvarlig sjukdom träffar sin läkare borde hen få tala sitt modersmål. Det blir
54 krångligt på finska fastän många i princip behärskar språket bra. Så är dessutom vårt modersmål
55 känslospråk. I svåra situationer borde det finnas svensktalande personer till hands. Det känns
56 inte trevligt att peka ut något särskilt sjukhus, men tyvärr är servicen på svenska på HUS sjukhus
57 rent minimal.

58 Enligt SuPer – Finlands Närvårdar- och Primärskötarförbund – arbetar ca 72 000 av 320 000
59 utbildade personer inom vårdsektorn inte med vårdarbete i Finland. Ca 40 000 har bytt till något

annat yrke och resten arbetar i huvudsak utomlands. Bland dem finns många svenskspråkiga. Många av våra utbildade svenska skötare och läkare tar alltså hellre ett arbete utomlands. Sverige, Norge och Storbritannien har länge haft en stor dragningskraft och åtminstone Sverige och Norge har aktivt sökt personal bland nyutbildad vårdpersonal i Finland. Lönesättningen och i många fall arbetsvillkoren är bättre i dessa länder än i Finland.

Svenska Seniorer i Finland föreslår:

- **ATT** SFP intensifierar arbetet för den svenskspråkiga befolkningens grundlagsenliga rätt till svenskspråkig sjukvård.
- **ATT** SFP arbetar för att förbättra arbetsförhållanden och lönesättning inom vårdyrkena för att motivera den utbildade arbetskraften att stanna kvar i yrket och i Finland.

Svenska Seniorer i Nyland

Gunvor Brettschneider, Ordförande

Ulla Bäck, Styrelsemedlem

Partifullmäktiges svar:

Svenska språkets ställning har försämrats under de senaste åren och det är en bekymmersam utveckling. Det gäller också möjligheterna att få vård på svenska. Den nuvarande regeringen har klart försvagat svenskans ställning i Finland. Nekande av omfattande jour till Vasa centralsjukhus är bara ett exempel på hur regeringen inte förstått vad språkliga rättigheter innebär i praktiken. SFP kommer alltid att försvara svenskan och arbeta hårt för ett tvåspråkigt Finland. Tyvärr har vi under de senaste åren märkt att språkfrågor inte står högt på agendan för de andra partierna.

Tankesmedjan Agenda lanserade i början av året en rapport om språkklimatet i Finland. Även om Sipiläs regering inte lyckades genomföra en social- och hälsovårdsreform eller en landskapsreform under den här valperioden, så har svenskspråkiga i rapporten uttryckt en oro över språkets ställning efter reformerna.

Även samernas rätt till vård på sitt modersmål måste tryggas i kommande utveckling av social- och hälsovårdstjänster. Gränsen får inte vara ett hinder för samernas vård på sitt modersmål i norra Finland.

Att vårdyrket i Finland inte upplevs som attraktivt på grund av lönenivån och personalbrist är signaler vi måste ta på allvar. Vi måste se till att vårdyrket och att utbilda sig till vårdare uppfattas som attraktivt här i Finland även i fortsättningen.

Partifullmäktige föreslår:

- **ATT** SFP fortsättningsvis arbetar för den svenskspråkiga befolkningens grundlagsenliga rätt till svenskspråkig sjukvård.
- **ATT** SFP arbetar för att förbättra arbetsförhållanden och lönesättning inom vårdyrkena både för att motivera den utbildade arbetskraften att stanna kvar i yrket och i Finland och för att underlätta rekryteringen till utbildningen och branschen.
- **ATT** SFP jobbar för att samarbeta gränsöverskridande, t.ex. med Norge, för att trygga samernas rätt till vård och omsorg på sitt modersmål.

28 FÖRBJUD KVINNLIG KÖNSTYMPNING I LAG

I februari 2019 kunde Helsingin Sanomats läsare läsa en rubrik som lød: *Britanniassa annettiin ensimmäinen tuomio silpomisesta: äiti silpoi kolmevuotiaan tyttärensä sukuelimet*. (På svenska ungefär: Den första domen gällande könsstympning gavs i Storbritannien: mamma stympade sin treåriga dotters könsorgan.) I Finland skulle samma brott sannolikt inte resultera i motsvarande rubriksättning, utan rubriken skulle lyda att mamman dömdes för grov misshandel. Enligt den finska strafflagen är könsstympning en straffbar handling som faller under brottsrubriceringen grov misshandel. Finland är det enda nordiska landet som inte har en särskild lag som kriminaliserar detta brott.

Ett medborgarinitiativ har den 5.2.2019 lämnats in för granskning av underskrifter och kommer att behandlas av nästa riksdag. Initiativtagare är företaget Finlayson och organisationen World Vision Suomi, varav den senare i många år har fört utvecklingsarbete med avsikt att förhindra könsstympning, både nationellt och internationellt. I medborgarinitiativet efterfrågas en särskild lag som specifikt förbjuder könsstympning.

THL bedömer att det bor 10 000 könsstympade flickor eller kvinnor i vårt land, och att 650-

3000 flickor i Finland är i riskzonen att bli könsstympade, antingen i Finland eller i utlandet. En särskild lag skulle öka medvetenheten om detta grova brott mot kvinnor och förebygga det. Finland är enligt Istanbulkonventionen förpliktigat att förebygga och motsätta sig våld riktat mot kvinnor. En lagstiftning, som med ett tydligare språk, förbjuder könsstympning skulle vara ett enkelt sätt att visa att man tar flickornas rätt till sin egen kropp och sexualitet på allvar. Lagstiftningen skulle också stödja den handlingsplan mot könsstympning som Social- och hälsovårdsministeriet har lagt fram i samarbete med THL den 6.2.2019. En särskild lag skulle också göra det enklare för personal inom skola och hälsovård att påtala att det är förbjudet att könsstympa eller föra en flicka utomlands för könsstympning.

Även om könsstympning redan kan dömas inom ramen för nuvarande lagstiftning (det har dock ännu aldrig hänt, så prejudikat saknas), anser Svenska Kvinnoförbundet att lagstiftning som explicit förbjuder kvinnlig könsstympning behövs för att effektivare stöda myndigheter och tredje sektorns arbete i att förebygga detta brott.

Svenska Kvinnoförbundet yrkar på att SFP genom sina representanter i riksdagen arbetar för:

- **ATT** kvinnlig könsstympning explicit förbjuds i lag.
- **ATT** det förebyggande arbetet mot kvinnlig könsstympning ges tillräckliga resurser som möjliggör ett långsiktigt arbete.
- **ATT** det görs satsningar på att sprida information till de grupper där könsstympning förekommer dels om att könsstympning är en straffbar handling enligt finländsk lagstiftning, dels för att få en attitydförändring till stånd.
- **ATT** nyanlända som kommer från länder där könsstympning förekommer, genast i början av integrationsstigen informeras om att könsstympning är en straffbar handling enligt finländsk lagstiftning.
- **ATT** personal inom social- och hälsovården, så som barnmorskor, hälsovårdare och anställda inom barnskyddet, samt övriga som i sitt yrke kommer i kontakt med flickor och kvinnor som är i riskzonen för att drabbas eller redan har drabbats får information och utbildning om könsstympning.
- **ATT** det utarbetas tydliga instruktioner och modeller för personal inom social- och hälsovården för hur de ska gå tillväga för att anmäla misstanke om könsstympning.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna är ute i ett angeläget ärende. Vårt valprogram inför riksdagsvalet 2019 deklarerade även att vi vill förebygga och förhindra kvinnlig könsstympning, så motionen kommer lägligt. Det är hög tid att också Finland explicit förbjuder kvinnlig könsstympning, inte minst för att effektivare stöda myndigheter och tredje sektorns arbete i att förebygga detta brott.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** kvinnlig könsstympning explicit förbjuds i lag.
- **ATT** det förebyggande arbetet mot kvinnlig könsstympning ges tillräckliga resurser som möjliggör ett långsiktigt arbete.
- **ATT** det görs satsningar på att sprida information till de grupper där könsstympning förekommer dels om att könsstympning är en straffbar handling enligt finländsk lagstiftning, dels för att få en attitydförändring till stånd.
- **ATT** nyanlända som kommer från länder där könsstympning förekommer, genast i början av integrationsstigen informeras om att könsstympning är en straffbar handling enligt finländsk lagstiftning.
- **ATT** personal inom social- och hälsovården, så som barnmorskor, hälsovårdare och anställda inom barnskyddet, samt övriga som i sitt yrke kommer i kontakt med flickor och kvinnor som är i riskzonen för att drabbas eller redan har drabbats får information och utbildning om könsstympning.
- **ATT** det utarbetas tydliga instruktioner och modeller för personal inom social- och hälsovården för hur de ska gå tillväga för att anmäla misstanke om könsstympning.

29 HANTERING AV ELEKTRONISKT BILDMATERIAL INOM SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER

Effektivisering och datorisering av vård och socialtjänster är i tiden och förutspås öka i synnerhet vid en eventuell vårdreform. Avstånden till specialsjukhusen i regionerna kan komma att öka och små enheter riskerar att dras in. En lösning är att kontakten till hälsostationer sker genom vide-osamtal och att symptom rapporteras genom att sända fotografier.

Lagstiftning om datasäkerhet begränsar och styr i nuläget aktiviteten men Läkarförbundet, Hälsovårdarförbundet, Finlands sjuksköterskeförbund och arbetsgivarna har sina egna riktlinjer. Det behövs en enhetlig linje som skyddar patienter från att material hamnar i fel händer. Kvinnor och äldre är i ytterst sårbar position. Många äldre klienter hänger inte alltid med i utveckling av tekniken och har en svagare förståelse för hur olika tekniska hjälpmedel sitter ihop. Bilder på kvinnors kroppar och delar av kroppen kan vara känsligt material, och av rädsla för att hängas ut kan flickor och kvinnor undvika viktiga kontakter med vården.

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP arbetar för:

- **ATT** det skapas en enhetlig praxis för behandling av elektroniskt bildmaterial inom social- och hälsovårdstjänster samt,
- **ATT** användarna informeras om denna praxis genom tydliga och lättillgängliga nationella anvisningar.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Elektronisk behandling av social- och hälsovårdens klientuppgifter styrs av både nationell lagstiftning – och lagstiftning på EU-nivå. De juridiska bestämmelserna kan således anses vara tillräckliga angående dataskyddet och datasäkerheten inom social- och hälsovården.

Däremot är tillämpningen av de givna lagarna varierande. Olika aktörer ss. Finlands läkarförbund, Sjukskötarförbundet och Finlands hälsovårdarförbund poängterar nog alla vikten av dataskyddet och datasäkerheten i digitala vårdtjänster men deras synpunkter på det är inte enhälliga. Dataskyddsombudsmannens byrå och Valvira ger allmän information om dataskydd men även den är svår att förstå. Detta kan leda till att användarna hanterar sitt eget material på ett sätt som riskerar dataskyddet. En speciell uppmärksamhet borde fästas vid hanteringen av elektroniskt bildmaterial.

Det behövs en enhetlig praxis för digitala social- och hälsovårdstjänster för att trygga användarnas integritet. Användarna bör informeras om praxisen genom tydliga och lättillgängliga anvisningar som hjälper dem att förstå vad det betyder att använda elektroniska tjänster.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** det skapas en enhetlig praxis för behandling av elektroniskt bildmaterial inom social- och hälsovårdstjänster.
- **ATT** användarna informeras om denna praxis genom tydliga och lättillgängliga nationella anvisningar.

30 HÄLSOUNDERSÖKNING FÖR SENIORER

I dagens samhälle strävar man till att de äldre skall bo hemma och att institutionsvård skall vara ett sista alternativ. Det förutsätter att den fysiska och psykiska hälsan bibehålls så länge som möjligt. I dag fungerar hälsovården för pensionärer inte på tillfredsställande sätt. Alltför många lämnar tidsmässigt en stor lucka mellan läkarbesöken efter det att man inte mera har tillgång till arbetsplatshälsovård. I många kommuner är det långa väntetider om det gäller icke-brådskande besök och i många kommuner är det långt till hälsostationen. Klientavgifterna har höljts i ett flertal kommuner under den nyss avslutade riksdagsperioden. Digitaliseringen av hälsovårdstjänsterna gör det svårt för många äldre att få kontakt med hälsovården på sin hemort.

Samhället vinner på att ha friska medborgare så länge som möjligt. Mycket kan göras i förebyggande syfte om det görs konsekvent och planmässigt. Många hälsoproblem, såsom diabetes, sjukdomar i kranskärlet och sjukdomar i stöd- och rörelseorganen, kan lindras genom en ändring i levnadsvanorna och rätt medicinering förrän de kommer till ett kritiskt skede. Alkoholkonsum-

tionen har ökat bland den äldre befolkningen. Rådgivning och konsultation med sakkunniga i god tid kan också här minska risken för allvariga följder av konsumtionen.

På partidagen år 2001 behandlades Svenska Seniorers i Finland motion "hälsoundersökning för äldre." Partidagen beslöt att partiets företrädare i riksdag och regering bör verka för att alla medborgare kallas till hälsoundersökning till sin hälsocentral vart tredje år med början vid 68 år. Partidagen slog fast att regelbundna hälsoundersökningar av äldre blir ett viktigt element i kommunernas åldringspolitiska strategi.

Det är skäl att vidta åtgärder för att beslutet skall leda till konkreta resultat särskilt med tanke på möjliga reformer inom social- och hälsovården. Vi anser dock med hänsyn till det växande antalet seniorer i hög ålder att hälsokontrollerna borde ske med ett års mellanrum i stället för vart tredje år vilket föreslogs i den föregående motionen.

Svenska Seniorer i Nyland rf föreslår:

- **ATT** SFP:s företrädare i riksdag, regering och i kommunerna verkar för att personer över 68 år kallas till hälsoundersökning en gång i året.
- **ATT** särskilda seniorrådgivningstjänster finns tillgängliga i kommunerna för att stödja de äldres funktionsförmåga, hälsa och självständiga boende.
- **ATT** det vid dessa rådgivningar finns hälso- och sjukvårdspersonal med insikter i gerontologi och geriatrik.

Svenska Senioreri Nyland rf
Gunvor Brettschneider, Ordförande
Brita Pawli, Sekreterare

Partifullmäktiges svar:

Den förebyggande vården spelar en stor roll och fokus borde vara på att aktivt främja välbefinnandet i stället för att enbart koncentrera sig på sjukvård. Vi behöver målmedvetna förebyggande åtgärder också för den äldre befolkningen. Det här är speciellt viktigt eftersom Finlands befolkning åldras och lever allt längre och den äldre befolkningen har i allmänhet ett större behov av regelbundna hälsokontroller.

Hälsoundersökningarnas syfte är bland annat att stöda såväl arbets- som funktionsförmåga som förebyggandet av sjukdomar liksom att främja den psykiska hälsan och livshanteringen. Främjandet av den fysiska och psykiska hälsan ska integreras i social- och hälsovårdstjänsterna i livets alla skeden.

Partifullmäktige föreslår att SFP jobbar för:

- **ATT** särskilda seniorrådgivningstjänster finns tillgängliga i kommunerna för att stödja de äldres funktionsförmåga, hälsa och självständiga boende med särskild vikt på hälsogranskning för tiden efter pensionering.
- **ATT** det vid dessa rådgivningar finns hälso- och sjukvårdspersonal med insikter i gerontologi och geriatrik.

31 KRETSSJUKHUSENS ROLL SOM HÄLSOCENTER EFTER VALET 2019

Under de senaste turbulent åren både globalt sett men även vad beträffar Finland och våra interna angelägenheter, har vi på ett omfattande sätt lyckats sälja ut både vårt kapital och vårt kunnande.

Snart står vi dessutom inför stora utmaningar vad beträffar behovet av att förnya vårt försvar, både marint och luftburet. Därtill kommer den upptrappade rädslan för och behovet av skydd mot främmande makters cyberattacker och den stora Nato-frågan.

Men allt detta lyckades man koka ner i SOTEsoppan under den senaste valperioden. För nu skulle allt privatiseras inom social- och hälsovården, med hjälp av utländska aktörer. Åter ett sätt att glatt kasta ut våra skattemedel ur landet och samtidigt höja kostnaderna år efter år. Finland lär igen vara det lyckligaste landet i hela världen. Visa det då och sluta springa efter storhetsvaninne. Makten behöver finnas nära folket och till ett pris som har kvalitet.

Vi önskar att SFP skulle verka både i riksdag, hoppeligen i regeringen igen och på alla våra lokalplan för:

- **ATT** Kretssjukhusen i Vasa och Åbo och Hangö skall bevaras för flere generationer fram över, garanterat och med personal som jobbar i team på bägge inhemska språken. (Den i Åbo var

ju en gåva av Göteborgs stad). Dessutom i nära samarbete med specialistsjukvården och utbildningen vid universiteten och högskolorna.

- **ATT** Kretssjukhusens roll bevaras och förstärks genom att inkludera både primär- och specialistsjukvård och dessutom rådgivande verksamhet under samma tak i samförstånd med FPA. Vi menar mödravård, geriatri, tandhygienst, barnavdelning, lättare gynekologiska åtgärder, ögon, hörsel, anatomi, allergi, sociala tjänster, rehabilitering osv,
- **ATT** Kretssjukhusen får verka som center i ett omfattande nätverk av Aktiv Hälsa, där man kan tillämpa de redan existerande mobila- och digitala tjänsterna för att sköta uppföljningsrutinerna ute i de olika områdenas periferi. Mobil tandläkare, röntgen, skötare och nätkontakt i realtid osv.
- **ATT** Kretssjukhusen verkar mer autonomt igen, med inhemska finansiella lösningar och stora inbesparingar på sikt via arbete i hälsoteam för individen, på bägge inhemska, tryggt och med ett snabbare tillfrisknande, kostnadseffektivt, flexibelt och humant.
- **ATT** SFPs valda representanter automatiskt sitter med i de bestämmande borden vad gäller den finlandssvenska befolkningens hälsa.

Catherine Sid, SFP, socialpolitiska utskottet

John-Eric Sid, SFP, Åbo, förtroendevald, flere direktioner.

Partifullmäktiges svar:

Politiken har de senaste åren sannerligen präglats av stora omvälvningar. Det finns ett behov av reformer, så som en social- och hälsovårdsreform, men det har visat sig att det inte varit så lätt att genomföra i praktiken. Fokus har inte varit på att göra vården bättre för den enskilda människan.

Vi behöver både högt specialiserade universitetssjukhus och välfungerande centralsjukhus. Vi vill att de mindre sjukhusens, såsom Borgå, Raseborg, Jakobstad och Åbolands sjukhus verksamhetsförutsättningar ska tryggas. Vasa Centralsjukhus behöver få omfattande jour.

Vården kan effektiveras genom att ha primär- och specialistsjukvården på samma nivå till exempel i sjukvårdsdistrikten. Vården ska garanteras på våra båda nationalspråk, svenska och finska.

Partifullmäktige föreslår att SFP jobbar för

- **ATT** de mindre sjukhusens verksamhetsförutsättningar tryggas.
- **ATT** också de mindre sjukhusen har rätt att utföra *normala* dagkirurgiska operationer och upprätthålla allmän jour dygnet runt.
- **ATT** Vasa Centralsjukhus ska ha omfattande jour.

32 LAGSTIFTA OM ETT TREDJE JURIDISKT KÖN

Finland har förbundit sig till internationella människorättskonventioner och därmed till att skydda och främja allas mänskliga rättigheter på lika villkor. Den förnyade jämställdhetslagen som trädde i kraft i början av år 2015 förbjuder diskriminering på grund av könsidentitet och könsuttryck. Finlands lagstiftning erkänner således redan könsmångfald. Nästa steg är att förändra de strukturer som i praktiken diskriminerar könsminoriteter.

Möjligheten till ett tredje juridiskt kön skulle öppna upp för allas självbestämmanderätt till sitt kön. Det här är speciellt viktigt för människor som tillhör olika könsminoriteter. Till exempel för interkönade personer och andra icke-binära, som befinner sig utanför den traditionella tvåkönsnormen, skulle ett tredje kön innebära ett juridiskt erkännande. Ingen ska påtvingas en könsidentitet som hen inte identifierar sig med. Därför bör Finland lagstifta om ett tredje kön.

Legaliseringen av ett tredje kön skulle göra det möjligt att förutom alternativen kvinna och man välja "något annat" på officiella blanketter. Det här skulle även öppna upp för föräldrar till interkönade barn, vars yttre könsegenskaper vid födseln inte kan indelas enligt tvåkönsnormen, att avstå från att ange barnets kön i födelseregistret. Barnet skulle sedan senare själv få besluta om sin könstillhörighet.

Europarådets parlamentariska församling har rekommenderat staterna att överväga fler alternativ för juridiskt kön. En ökning av antalet könsbeteckningar är också kopplat till Agenda 2030, FN:s globala mål om hållbar utveckling. Mål 16 som handlar om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling innehåller ett delmål om att "Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering." FN:s oberoende expert för skydd mot våld och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet (SOGI) rekommenderar i sin rapport till FN:s generalförsamling i juli 2018 staterna att erkänna icke-binära identiteter och

erbjuda fler juridiska könsbeteckningar än endast kvinna eller man.

Bland annat Kanada, Australien, Nya Zeeland, Indien, Bangladesh, Nepal och Pakistan erbjuder ett alternativ till kvinna och man i pass eller nationella identitetshandlingar. Även i Europa har riktningen under de senaste åren varit att allt fler länder inför en tredje juridisk könsbeteckning. I dagens läge har Tyskland och Malta lagstiftning som inkluderar ett tredje kön.

Diskussionen om könsbeteckningarna är aktuell i Finland i och med att en reform av personbeteckningarna planeras ske före slutet av år 2019. Finansministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med mandatperioden 1.9.2017-31.12.2019 för att utreda förnyandet av de finländska personbeteckningarna och identitetshantering garanterad av staten. Arbetsgruppen överväger även möjligheten till personbeteckningar, av vilka personens kön inte framkommer.

En könsneutral personbeteckning är en förutsättning för att trygga könsminoriteters rättigheter i Finland. En persons kön och ålder framkommer ofta i onödan av den nuvarande personbeteckningen. Jämställdhetsmyndigheterna har reagerat på det här. Formen och reglerna för hur den nuvarande personbeteckningen skapas innebär också att antalet köns- och datumspecifika personbeteckningar är begränsat. Dessutom blir en betydande del av personer som flyttar till eller vistas tillfälligt i Finland utan en personbeteckning. Det här försvårar deras ärendehantering hos myndigheter och i den privata sektorn. Könsneutrala personbeteckningar skulle bidra till att skapa jämställdhet och jämlikhet.

Svenska Kvinnoförbundet yrkar på att SFP genom sina representanter i riksdagen arbetar för:

- **ATT** Finland lagstiftar om ett tredje juridiskt kön.
- **ATT** personbeteckningarna i Finland förnyas så att de är könsneutrala.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna nämner Finansministeriets arbetsgrupp vars mandatperiod sträcker sig till årets slut. En av målsättningarna är att personnumren i framtiden varken ska visa personens ålder eller kön. Orsakerna till detta är flera, men reformen skulle även trygga könsminoriteters rättigheter. Som motionärerna påpekar har frågan även lyfts av Europarådets parlamentariska församling och Agenda 2030, FN:s globala mål om hållbar utveckling. Partidagen 2014 beslöt redan att SFP arbetar för att interkönade barn ska kunna registreras som tredje kön och att interkönade personer även själv kan välja det tredje könet.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** Finland lagstiftar om ett tredje juridiskt kön.
- **ATT** personbeteckningarna i Finland förnyas.

33 UTÖKAD 6+6+6-MODELL FÖR ALLAS BÄSTA

Undertecknade stöder förnyelse av familjeledigheten och ibruktagande av 6+6+6 modellen.

En förnyelse av familjeledigheterna skulle öka på jämställdheten inte bara mellan könen utan också leda till ett mera jämställt behandlande av alla slags familjer. Det är bra för anställda, företagare och för samhället.

Svenska folkpartiet har beslutat att verka för:

- En mera jämställd familjeledighetsmodell och fördelning av föräldraledigheten mellan föräldrarna, 6+6+6 modellen. Denna modell skulle innebära att föräldraledigheten förlängs tills barnet är 18 månader, 6 månader för vardera föräldern samt 6 månader för valfri fördelning.
- Familjernas självbestämmanderätt. 6+6+6 modellen skulle öka avsevärt på familjernas valfrihet gällande ledigheten, den öronmärkta ledigheten för pappor skulle öka deras delaktighet i vården av barnet samt bidra till en jämnare arbetsfördelning i hemmet. Förutom detta skulle även kvinnornas ställning som arbetstagare förstärkas i och med en förlängd inkomstbaserad ledighet samt bättre möjligheter att snabbare återgå till arbetslivet.
- Skälig ekonomisk ersättning under hela familjeledigheten om den förlängs till 18 månader.

En skälig ekonomisk ersättning under familjeledigheten gynnar hela familjen samt minskar på kostnader gällande småbarnspedagogik samt hemvårdsstödet. Ett stabilt ekonomiskt läge under familjeledigheten gynnar även föräldrarnas återgång till arbetet då barnet börjar delta i småbarnspedagogik.

- Förlängd föräldraledighet tills det att barnet är 18 månader ifall att tiden för hemvårdsstödet förkortas. Här kan man utöka så att föräldraledighet kan tas ut till barnet har fyllt 7 år. Dessutom så att delar av veckans dagar kan tas ut som föräldralediga dagar.

- Fortsatt satsning på utvecklingen av småbarnspedagogik och investeringar i en jämställd arbetsmarknad, t.ex. öronmärkt föräldraledighet för pappor samt ett visst antal avgiftsfri småbarnspedagogik för 3 år fyllda barn.

- Förändring av attitydkultur och informering då det gäller familjeledighet.

Myndigheter som är i kontakt med de väntande föräldrarna, rådgivning, FPA/Kela, barnmorskor, läkare, kuratorer informerar båda föräldrar om vilka rättigheter och möjligheter de har gällande föräldraledighet. Och att BB, personal vid efterkontroller etc. har kunskapen att informera om föräldraledighet. Dessutom skall företagare kunna utnyttja samma rättigheter, som anställda, oavsett vilken företagsform företagaren driver. Med samma rättigheter skall också samma ersättning utgå som anställda får vid föräldraledighet.

- Att även främja minoritet-familjers rättigheter och jämställdhet då det gäller föräldraledighet. Förutom en jämnare fördelning för heteronormativa kärnfamiljer, skulle 6+6+6 modellen även främja minoritets- och regnbågsfamiljers ställning, något som en reform av familjeledighetsmodellen måste beakta. Enligt 6+6+6 modellen skulle familjer som innefattar två föräldrar (oberoende av kön) ha lika rätt till delad ledighet, samma gäller adoptivfamiljer. För familjer där föräldrarna inte bor tillsammans erbjuder modellen den förälder som inte bor tillsammans med barnet (oftast pappan) en möjlighet att knyta an till barnet samtidigt som det delade föräldraansvaret förverkligas på ett konkret sätt. För ensamförsörjare erbjuder modellen en förlängd inkomstrelaterad vårdledighet i och med rätten att ta ut hela 18-månaders perioden själv.

- Förnyelse av sexualundervisning inom utbildningsväsendet. En förnyad plan för sexualundervisning ur ett jämställdhetsperspektiv skulle främja jämlikhet mellan könen och utveckla vår familjepolitik på lång sikt.

Vi undertecknade yrkar på:

- **ATT** motivera och underlätta för arbetsgivare att verka för en jämställd fördelning av föräldraledigheten. På vilket sätt kan arbetsgivare föra detta framåt?
- **ATT** föräldraledigheten ska kunna tas ut tills barnet har fyllt 7 år och med önskat antal dagar per vecka för föräldern.
- **ATT** SFP verkar för utökad sexualundervisning inom utbildningsväsendet.
- **ATT** SFP arbetar för att en informationskampanj genomförs till allmänheten där pappans familjeledighet lyft fram som något positivt.

Ulrika Holmsten, Kvinnoförbundet i Sibbo

Pia Heino, Kvinnoförbundet i Sibbo

Sakari Liimatainen, SFP Sibbo

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna lyfter fram en viktig aspekt i SFP:s politik. Finland behöver en reform av familjeledigheterna, och SFP har aktivt fört fram den flexibla 6+6+6-modellen eftersom den skulle gynna alla parter. I en familj med mamma, pappa och barn skulle mammans ställning på arbetsmarknaden, pappans ställning som vårdnadshavare och barnets relation till bägge föräldrar främjas. Samtidigt beaktar modellen en mångfald av familjer och livssituationer. Alla vinner.

Målsättningarna är ett jämställt familjeansvar, ett jämställt arbetsliv, främjandet av barns utveckling och ett samhälle fritt från könsbaserad diskriminering.

Partifullmäktige föreslår att SFP fortsättningsvis arbetar för:

- **ATT** en familjeledighetsreform enligt 6+6+6 modellen genomförs i Finland.

34 PAPA-PROVTAGNING SÅ SMÄRTERFRI SOM MÖJLIGT

Screening för cancer i livmoderhalsen är vårt hittills bästa verktyg mot förändringar och cancer i livmoderhalsen och vi hindrar mer än 80 % av cancerfallen med provtagningarna. I Finland använder man sig av papa- eller HPV-provtagning i screeningarna.

Det är framför allt unga kvinnors cancerfall som ökar, för de äldre har screeningen funkat utmärkt. Det verkar som att en stor del av dem som i stora städer inte deltar i screeningarna tar papa-proven via hälsostationen, studenthälsan eller privat. En del av dem som inte alls tar papa-prov hör till dem som ofta tillhör andra riskgrupper som också ökar risken för livmodercancer, så som rökande, flertal sexuella partners och klamydia-, kondylom- och HIV-smittade.

Enligt experter, så som HUCS överläkare och expert i livmoderhalscancer och HPV, är HPV-vaccin det bästa sättet att få bort cancer hos under 30-åringar – och att också vaccinera pojkarna. Han anser också att screeningarna ska börja vid 25 och att HPV-prov ska tas i bruk i samband med provtagningarna. När en majoritet av befolkningen skulle vara HPV-vaccinerade kunde det t.ex. räcka med att screena två gånger under en hel livstid. Vaccinet skyddar också män för flera cancerformer. Med ett starkt vaccinskydd kunde vi hindra 90-95 % av alla cancerfall som beror på papillomaviruset, i kombination med screeningar vid åldrarna 30-35 och äldre än 65.

Statistik från år 2016 visar att en tredjedel av dem som blir kallade till prov aldrig dyker upp. Särskilt i Nyland är andelen stor och av trettioåringarna deltar mindre än hälften i den nationella papa-screeningen. En finsk undersökning från år 2015 visar att fyra procent av dem som deltog uppgav att de inte kom till provtagningen på grund av tidigare otrevliga erfarenheter av papa-prov. Att inte ta kvinnors smärta på allvar upprätthåller en föråldrad syn på kvinnans kropp och sexualitet.

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP arbetar för:

- **ATT** man fortsätter faktabaserat utreda HPV-prov som komplement till eller ersättare för papa-prov.
- **ATT** man i Finland erbjuder screening för cancer i livmoderhalsen för kvinnor i åldern 25 år och uppåt utan övre åldersgräns och att yngre än 25 år fyllda erbjuds papa-provtagning ifall personen är i riskgruppen.
- **ATT** HPV-vaccinskyddet ökar och innefattar också pojkar.
- **ATT** man fortsätter att öka kunskapen kring varför screeningarna mot livmoderhalscancer är viktiga och riktar den särskilt till riskgrupperna.
- **ATT** kvinnors smärta vid papa-provtagning tas på allvar i hälsovården.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Enligt Pekka Nieminen, HUCS överläkare och expert i livmoderhalscancer och HPV, är HPV-vaccin det bästa sättet att få bort cancer hos under 30-åringar – och att också vaccinera pojkarna. Han anser också att screeningarna ska börja vid 25 och att HPV-prov ska tas i bruk i samband med provtagningarna. När en majoritet av befolkningen skulle vara HPV-vaccinerade kunde det t.ex. räcka med att screena två gånger under en hel livstid. Vaccinet skyddar också män för flera cancerformer. Med ett starkt vaccinskydd kunde vi hindra 90-95 % av alla cancerfall som beror på papillomaviruset, i kombination med screeningar vid åldrarna 30-35 och äldre än 65.

Motionärernas grundläggande poäng är viktig: att både få allt fler att delta i de nationella screeningarna för cancer i livmoderhalsen och att i mån av möjlighet lyssna på kvinnornas subjektiva erfarenheter och ta dem i beaktande.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** man fortsätter faktabaserat utreda HPV-prov som komplement till eller ersättare för papa-prov.
- **ATT** man i Finland erbjuder screening för cancer i livmoderhalsen för kvinnor i åldern 25 år och uppåt utan övre åldersgräns och att yngre än 25 år fyllda erbjuds papa-provtagning ifall personen är i riskgruppen.
- **ATT** HPV-vaccinskyddet ökar och innefattar också pojkar.
- **ATT** man fortsätter att öka kunskapen kring varför screeningarna mot livmoderhalscancer

- är viktiga och riktar den särskilt till riskgrupperna.
- **ATT** kvinnors smärta vid papa-provtagning tas på allvar i hälsovården.

35 NU ÄR DET DAGS ATT HÖJA PENSIONERNA!

Våra pensioner i Finland ligger litet under medelnivå i de internationella jämförelserna av pensionsnivåerna, som EU och OECD regelbundet utreder i olika länder.

Hos oss i Finland har alla levnadskostnader stigit!

Med vanligt förnuft förstår man att klyftan mellan inkomst och utgift blir för stor!

Vi undertecknade yrkar på:

- **ATT** pensionerna i Finland höjs.
- **ATT** pensionernas indexförhöjning följer de allmänna prisnivåerna.
- **ATT** ålderspensionen täcker levnadskostnaderna.
- **ATT** äldre har råd att bo kvar i sina hus på landet.

Annette Forsblom, ordf. SFP i östra Borgå lk r.f.

Anders Rosengren

Partifullmäktiges svar:

Gemensamt svar på motionerna 35 och 36.

36 ÄNDRING AV SÄTTET FÖR INDEXKORRIGERING AV ÅLDERSPENSIONER

Motivering:

Varje människas livslånga arbetskarriär, ändrar förhoppningsvis nog i ett skede med ålderspension. Det är av yttersta vikt att samhället mår sig om att bibehålla pensionernas köpkraft. Detta sker bäst genom att tillämpa skäliga indexjusteringsgrunder.

Eftersom pensionen anses vara framskjuten arbetslön, så bör den också justeras enligt löneindex till 100%.

Det är ju stegringen av lönerna som stort styr kostnadsutvecklingen.

Det har i dags debatterna mångordigt bedyrats om bevarandet av köpkraften för löntagarna. Pensionärerna är väl ca en miljon (hittade ej på nätet). Ingen tycks vara intresserad av att bibehålla deras köpkraft. Det påstås att pensionärernas förmögenhet har stadigt ökat och är mycket god – kan så vara. Detta måste väl ändå ses mot bakgrunden att de nyare pensionärerna har haft en god arbetskarriär med god lön.

Detta gäller inte alla pensionärer

Låga årliga indexjusteringar gör att de lägre pensionerna i förstahand förlorar sin köpkraft. Snart har pensionären inte råd med något annat än att sitta hemma och blir småningom sjuklig, i brist på möjlighet att leva ett gott liv och vara samhället tillbuds – ej till last.

De 0,56% justeringarna som tillämpats många, många år, utgör den raserande effekt som bara leder till problem. Sätt då hellre ett tak för hur hög arbetspension man kan ha. Detta om inte pensionssystemet kan anses kunna klara av kostnaderna.

Personer med väldigt god löneinkomst borde kunna klara av, att på egenhand ordna åldersinkomsten för sig och inte behöva förlita sig på det allmänna pensionssystemet, till 100%

Jag föreslår:

- **ATT**, SFP arbetar för att ändra sättet att beräkna indexförhöjningen på pensioner, i synnerhet låga sådana.
- **ATT**, skatteskanalen ändras för de lägsta pensionerna, under 1 500 euro.
- **ATT**, det vid behov sätts ett tak för hur hög arbetspension man kan ha.

Kurt Wikström, styrelseledamot i SFP i Esboviken

Partifullmäktiges svar:

Gemensamt svar på motionerna 35 och 36

Det lagstadgade pensionsskyddet i Finland består av arbetspensionen, folkpensionen och garantipensionen. Vid utgången av 2017 fick sammanlagt 1 586 000 personer pension. Då pensionerna i EU-länderna jämförs placerar sig Finland ungefär i mitten när det gäller ersättningsgrad. OECD har senast publicerat en omfattande jämförelse av pensionerna år 2017. I den jämförelsen av pensionernas ersättningsnivåer blir den pension som en finländsk löntagare med medelinkomst får något lägre än OECD-medeltalet, om man räknar med tilläggs pensioner som ofta ingår i det totala pensionsskyddet i många länder. I Finland har ersättningsgraderna stigit något sedan den föregående jämförelsen bland annat till följd av att pensionsåldern höjts.

Trots att nya arbetspensioner i genomsnitt är högre än löpande arbetspensioner är situationen för många pensionärer som lever på en liten garantipension eller folkpension beklämmande. Pensionärer med de lägsta inkomsterna är en grupp i samhället som vi särskilt måste beakta. De pensionärer som lever på garantipension hör till de mest utsatta i vårt samhälle och vi måste se till att deras situation blir bättre. Att enbart höja garantipensionen riktar sig inte till alla och därför borde folkpensionen höjas för de personer som inte berörs av garantipensionshöjningen men lever på ytterst små pensionsinkomster. Den indexfrysning som regeringen bestämt att gäller folkpensionerna under år 2019 bör slopas.

I början av 2005 övergick man till att fastställa pensionen på basis av livsinkomsten, det vill säga den genomsnittliga inkomsten under hela tiden i arbetslivet. Indexjusteringens storlek påverkas av förändringen av konsumentprisindex och förtjänstnivåindex som Statistikcentralen beräknar. Arbetspensionsindexet påverkas till 80 procent av förändringen i prisnivå och till 20 procent av förändringen i löntagarnas inkomstnivå. Arbetspensionsindexet ger kompensation för förändringen av konsumentpriserna och dessutom för 20 procent av den reella höjningen av löntagarnas förtjänstnivå, vilket förbättrar pensionens köpkraft. Riksdagen behandlade 2017 ett medborgarinitiativ vars mål var att ändra arbetspensionsindexet till ett lönenivåindex. Konsekvenserna av en sådan förändring skulle ändå vara förödande och riksdagen förkastade medborgarinitiativet. Att ändra arbetspensionsindexet till ett lönenivåindex skulle höja arbetspensionerna på lång sikt med i medeltal 17% jämfört med nuvarande system. Det här skulle i sin tur betyda att arbetspensionsavgifterna skulle stiga med 6 procentenheter i förhållande till lönesumman. Pensionerna för dem som är födda på 1940–1960-talet skulle förbättras, medan kostnadsbelastningen skulle öka för de yngre generationerna. En förändring av indexet skulle därför leda till ett ökat statligt underskott och öka på hållbarhetsgapet vilket på sikt är fullständigt ohållbart.

I medeltal utgör kvinnors pension 68% av männens. Medelpensionen för kvinnor 1270 euro per månad och för män 1860 euro per månad. Orsakerna beror på skillnader i lönenivå under arbetskarriären och högre sysselsättningsgrad bland männen. Behovet av en familjepolitisk helhetsreform illustreras även av detta faktum.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** garantipensionen höjs för att hjälpa de minst bemedlade pensionärerna.
- **ATT** indexfrysningen av folkpensionen slopas.
- **ATT** möjligheten till ett särskilt levnadskostnadsindex för pensionärer som bättre följer kostnadsstegringen utreds.

Beredningsutskott 4

37^{EN} TIMME TILL TÅGET

Under vårvintern har vi igen blivit påmind om att underhållet av vägnätet är kraftigt eftersatt. Tjälskadorna har gjort vägarna till rena slalombanor.

Det har länge varit känt att anslagen för vägnätets underhåll har varit för små i många år vilket lett till att vägnas skick och underhåll har försämrats år för år.

Enligt NTM-centralen kommer endast ca 200 kilometer av Egentliga Finlands och Satakundas vägnät som omfattar ca 6000 kilometer väg att få ny beläggning detta år. Det är mindre än en tredjedel jämfört med år 2016. Antagligen är situationen liknande i övriga delar av landet.

Enligt uppgift prioriterar NTM-centralen huvudlederna, skador på mindre vägar åtgärdas endast vid behov. Det blir sällan eller aldrig tur att ge de ”stillsammare” vägavsnitten ny beläggning, då de livligare trafikerade vägarna ska asfalteras med 5-10 års intervall.

Man har uppskattat att behovet av vägunderhåll och reparationer skulle kräva cirka 2,5 miljarder euro. Men tills vidare har riksdagen inte beviljat pengar för det. Ju längre vi väntar desto dyrare blir det.

Vi undertecknare, som användare av ”stillsammare” vägavsnitt, yrkar på att SFPs representanter i riksdag och regering verkar och arbetar för:

- **ATT** det uppgörs en långsiktig underhållsplan för landets hela vägnät
- **ATT** det reserveras tillräckliga budgetmedel för att på sikt komma fram till ett hållbart vägunderhåll
- **ATT** underhåll av befintliga kommunikationsleder prioriteras före större satsningar på nya kommunikationsleder

Svenska seniorer i Åboland r.f.

Kjell J Wennström, ordförande

Susanne Segerstråle, viceordförande

Gun Herranen, sekreterare

Solveig Basilier, kassör

Bengt Häggman

Liisa Johansson

Björn Taxell

Partifullmäktiges svar:

Medlen för vägunderhåll har varit på en allt för låg nivå under flere år. Resultatet är precis det som motionärerna beskriver, allt mer förfallande vägar som påverkar livet på ett mycket negativt sätt för de som behöver vägarna för sina dagliga liv. Situationen är ohållbar och behöver åtgärdas. Svenska riksdagsgruppen har fört fram precis det motionärerna lyfter fram, och i den alternativa budgeten för år 2019 formulerar man sig som följer:

”I ett stort land kan det ibland vara utmanande att klara av att sköta alla uppgifter som går under momentet bastrafikledshållning. Vi anser att det behövs långsiktig ekonomisk planering. I ekonomiskt mer utmanande tider ska fokus ligga på att upprätthålla redan existerande bastrafikleder och annan samhällsservice framom att bygga upp konkurrerande förbindelser som gör att resurserna sprids ut på flera leder som ändå kopplar samma start- och slutort”

SFP har lyft fram problemen med de sönderfallande vägarna, och kommer även fortsättningsvis att arbeta för ett hållbart vägunderhåll.

Reparationsskulden för trafiklederna beräknades år 2017 vara ca 2,5 miljarder euro. Av summan gäller ca 1,3 miljarder euro landsvägar, 1,1 miljarder euro järnvägar och ca 40 miljoner euro farleder. Den parlamentariska arbetsgrupp som har utvärderat finansieringen av transportnätet föreslår att transportnätet ska underhållas och utvecklas utifrån en parlamentariskt beredd 12-årig plan för transportsystemet. Arbetsgruppen föreslår enhälligt att man bör anvisa en årlig tilläggsfinansiering på minst 300 miljoner euro för att minska reparationsskulden för väg- och bannätet. Detta innebär en årlig finansiering av bastrafikledshållningen på minst ca 1,3 miljarder euro.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** det uppgörs en långsiktig underhållsplan för landets hela vägnät.
- **ATT** det reserveras tillräckliga budgetmedel för att på sikt komma fram till ett hållbart vägunderhåll.
- **ATT** underhåll av befintliga kommunikationsleder stärks.

38 FÖRBÄTTRA JÄRNVÄGEN ÖSTERUT

Järnvägen är ett bra och effektivt transportmedel. Underhållet av spåren är lätt och drivmedlet billigt. En förutsättning är dock att man kan utnyttja befintliga spår. Att bygga ny järnväg genom bebyggda områden medför många olägenheter. Markområden splittras och många övergångar måste byggas.

Tunga transporter sker fortfarande bäst sjövägen, arbetsresor och skoltransporter bäst på gummihjul, då vägnätet är rätt väl utbyggt. Planskilda korsningar är dyra att bygga och behöver mycket mark. Bevakade korsningar i samma plan är inte helt säkra och är dessutom ett irritationsmoment för dem som skall korsa järnvägen.

De moderna eldrivna tågen kör snabbt och tyst och är därför farliga för människor och djur. En ny järnväg skulle skära som en järnridå genom den östnyländska bygden.

Därför anser jag :

- **ATT** den nuvarande järnvägen Helsingfors, Kervo, Kouvola bör förbättras och användas för trafiken österut.

Lars-Johan Nyholm

Partifullmäktiges svar:

Den så kallade Östbanan har diskuterats länge. Flera alternativ har presenterats, bland annat en tågbanan Helsingfors-Sibbo-Borgå-Lovisa-Kotka och vidare till Viborg och St. Petersburg. Motionären vill att den befintliga banan ska användas för trafiken österut. Banans sträckning och ett eventuellt nybygge utreds ännu, och inga beslut är fattade. Som motionären påpekar är tåget ett miljövänligt alternativ och lämpar sig utmärkt för pendling. Med en ny Östbana skulle pendlingsmöjligheterna från Östra Nyland till Helsingfors förbättras. Det kunde innebära större inflyttning till Östra Nyland samtidigt som antalet bilar som används för pendling till huvudstadsregionen skulle minska.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** förutsättningarna att använda tåget för pendling förbättras genom att existerande järnväg underhålls på ett ändamålsenligt sätt.
- **ATT** östra kustbanan blir verklighet.

39 SÄKRARE VÄGANSLUTNINGAR TILL RIKSVÄG 25

Längs med den statliga riksväg 25 i Västnyland finns flera farliga väganslutningar, speciellt på vägvägnittet mellan tätorterna Karis och Ekenäs. Genom åren har vi sett många olyckor i samband med dessa, även dödsolyckor, senast i mars månad i år. I utredningar som har gjorts står det klart och tydligt att vägen är i dåligt skick, att den är otrygg och att trafiken inte löper smidigt. Här kan också konstateras att direkta in- och utfarter vid tomter inte hör till en riksväg.

Riksväg 25 är regionens röda tråd när det kommer till vägförbindelser, och är väldigt viktig med tanke på Hangö hamns konkurrenskraft och regionens möjligheter till tillväxt. Varje dag kör över 1000 långtradare till eller från Hangö hamn. Därför kan inte lösningen vara endast sänkta hastigheter, som vi sett en hel del av och som förlänger transporttiden och försämrar konkurrenskraften.

Vägplanen för riksväg 25 mellan Karis och Ekenäs blev färdig år 2015 och vann laga kraft i oktober 2017, och betyder att det går att förbättra vägvägnittet. Det beräknas kosta 13,5 miljoner euro att förverkliga vägplanen i sin helhet med mitträcke och omkörningsfiler. Summan är så stor att NTM-centralen inte har befogenheter att bevilja den. I slutändan är det riksdagen som fattar beslut om att finansiera en förbättring.

I Nylands närings-, trafik- och miljöcentrals plan för åren 2019 till 2022 finns inte ett enda västnyländskt projekt med. Sedan 2008 är den enda trafiksäkerhetsåtgärd vi sett på riksväg 25 västerut från Lojo sänkt hastighet i Horsbäck, då också pga av en tragisk dödsolycka.

Vägplanen för avsnittet mellan Karis och Ekenäs är omfattande och innehåller många olika moment som ska förbättra både säkerheten och smidigheten. Det drygt två kilometer långa avsnittet mellan Gamla Kustvägen och Ekenäsvägen ska ha mitträcke med två körfiler på båda sidorna. På det sättet kan man tryggt köra om långsammare fordon. I och med att det planeras ett mitträcke tas de små avtagen bort och trafiken löper i stället längs med parallellvägar. Den trafiken kanaliseras sedan till större korsningar som också ska förbättras. Mitträcket och omkörningsfilerna kan inte förverkligas förrän parallellvägarna och anslutningarna byggs.

I stället för att genomföra helheten kunde det vara lättare att hitta finansiering till förändringarna om vägplanen spjälks upp, och genomförs stegvis. Speciellt när det gäller anslutningsarrangemang och parallellvägar kunde man lösgöra dem ur vägplanen.

Vi behöver säkrare väganslutningar. Vi har sett för många människor mist livet på riksväg 25 och nu vill vi se krafttag från SFP för att få fram lösningar på finansieringen då vägplanerna redan finns. Därför vill vi se våra förtroendevalda i riksdagen och i Nyland uppvakta beslutande myndigheter tillsammans med kommunerna, och det så många gånger det krävs, tills vi åstadkommit säkrare väganslutningar.

SFP i Karis yrkar på:

- **ATT** Svenska Folkpartiets representanter i riksdagen och förtroendevalda i Nyland, tillsammans med kommunerna, uppvaktar beslutande myndigheter och för fram lösningar (även för finansieringen), och också i offentligheten, hur vi kan åtgärda de farliga väganslutningar till riksväg 25 mellan Karis och Ekenäs.

Dan Johansson, ordförande Karis SFP
Fredrika Åkerö, vice ordförande Karis SFP

Partifullmäktiges svar:

Vägnätet i Finland är på många håll i uselt skick. Underhållet av mindre vägar är eftersatt samtidigt som resurserna inte varit tillräckliga för att utveckla de större vägarna så att de skulle ha den säkerhetsnivå som skulle vara önskvärd. Basvägnätet behöver en märkbar höjning av finansieringen. Vägarna i västra Nyland hör till de farligaste i landet. Även stamväg 25 är i behov av åtgärder för att antalet olyckor ska minska.

Som motionärerna konstaterar så finns det en färdig vägplanen för riksväg 25 mellan Karis och Ekenäs så vägavsnittet bör enkelt kunna förbättras. De beräknade kostnaderna om 13,5 miljoner euro bör inte vara omöjliga att täcka.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** de farliga väganslutningarna till riksväg 25 mellan Karis och Ekenäs åtgärdas

40 LASKU- MAKSUMUISTUTUS- JA VELKA-ASIAT KOULUN YHTEISKUNTAOPPIIN

Suomessa on tällä hetkellä satoja tuhansia maksuhäiriömerkintäisiä henkilöitä. Osalla heistä ei ole minkäänlaista käsitystä laskujen käsittelystä sellaisessa tilanteessa, jossa laskua ei ole varaa maksaa eräpäivään mennessä. Huomattavasti vaikeammaksi tilanne menee, jos lasku joutuu perintäyhtiölle tai jopa oikeudelliseen perintään. Tavallisten laskujen käsittelytaito on mielestämme perusoikeus, joka ennaltaehkäisee turhaa velkaantumista. Opintokokonaisuudessa pitäisi käsitellä pääpiirteittäin laskun eräpäivän siirtopyyntö, neuvottelumahdollisuudet perintäyhtiön kanssa ja tämän myötä Laki saatavien perinnästä, jossa määritellään muun muassa lailliset velalliselta perittävät perintäkulut. Oikeudellisen perinnän osalta opintokokonaisuudessa olisi käytävä läpi velkomushaasteeseen vastaaminen summaarisessa menettelyssä. Nykyisin summaarisessa menettelyssä pääsee läpi jopa täysin keksittyjä kuluja, joille ei esitetä perusteita haasteessa. Apulaisoikeuskanslerin mukaan tuomari ei saa kyseenalaistaa vaadittuja kuluja, jos vastaaja ei anna omaa vastinetta haasteeseen. Lisäksi opintokokonaisuudessa pitäisi läpikäydä mahdollisuus päästä velkajärjestelyyn.

Ehdotamme että:

- **RKP** Oulun osasto pyytää puoluetta työskentelemään sen eteen, että peruskoulun yhteiskuntaopin oppimäärään sisällytettäisiin käytännön oppia laskujen, maksumuistutusten ja velka-asoiden käsittelystä.

SFP i Uleåborg

Partifullmäktiges svar:

Problemet med överskuldsatta personer i Finland är allvarligt. Det är synnerligen beklämmande när unga människor hamnar in i en skuldspiral som blir verkligt svår att ta sig ur. Den aggressiva marknadsföring av snabblån vi ser idag gör problemet värre. Motionären tar upp en verkligt viktig fråga. Hur svarar undervisningen mot den verklighet som väntar de unga när det gäller hanteringen av den personliga ekonomin? Det finns absolut ett behov att se över hur frågorna behandlas redan i grundskolan och andra stadiet.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** elever i grundskolan och studerande på andra stadiet, såväl i gymnasiet som i yrkesutbildningen, får lära sig grundläggande ekonomiska färdigheter för att motarbeta snabblånens negativa effekter.
- **ATT** information om hur man betalar räkningar, hur betalningspåminnelser fungerar och hur kostnader för skulder uppstår ingår i undervisningen.

41 STÄRKT FÖRETAGARPOLITIK I SFP

Svenska Folkpartiet kännetecknas som ett liberalt parti. Vi tror att människors frihet och välstånd gynnas av ett blomstrande företagsklimat. För oss är företagandet både ett uttryck för individens möjlighet att förverkliga sina drömmar och en grundförutsättning för vårt gemensamma samhällsbygge och bevarandet av den nordiska välfärdsstaten.

Svenska Folkpartiet skriver i sitt valprogram för riksdagsvalet 2019 (liknande företagsfrågor presenteras t.ex. i det företagspolitiska programmet på SFP:s webbsida):

Vi vill värna om vårt nordiska välfärds samhälle. Grunden för vår välfärd är en ansvarsfull, hållbar och långsiktig ekonomisk politik. För att välfärden ska kunna fördelas måste den ständigt skapas. En ökad skuldsättning är inte ett alternativ. Fler jobb skapar bättre välfärd. Sysselsättningsgraden borde vara över 75 procent. Det här förut sätter aktiva åtgärder från såväl det politiska beslutsfattandet som från arbetsmarknadsorganisationerna. Vi behöver förnya arbetsmarknaden.

De nya arbetsplatserna skapas främst i de små och medelstora företagen. Därför behöver vi ett företagervänligt samhälle, ett där företagen har goda förutsättningar att vara framgångsrika och där det är lätt att anställa. Lagstiftningen ska stöda, inte försvåra företagande. Beskattningen ska sporra till företagande.

Vi ser ett stort behov och en stor potential i att ytterligare stärka och intensifiera denna företagsinriktade profil i Svenska Folkpartiet med konkreta och synliga satsningar i högre utsträckning än vad fallet är idag. Vi upplever att det finns en stark beställning från väljarkåren och potentiella nya väljare att Svenska Folkpartiet representerar ett verkligt och trovärdigt alternativ för personer som värnar om näringslivsfrågor och företagsamhet i Finland. Detta gäller både frågor som berör små- och medelstora företag men också större interregionala näringslivspolitiska satsningar.

I finländsk politik finns det inget annat partisom tydligt lyfter dessa frågor på agendan, vilket betyder att Svenska Folkpartiet skulle ha mycket att hämta om vi aktivt och synligt driver en företagervänlig politik. För oss handlar det om att Svenska Folkpartiet behöver bredda sin profil och göra politiska vägval för att stödja näringslivet i Finland. Och att vi i denna anda också bygger mer omfattande näringslivspolitiska broar och nätverk mellan regioner och mellan t.ex. Finland och Sverige för att skapa globala konkurrensfördelar.

Ett dylikt näringslivspolitiskt samarbetsnätverk över regions- och landsgränser (Åbo-Vasa-Umeå-Mariehamn-Stockholm) har nyligen startats i regi av Svenska Folkpartiet i Åbo med ordförande Markus Blomquist och vice ordförande Anna-Karin Tötterman som initiativtagare och ledare i projektet.

Följande konkreta frågor vill vi lyfta upp på SFP:s politiska näringslivsagenda som behöver aktiva insatser i riksdagen och i regeringen:

1) Gynnsamma villkor för företagande

- Se över beskattningen
- Arbetsgivaravgifter
- Anställningspolitik

2) Öka företagens tillväxt

- Koordinerat stöd för internationalisering
- Fler investeringar till Finland genom attraktivt företagsklimat
- Ökade anslag i statsbudgeten för befrämjande av export

3) Kompetensbehov

- Möjlighet till omskolning förstärks
- Samarbete mellan utbildningsinstanser och näringsliv
- Speciell utmaning utanför tillväxtcentra
- Arbetskraftsinvandring
- Stävja kompetensflykten genom att skapa attraktiva företagsmiljöer

4) Arbetsrätten och arbetsmarknadspolitik

- Arbetsrätten ska moderniseras och anpassas efter dagens arbetsmarknad
- Ökad flexibilitet när det gäller att pröva på nyanställningar
- Företagarna i Finland får större roll i inkomstpolitiska förhandlingar

5) Fler ska vilja bli företagare

- Kraftigt förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretag
- Mer ekonomiskt stöd till företagande (mikroföretag och växande företag)
- Företagsfostran i skolor på alla stadier och vid universitet

6) Kommunikationer och infrastruktur

- Investeringar i fungerande vägar, broar, sjövägar och järnvägar
- Digital infrastruktur

7) Mer finansiering för innovationer

- Ökad statlig investering och koordinering av forskning och innovationsutveckling
- Koordinera offentlig finansiering för att underlätta skapandet av företagsekosystem

Vi vill:

- **ATT** Svenska Folkpartiet ska arbeta för att aktivt, synligt och med konkreta åtgärder stärka den företagspolitiska profilen i partiet.
- **ATT** Svenska Folkpartiet ska verka för att upprätta ett företagspolitiskt utskott som har i uppgift att bereda och driva frågor som har med företagande och näringsliv att göra.
- **ATT** Svenska Folkpartiet ger i uppdrag åt partidagsmotionsundertecknarna att bygga upp ett företagspolitiskt utskott i partiet.

Anna-Karin Tötterman, Vice ordförande, SFP i Åbo

Markus Blomquist, Ordförande, SFP i Åbo

Joakim Strand, Stadsfullmäktiges ordförande, Vasa, Riksdagsledamot, SFP

Partifullmäktiges svar:

Motionärerna lyfter upp ett viktigt temaområde för Svenska folkpartiet. Vi har alltid varit ett av de bästa företagarpartierna i Finland. Till skillnad från många andra partier driver vi inte endast en intressegrupps intressen utan ser till helheten. Intressegrupper såsom löntagare, storbolag, småföretagare eller jordbrukare behövs alla, och SFP vet att alla grupper är viktiga för ett framgångsrikt Finland.

Svenska folkpartiet ska fortsättningsvis aktivt lyfta fram de företagspolitiska frågorna och nya initiativ för hur detta kunde få synlighet är välkomna.

Partifullmäktige föreslår:

- **ATT** Svenska folkpartiet fortsätter föra en aktiv företagspolitik och denna politik ska ges stärkt synlighet.
- **ATT** partistyrelsen ges i uppgift att tillsätta ett företagspolitiskt utskott eller nätverk.

42 OFÖRUTSEDDA, OPROPORTIONELLT HÖJDA SKATTER PÅ NATURAOMRÅDEN

Sista veckan i mars slog beskedet ned som en bomb i Åboland. Flere skärgårdsbor kunde vittna om att de fått skattebesked för sina ägor. Men skatten hade ensidigt chockhöjts av skattemyndigheterna, som lyder under Finansministeriet.

Från skattemyndigheterna påstås det att avsikten att förhöja endel skatter, speciellt för de ägare som upplåtit mark i Åbolands skärgård för Naturaområdet, hade under tidigare år varit gravt felberäknad och de fina klipporna och de små öarna och holmarna hade nu fått påslag av skatter i stor omfattning. Förhöjningarna lär uppgå till 1000 %, 1500 %, som man nu vet om.

Enligt nyheterna, 29.3.2019, Radio Vega, lär man dessutom ämna slå på dylika skatter på alla områden i landet där sådana "fel" kan hittas. Nu har man bara slagit till på Åland och i Egentliga Finland.

Varken myndigheter eller kommunanställda har diskuterat med de berörda innan och för de flesta äldre är de stora, plötsliga summorna, totalt övermäktiga. Vad är ändamålet?

Vi undertecknade hävdar:

- **ATT** ett dylikt förfarande från statens och skattemyndigheternas sida att påföra vår finlands-svenska, i de flesta fall äldre befolkning, på Åland och i Egentliga Finlands skärgård, alltså Åboland, denna typ av skatt är oproportionellt, och har skett plötsligt, utan förvarning, och strider mot god förvaltningssed.

- **ATT** den nu plötsligt påförda skatten, speciellt på och för Naturaområden och obrukbara holmar, bör omedelbart korrigeras, direkt från myndigheternas sida, som felaktig och
- **ATT** man härvid använder lagens paragraf om egendomsskydd som stipulerar
- **ATT** ”en skatt skall inte bli konfiskatorisk”.
- **ATT** SFP verkar i riksdag och hoppeligen igen i regering för
- **ATT** förhindra dylika påhopp på ågarna av våra Naturaområden och obrukbara öar och holmar som är till gagn och glädje för envar enligt allemansrätten och
- **ATT** en lag om befrielse från skatt för dessa områden, alltså skatt 0%, skulle beredas omedelbart efter valet 2019, för att gälla långt framöver.

Catherine Sid, SFP, socialpolitiska utskottet
John-Eric Sid, SFP, Åbo, förtroendeuppdrag i ett flertal direktioner

Partifullmäktiges svar:

De absurda höjningar av fastighetsskatterna som rapporterats från Åbolands skärgård måste stoppas. Skattemyndigheterna kan inte ha som uppgift att avgöra huruvida folk ska kunna bo kvar i skärgården eller tvinga folk att sälja egendom som kanske hört till släkten i hundratals år. Fastighetsskatterna är ur beskattarens synvinkel tacksam eftersom människorna inte har möjlighet att kringgå att betala fastighetsskatt. Men skattebjörnens hunger får inte orimligt gå ut över vanliga människor som kanske inte har skattebetalningsförmåga. Att höja beskattningsvärdet på ett sätt som innebär att fastighetsskatten stiger från exempelvis drygt 1000 euro till över 10000 euro per år är inte rimligt. Under de senaste åren har en utveckling skett där man från statens sida velat höja beskattningsvärdena. Från Svenska folkpartiets sida har vi varnat för effekterna av detta. Det kan lätt uppstå sådana situationer vi nu ser i Åboland. Vårt riksdagsvalsprogram slår öven fast att fastighetsskatterna måste hållas på en rimlig nivå.

Ett förtydligande i lagen behövs så att mark som inte kan bebyggas (som exempelvis naturaområden) inte värderas felaktigt. Beskattningsvärdena som utgör grunden för skattesatserna behöver vara baserade på ett verkligt värde.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** fastighetsskatterna hålls på en rimlig nivå.
- **ATT** man ser över hur beskattningsvärdet, som utgör grunden för fastighetsskatten, räknas ut.

43 STYRELSEREPRESENTATION FÖR PRIVATANSTÄLLDA

Med tanke på alla de strejker och lockouter som varje år drabbar finskt näringsliv som är till skada för samhället så framförs här ett förslag på åtgärd för att göra situationen bättre. Detta för att i största möjliga mån undvika stridsåtgärder på arbetsmarknaden. En åtgärd är att ge insyn i och inflytande på företagets verksamhet genom att ge privatanställda styrelserepresentation i börsföretag.

Känt är att då medverkan och inflytande ges så ger det också en ansvarskänsla för det man är delaktig i. Om det är positiva eller negativa beslut så har man som individ eller organisation i alla fall varit med om att ha debatterat frågorna. Det ger en förståelse för varför majoriteten röstat för ett visst förslag, fast beslutet kanske strider mot den egna åsikten.

Arbetsstagarorganisationer bereds härigenom direkt insyn i hur en styrelse förbereder, arbetar och beslutar i frågor rörande företagets verksamhet.

Fler åtgärder är välkomna där samverkan mellan människor, arbetsgivare-arbetsstagare, stimuleras. Konflikter ska inte behöva uppstå, de kan lösas genom diskussion och delaktighet, och inte genom hot om stridsåtgärder som ibland till och med hamnar hos förlikningsmannen. Dessa utdragna processer är inte till gagn för Finland.

Berörda företag

Med företag avses i detta förslag till lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsföretag och ekonomisk förening samt europakooperativ som bildats enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE- föreningar).

Rätten till styrelserepresentation

I ett företag som är noterat på Helsingforsbörsen, OMXH, har de anställda rätt till två ledamöter

i styrelsen (arbetstagarledamöter) och en suppleant för varje sådan ledamot.

Bedriver företaget verksamhet inom skilda branscher och har det under det senast förflutna räkenskapsåret i Finland sysselsatt i genomsnitt minst 1.000 arbetstagare, har de anställda rätt till tre ledamöter i styrelsen och en suppleant för varje sådan ledamot.

Fördelning av representanter

Citerar den svenska lagen, "Lag om styrelserepresentation för de privatanställda"; Om mer än fyra femtedelar av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna vid företaget eller koncernen tillhör samma lokala arbetstagarorganisation, får denna utse samtliga arbetstagarrepresentanter. Om en annan sådan organisation företräder minst en tjugondel av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna, får dock denna organisation utse en av suppleanterna.

Om ingen organisation företräder mer än fyra femtedelar av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna vid företaget eller koncernen, får de två lokala arbetstagarorganisationer som företräder det största antalet sådana arbetstagare utse vardera en ledamot och en suppleant. Om de anställda har rätt till tre ledamöter och tre suppleanter, får den större av organisationerna utse två ledamöter och två suppleanter. Slut citat.

Dessa representanter utses fritt av de lokala arbetstagarorganisationerna som verkar i aktuellt företag. Hur det förfarandet går till är arbetstagarorganisationerna fritt att besluta.

Rätten att delta i förhandlingar

Arbetstagarrepresentanterna skall ha lika rösträtt som övriga styrelseledamöter men vid känsliga frågor skall dessa inte ha rätt att delta i omröstning, som t ex om företagets mål och inriktning.

Arbetstagarrepresentanterna skall inte heller få delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller av andra frågor där en facklig organisation på arbetsplatsen har ett väsentligt intresse som kan strida mot företagets.

Under följande länk kan man se hur den svenska lagen (1987:1245) är utformad:

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19871245-om-styrelserepresentation-for-de_sfs-1987-1245

Undertecknad yrkar på att SFP verkar för:

- **ATT** en lag införs som ger styrelserepresentation för privatanställda.
- **ATT** lagen i första skedet gäller för företag noterade på OMXH, Helsingforsbörsen.
- **ATT** förutsättningarna undersöks för införande av denna lag även för icke noterade företag med mer än 50 anställda.

Sakarias Liimatainen, SFP i Sibbo

Partifullmäktiges svar:

Motionären lyfter fram en fråga som är aktuell också i den finländska debatten. I många länder har man framgångsrikt inkluderat anställda i företagsstyrelser. Frågan kan med fördel utredas även hos oss. SFP har lyft fram behovet av lokala avtal och ett flexiblere sätt att hantera arbetsmarknadsfrågor där man kan komma överens om villkor lokalt. En viktig aspekt när dessa saker diskuteras är också frågan om styrelserepresentation för de anställda.

Lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning reglerar redan idag hur anställda ska representeras i företagets förvaltning. Vi föreslår att möjligheterna att införa regelverk också för styrelserepresentation utreds.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** möjligheterna att införa regelverk för styrelserepresentation för de anställda utreds.

44 MENSA UTAN MOMS!

I Finland omfattas tamponger och bindor av en mervärdesskatt på 24 procent, vilket är en av de högsta skattesatserna i hela EU. Mens är ingenting man väljer att ha och mensskydd är inte på något sätt en lyxvara. Länder som Indien, Storbritannien, Irland och Kanada har redan slopat skatten på mensskydd helt och hållet.

Genom en sänkning av skattesatsen kunde Finland reducera en av de strukturella utgifter som kvinnor och andra menstruerande tvingas betala på grund av sin kropp. En mervärdesskatt på 24

procent utgör en stor kostnad sett ur ett längre perspektiv och leder till att en person kan lägga flera tusentals euro på mensskydd under sin livstid. För en familj där det finns flera som menstruerar eller för någon med en stram ekonomi, såsom studerande, blir dessa kostnader betydande.

Oavsett inkomst ska alla ska ha råd med mensskydd utan att behöva oroa sig för vad det kostar. Därmed är det enda rättvisa att nödvändiga hälsoprodukter som mensskydd omfattas av den lägre momsen. Mens är en global jämställdhetsfråga och tabut kring mens måste försvinna. Att sänka mervärdesskatten på mensskydd skulle vara ett litet men betydande steg på vägen.

Därför vill Svensk Ungdom att Svenska folkpartiet ska arbeta för:

- **ATT** mensskydd omfattas av den lägsta mervärdesskattesatsen.

Svensk Ungdom

Christoffer Ingo, Förbundsordförande

Benjamin Ellenberg, Förbundssekreterare

Partifullmäktiges svar:

Gemensamt svar på motionerna 44 och 45

45 SÄNK SKATTEN FÖR MENS- OCH INKONTINENSSKYDD

Mensskydd är helt nödvändiga hygienprodukter för alla menstruerande personer, de är inget man kan välja bort. I nuläget omfattas bindor och tamponger av den högsta mervärdesskattesatsen i Finland på 24 procent. Det här innebär att den som har mens måste lägga tusentals euro på mensskydd under sin livstid.

De höga kostnaderna för mensskydd är något som framför allt kvinnor tvingas betala på grund av sitt kön. För den som har det ekonomiskt svårt, kan kostnaderna vara skillnaden mellan att kunna köpa mat eller inte i slutet av månaden. Kostnaderna borde sänkas för dessa produkter, så att alla har råd och tillgång till mensskydd, oavsett inkomst.

Många EU-länder klassificerar redan bindor och tamponger som hälsoprodukter med lägre mervärdesskatt. År 2016 beslöt EU:s regeringschefer att medlemsstaterna själva ska få reglera mervärdesskatten på hygienartiklar. Frankrike sänkte genast skatten på mensskydd från 20 procent till 5,5 procent och till exempel Storbritannien, Irland och Kanada har senare helt slopat den så kallade "tampongskatten".

I Finland är momsen på tamponger, bindor och inkontinensskydd fortsättningsvis 24 procent, vilket är bland de högsta i EU. Utöver den allmänna mervärdesskattesatsen på 24 procent finns det två reducerade skattesatser i Finland, 10 och 14 procent. När du väljer att äta ute på restaurang betalar du 14 procent moms och om du tränar med en personlig tränare betalar du 10 procent. Det är saker du väljer att göra, som du kan unna dig ibland. Men mensskydd är inget du lyxar till tillvaron med, eller som du ibland kan välja bort.

Att nödvändiga hygienprodukter som mensskydd och inkontinensskydd beskattas enligt den högsta skattesatsen är ojämsställd skattepolitik. Det skulle vara rättvist att dessa produkter skulle omfattas av den lägre skattesatsen på 10 procent, samma skattesats som till exempel för läkemedel.

Svenska Kvinnoförbundet yrkar på att SFP genom sina representanter i riksdagen arbetar för:

- **ATT** mervärdesskattesatsen på mens- och inkontinensskydd sänks från 24 procent till den reducerade skattesatsen 10 procent.

Svenska Kvinnoförbundet

Anna Jungner-Nordgren, Svenska Kvinnoförbundets ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Partifullmäktiges svar:

Gemensamt svar på motionerna 44 och 45.

Som motionärerna konstaterar har Finland tre mervärdesskattesatser, 24%, 14% samt 10%. Skattesatserna och vilka varor och tjänster de täcker nämns i mervärdesskattelagen §§84-85. Idag är mervärdesskatten 14 % på matvaror samt på restaurang- och cateringtjänster. Skattesatsen gäller även djurfoder.

Mervärdesskatt på 10% upptas på persontransporter, hotell och besökskhamnar, idrottstjänster, inträdesavgifter till kultur, underhållnings och idrottsevenemang, det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av Ålands landskapsregerings inkomster av televisionsavgifter, läkemedel, böcker (både fysiska och e-böcker), tidningar och tidskrifter (både fysiska och elektroniska), konstverk, ersättning för upphovsrätten och honorar för utövande konstnärer eller idrottsmän.

De olika skattesatserna skapar givetvis en ökad byråkrati, men samtidigt finns det tydliga motiveringar varför skattesatsen är graderad. Motionärernas argumentering är lätt att hålla med om och det finns all orsak att se över vilka produkter nedsatt moms borde gälla.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** produkter- och tjänster som åtnjuter nedsatt moms granskas.
- **ATT** mens-, inkontinensskydd och blöjor inkluderas bland produkter med den lägsta moms-skattesatsen.

46 ÄNDRING AV DET SKATTEFRIA BELOPPET I ARVSKATTELAGEN

Motivering:

Varje människas livslånga strävan borde kunna anses ge henne rätt att överlåta frukterna av sitt verk till de sina. Vad som överlåtes till sina egna barn borde i första hand kunna vara, till ett skäligt belopp, skattefritt. Såsom skäligt belopp borde alltid kunna betraktas en normal bostad eller därmed jämförbar penningssumma eller annan egendom. Det värde som skall anses skäligt bör fastställas i lag, och justeras med förslagsvis 5 års mellanrum eller vara indexbundet.

Många olika saker påverkar en människas motivation under livets gång. Vetskapen om att kunna ha en reell möjlighet att ordna det bättre för sina efterkommande måste väl anses som en verklig tillgång för individen och därmed samhället i sin helhet. Frågan här är inte att försöka göra någon rik, utan att samhället får någon del av det.

Efter ett skattefritt tak beskattas överstigande egendom enligt en proportionell eller progressiv skala. Detta garanterar samhället skatteinkomster vid större kvarlåtenskap. Dessutom är avsikten, att på lång sikt höja medborgarnas tillit och motivering till arbete och förkovran, när de kan se nyttan av det.

De stora efterkrigstida årsklassernas pensionsålder närmar sig. Detta kan väl inte anses komma som en överraskning för någon. Genom den förda politiken har samhället satsat enorma resurser på hälsovården. Detta måste väl anses ha burit frukt, emedan medellivslängden har ökat och de äldre människorna mår bättre.

Den unga arbetsföra generationen skall nu bära ansvaret för de åldrandes och sina barns välbefinnande. En allt större del av de ungas inkomster kan komma att gå åt till boende och pensioner, kanske också hälsovård. Det torde därför vara välmotiverat att lindra deras ekonomiska börda genom sänkt arvsskatt.

Ur SFP:s synvinkel

Sedan urminnes tider har Finlandssvenskarna varit bosatta längs kustregionerna. Man kan väl gott påstå att att detta sakförhållande gäller i ännu högre grad i dagens läge. Dessutom har ju Finlandssvenskarnas andel minskat procentuellt av landets befolkning, vilket partiets väljarunderlag dessvärre också gjort. Den kraftiga inflyttningen till kustregionerna i söder har medfört att mark- och lägenhetspriserna ökat kraftigt. Särskilt kraftig är efterfrågan på tomtmark i skärgården, med fast vägförbindelse till fastlandet.

Detta medför, i allt för många fall, att den tidigare där bosatta – ofta svenskspråkiga – befolkningens barn eller syskon ej har råd att lösa in ägendomen p.g.a. den höga arvsbeskattningen. Man tvingas sälja arvet för att kunna betala skatten.

Det är inte givet, att köparen för det första är Finlandssvensk och för det andra röstar/kommer att rösta på SFP. Däremot kunde denna föreslagna reform, om pådriven av SFP, medföra ökad uppskattning bland såväl Finlandssvenskarna som bland många finsk- och tvåspråkiga familjer. Hembygden är väl alltid lika kär, var den än befinner sig!

Jag föreslår att:

- **SFP** arbetar för att höja det skattefria beloppet vid arvsbeskattningen

Kurt Wikström, styrelseledamot i SFP i Esboviken

Partifullmäktiges svar:

Motionären är ute i ett angeläget ärende. På sikt behövs det en reform av arvs- och gåvoskatten. SFP har ansett att Finland borde utreda att i likhet med Sverige och Norge helt slopa arvs- och gåvoskatten och i stället införa ett system med skatt på överlåtelsevinst som betalas när arvet realiseras. Det här skulle vara ett rättvisare system och som ett första steg kunde generationsväxlingar som genomförs i familjeföretag och jordbruk befrias från arvs- och gåvoskatt.

I dagens arvsskattesystem är företag som står inför generationsväxlingar i en utmanande situation. Skatten slår också hårt mot vanliga medborgare som kan ha svårt att betala skatt på arv.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** arvsskatten slopas på sikt och ersätts av en överlåtelseskatt

47 ÄNDRING AV DIVIDEND- OCH KAPITAL SKATTELAGEN

Motivering:

Dividend- och kapital skattelagen har genom decennierna genomgått mindre och större förändringar. Dessa inkomstslag har stundom varit skattefria. Med nya regeringar har synen på dessa ändrats och som påföljd av detta börjat beskattas. Skattesatserna har likaså ändrats, så att skattesatserna höjts. Den nuvarande skattesatsen är på 30 – 34% Vilket måste anses högt, i vissa fall för högt.

Dividenden är skattefri under 1000 (ettusen euro) per år. Av överskjutande del är 15% skattefritt resten beskattas med 30% (74.5% får man i handen).

Sedan har vi sk. institutionella placerare (allmännyttiga samfund) som är skattefria. I en tid där man tar yttersta anstöt visavi sk. skatteplanering – skatteflykt, anser jag det motiverat att närmare granska grunderna för sakernas tillstånd. Kriterierna för allmännyttighet borde genomgås noggrant. Är tx. en fackförening så allmännyttig att placeringarna borde vara helt skattefria? Enligt min åsikt verkar dessa i högsta grad endast och enbart för sina medlemmar. Ideella (idrotts/ ungdoms) har tidigare ansetts helt skattefria. Nu har då detta ändrats; så att deras, med frivillig arbetsinsats, försök att skaffa medel för verksamheten beskattas.

Före 1990 var det i huvudsak hög- och högre medelinkomsttagare som sysslade med anskaffande av kapitalförmögenheter som gav avkastning, dividend eller försäljningsvinst. Det förekom också balansering av löneinkomster mot kapitalinkomster, som då var skattefria. Detta sågs ju inte som rättvist av de som inte hade sådana, ej heller möjlighet till arrangemanget. Skattesatserna för lönebeskattningen var samtidigt högre än nu.

Hur gå vidare

I dag är läget ett helt annat; förutom det ”gamla gardet” har kapitalplaceringar blivit en sparform för snart sagt hela folket. Skattesatserna på lönerna har minskats, progressionen likaså. Det skall löna sig att arbeta – lyder parollen. Varför får det inte löna sig att spara – investera. Avkastningen kommer ju tillsist köpkraften tillgodo.

Finansminister Petteri Orpo ville införa investeringssparkonton (Hbl 15.3.18). Detta är en god idé, men tillämpandet av den svenska schablonskatten verkar inte bra – ifall den ej kan avdras från kommande skatt på förverkligad vinst (uttag över insatsen). Det finns sk. investeringsförsäkring som man kan teckna med ett bolag. Men avgifterna är höga. Skatteförmånerna gällande arvingar har dessutom tagits bort. Vill staten nu, genom införande av schablonskatten, uppnå motsvarande ”premie”.

Undertecknad yrkar på:

- **ATT**, SFP i riksdagen (och regeringen) arbetar för att höja det skattefria beloppet.
- **ATT**, sänka skattesatsen i kapitalbeskattningen för småsparare, med överlåtelsevinst under 10 000.00 per år.

Kurt Wikström, styrelseledamot i SFP i Esboviken

Partifullmäktiges svar:

Sedan år 2016 har skatten på kapitalinkomster varit progressiv så att skattesatsen är 30% och 34% på den andel som överstiger 30 000 euro. Överlåtelsevinsten, det vill säga försäljningsvinsten är skattefri om summan är högst 1 000 euro under skatteåret.

Dividender från börsbolag är delvis skattefria. Av dividenderna utgör 85% skattepliktig kapitalinkomst och 15% skattefri inkomst.

Aktiesparkonton tas i bruk i Finland från och med år 2020. På aktiesparkontona kan man sätta in högst 50 000 euro och skatt betalas på avkastningen först i det skede då medel tas ut från kontot. I och med aktiesparkontot behandlas småinvesterare mer jämlikt gentemot de större investerarna. Målet med aktiesparkontot är att främja sparande och placering bland småinvesterare. Liknande former av konton finns redan i Sverige och Norge.

Enligt SFP:s skattepolitiska program från år 2014 borde dividendinkomster upp till 1 000 e befrias från skatt. Syftet med detta är att främja aktiesparandet. I och med aktiesparkontot skjuts betalningen av dividendskatten upp, men den beskattas fortfarande på samma sätt som övrig avkastning. Linjedragningen är alltså fortfarande aktuell.

Partifullmäktige föreslår att SFP arbetar för:

- **ATT** dividendinkomster upp till 1 000 euro befrias från skatt.

§ 1

NAMN, HEMORT OCH VERKSAMHETSOMRÅDE

Föreningens namn är Svenska folkpartiet i Finland r.p., i finsk översättning Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.

Föreningens hemort är Helsingfors stad och dess verksamhetsområde omspannar hela landet. Föreningens språk är svenska.

§ 2

ÄNDAMÅL

Svenska folkpartiets uppgift är att samla landets svenska och tvåspråkiga befolkning för att, inom ramen för Finlands demokratiska och parlamentariska statsskick på hävdvunnen nordisk rättsgrund, befästa landets självständighet och trygghet, förbättra medborgarnas materiella och andliga livsvillkor samt utveckla samhället i riktning mot ökad rättvisa och inre sammanhållning. Svenska folkpartiet vill bevaka den svenska befolkningens rättigheter, värna dess egenart, främja dess kulturella och sociala liv och trygga dess utkomst.

Dessutom vill Svenska folkpartiet främja goda relationer mellan den svenska och finska befolkningen i landet genom kulturell växelverkan, saklig information och förbättrade språkkunskaper.

Svenska folkpartiet vill på grundvalen av individens frihet, privat äganderätt, fri företagsamhet och ändamålsenlig samhällsplanering verka för kulturellt, socialt och ekonomiskt framåtskridande.

§ 3

VERKSAMHETSFORMER

För att fullfölja sina syften

- 1) deltar partiet som politisk organisation i det statliga och kommunala livet samt i olika samhälleliga organisationers verksamhet,
- 2) bedriver partiet medborgerlig och politisk upplysningsverksamhet genom möten, konferenser, kurser och publikationer
- 3) uppbär partiet för sin verksamhet avgifter av sina medlemmar och tar också emot testamenten och donationer, samt
- 4) kan partiet anordna lotterier och penninginsamlingar, utöva förlagsverksamhet samt förvärva fastigheter.

Partiet utverkar vid behov de tillstånd som behövs för ekonomisk verksamhet.

§ 4

MEDLEMSKAP

En registrerad förening kan bli medlem i partiet efter en skriftlig ansökan till partistyrelsen som beviljar medlemskap. Sådana medlemsföreningar är partiets lokalavdelningar, dess ungdomsorganisation, dess kvinnoorganisation, dess seniorförbund samt lokala, regionala och riksomfattande specialföreningar. Innan partistyrelsen beviljar en lokal eller regional specialförening medlemskap i partiet skall ett utlåtande om ärendet begäras från de berörda lokalavdelningarna och kretsstyrelserna.

Medlemmarna i medlemsföreningarna skall vara finska medborgare, eller sådana utlänningar som har sin hemort i Finland och uppfylla de krav för utländska medlemmar som ställs i medlemsföreningens stadgar.

§ 5

VERKSAMHETENS ORGANISERING

Partiet utövar sin verksamhet dels genom sin partidag, sitt partifullmäktige, sin partistyrelse och dess utskott, dels genom medlemsföreningarna. I kommuner (Helsingfors undantaget) där partiet har flera lokalavdelningar, bildar dessa en kommunorganisation tillsammans med Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets och Svenska Seniorers lokala och regionala avdelningar på orten.

Riksdagsledamöter som är medlemmar i Svenska folkpartiets medlemsföreningar bildar svenska riksdagsgruppen. Svenska riksdagsgruppen kan även anta andra riksdagsledamöter som medlemmar till gruppen.

Lokalavdelningarna och de lokala och regionala specialföreningarna i Helsingfors, Nylands, Egentliga Finlands och Vasa valkretsar bildar i respektive valkrets kretsorganisationer. Kretsorganisationernas stadgar fastställs av partistyrelsen. Lokalavdelningarna i det övriga Finland bildar en särskild krets utan eget kretsorgan.

§ 6 **PARTIETS ORGAN**

Partiets organ är partidagen, partifullmäktige, partistyrelsen och utskott som utsetts av partistyrelsen (i fortsättningen utskotten).

Partiets beslutanderätt utövas av partidagen, partifullmäktige och partistyrelsen.

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med partiets stadgar och partidagens och partifullmäktiges beslut, anvisningar och föreskrifter.

Partiets presidium består av partiordförande samt partiets tre viceordförande.

§ 7 **PARTIDAGEN**

Ordinarie partidag hålls årligen före juni månads utgång.

Extra partidag hålls när partistyrelsen anser att det finns skäl till det. Extra partidag skall även hållas när minst hälften av partifullmäktiges medlemmar yrkar på detta för behandling av ett uppgivet ärende.

Partistyrelsen sammankallar partidagen samt bestämmer tid och plats för partidagen.

Kallelse till partidagen skall ingå i de svenska tidningar i landet som partistyrelsen beslutar om, och dessutom skall kallelsen skriftligen sändas till alla medlemsföreningar minst tolv veckor före ordinarie partidag och minst två veckor före extra partidag.

Partidagen består av ombud som partiets medlemsföreningar utser bland sina medlemmar eller bland partimedlemmar som är bosatta på föreningens hemort. Föreningarna har rätt till ett ombud för de första 150 medlemmarna, därefter ett ombud för varje påbörjat 75-tal medlemmar.

Medlemsantalet bestäms utgående från de redovisningar av medlemmar som gjorts till partistyrelsen senast fyra veckor före partidag. Medlemsavgifter för senast föregående kalenderår bör vara ombesörjda till partistyrelsen senast fyra veckor före partidagen. Varje medlemsförening är dock berättigad att utse minst ett ombud. Kretsorganisationerna jämte Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland utser därutöver 3 (tre) ombud per krets eller organisation.

Partidagen är beslutför då minst 50 ombud är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet, om inte i dessa stadgar bestämmes något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör. Omröstning skall förrättas med slutna sedlar, om minst tio ombud yrkar på det.

Motionsrätt vid ordinarie partidag har kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, partiets medlemsföreningar och deras medlemmar samt därtill medlemsförbunden Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland.

Motioner skall inlämnas till partistyrelsen senast tio veckor före partidagen. Partistyrelsens propositioner samt motioner och partifullmäktiges yttrande över dessa motioner skall sändas ut till ombuden senast 10 dagar före partidagen.

Partistyrelsen beslutar om principerna för offentligheten vid förhandlingarna på partidagen.

Närvaro- och yttranderätt på partidagen har, utöver ombuden, partiets presidium, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets europaparlamentariker samt partiets tjänstemän. Närvarorätt har alla enskilda partimedlemmar. Partidagens presidium kan även ge närvaro- och yttranderätt åt övriga.

§ 8

ÄRENDEN VID PARTIDAGEN

Vid ordinarie partidag skall följande ärenden behandlas:

- 1) Öppning av partidagen
- 2) Val av ordförande, två viceordförande för mötet och av sekreterare
- 3) Val av två protokolljusterare
- 4) Frågan om mötets behörighet
- 5) Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning
- 6) Tillsättande av partidagsutskott och val av medlemmar i dessa
- 7) Ta del av redogörelse över partiets aktuella verksamhet
- 8) Allmänpolitisk debatt
- 9) Propositioner till partidagen
- 10) Motioner till partidagen
- 11) Val av
 - a) partistyrrelsens ordförande, som kallas partiordförande
 - b) tre viceordförande i partistyrelsen, vilka kallas partiets viceordförande
 - c) partifullmäktige
- 12) Övriga eventuella val.
- 13) Frågor som väckts under partidagen och som partidagen med tre fjärdedels majoritet beslutar behandla.

Vid extra partidag behandlas endast de ärenden för vilka den är sammankallad.

§ 9

VAL UNDER PARTIDAGEN

För de val som förekommer vid partidagen, tillsätter denna en valnämnd som består av en ordförande och två ledamöter.

Som vallängd används en förteckning över röstberättigade deltagare i partidagen som gjorts upp av partidagens sekretariat.

Rösträtt får inte utövas genom fullmakt.

Partiordförande väljs genom majoritetsbeslut. Om fler än två kandidater nomineras och ingen får över hälften av de angivna rösterna verkställs en andra valomgång mellan de två kandidater som fått de flesta rösterna i den första omgången.

Om minst en femtedel av de röstberättigade ombuden på partidagen kräver det utses de tre viceordförandena enligt proportionellt valsätt. Varje röstberättigad medlem av partidagen skall då rösta på minst två och högst tre på förhand nominerade kandidater, med rätt att bland dessa märka ut de två kandidater som han helst önskar se invald, genom att teckna bokstäverna A och B vid deras namn i den ordning han föredrar dem.

Val av 46 ledamöter i partifullmäktige förrättas vid ordinarie partidag. Kandidaterna nomineras med personliga ersättare. Endast personer som är valbara enligt partiets stadgar kan nomineras.

De ledamöter, med ersättare, som väljs för två år kan utses enligt ett proportionellt valsätt om minst en femtedel av de röstberättigade ombuden på partidagen kräver det. Varje röstberättigad medlem av partidagen skall då rösta på högst tjugotre (23) och minst femton (15) på förhand nominerade kandidater, var och en med högst en personlig ersättare. Han har rätt att bland dessa märka ut de tre kandidater som han helst önskar se invalda, genom att teckna bokstäverna A, B och C vid deras namn i den ordning han föredrar dem. Använder han sig av denna rätt skall alla bokstäver användas. Om valsekeln upptar en kandidat som inte nominerats är valsekeln ogiltig.

Vid uträknandet av valresultat vid ABC-val tilldelas den kandidat och ersättare som märkts ut med bokstav A 6 röster, med B 3 röster och C 2 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

I det fall att en kandidat nominerats med flera än en ersättare vid röstningen tecknas även ersättarens namn, varvid denne får det röstetal som ges respektive kandidat.

Vid uträknandet av valresultatet vid AB-val tilldelas den kandidat som märkts ut med bokstaven A 6 röster, med B 3 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

Om en ledamot eller ersättare som valts i partifullmäktige för två år avgår före mandattidens utgång, förrättas fyllnadsval på närmast följande partidag. I det fallet att flera än en post är ledig väljs partifullmäktigeledamöterna enligt ABC-röstning i respektive grupp.

Ersättare för personliga ersättare väljs enligt majoritetsbeslut en för en.

§ 10

PARTIFULLMÄKTIGE

Partifullmäktige består av totalt 50 ledamöter samt 46 ersättare enligt följande:

- partiordförande (1)
- partiets viceordförande (3)
- 46 ledamöter med personliga ersättare inklusive representation från de registrerade medlemsföreningar, som erhållit förbundsstatus inom partiet. Medlemmarna jämte ersättarna är valda för två år så att hälften av ledamöterna med personliga ersättare årligen är i tur att avgå.

Partidagen väljer partifullmäktige och personliga ersättare för dem som är i tur att avgå. Valen förrättas enligt § 9, val under partidagen, med beaktande av stadgarna 9 § första moment.

Partifullmäktige utser inom sig ett presidium bestående av fullmäktigeordförande samt en (1) viceordförande för ett verksamhetsår.

Partifullmäktige är beslutförför då minst hälften av dess medlemmar och ordföranden eller viceordförande är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet om inte i dessa stadgar bestäms något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

Partifullmäktige sammankommer minst två gånger per verksamhetsår på kallelse av partistyrelsen. Kallelse bör skriftligen delges partifullmäktige senast två veckor före den för mötet utsatta dagen. Partifullmäktigemöte som fastställer bokslut, beviljar ansvarsfrihet och väljer revisor bör sammankomma före utgången av maj månad.

Partifullmäktige har rätt att låta sig företräddas av en representant vid kretsstyrelsemöten och kretsmöten, vid kommunorganisations möten och styrelsemöten, samt vid lokalavdelningarnas styrelsemöten och lokala möten. Representanten har yttranderätt men inte rösträtt.

Partifullmäktige är särskilt skyldiga att:

- 1) bereda partiets politik på lång sikt utgående från partiets program och stadgar, samt ta initiativ som främjar partiets ändamål.
- 2) behandla på initiativ av partistyrelsen centrala politiska program
- 3) avge yttrande till partistyrelsen om propositioner vilka skall föreläggas partidagen
- 4) på partistyrelsens beredning behandla yttrande över motionerna och förelägga dem för partidagen
- 5) välja elva (11) medlemmar till partistyrelsen
- 6) behandla partistyrelsens verksamhetsberättelse
- 7) fastställa bokslut för föregående räkenskapsår samt ta del av revisionsberättelse
- 8) bevilja ansvarsfrihet för partistyrelsen och andra ansvarsskyldiga.
- 9) fastställa medlemsavgifterna för följande kalenderår
- 10) välja en revisor godkänd av Centralhandelskammaren (CGR-revisor) samt en ersättare för denna.

Partiets medlemsföreningar jämte deras medlemmar har rätt att inlämna initiativ till partifullmäktige.

Partistyrelsen samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på partifullmäktiges möten. Svenska riksdagsgruppen, partiets ministrar, partiets europaparlamentariker samt partiets tjänstemän har rätt att närvara och yttra sig vid partifullmäktiges möten, om inte partifullmäktige bestämmer något annat för ett visst fall.

§ 11

PARTISTYRELSEN

Partistyrelsen består av:

- partiordförande
- partiets viceordförande (3)
- elva (11) övriga medlemmar som utsetts av partifullmäktige.

Övriga medlemmar väljs, om inte annat bestäms:

- en medlem från Svenska riksdagsgruppen
- en medlem från varje kretsstyrelse (4)
- en medlem från varje registrerad medlemsförening som erhållit förbundsstatus (3)
- tre övriga medlemmar

Fullmäktiges ordförande, partiets ministrar och europaparlamentariker samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på styrelsens sammanträden.

Partisekreteraren fungerar som föredragande.

Partistyrrelsens mandat är ettårigt.

På partistyrelsen ankommer att fungera som det operativa organet som sköter löpande ärenden med uppgift att:

- 1) fastställa partiets åsikt i aktuella politiska, organisatoriska och finansiella frågor, om inte i dessa stadgar har fastställts beslutsfattandet till något annat organ
- 2) hålla kontinuerlig kontakt med Svenska riksdagsgruppen och partiets europaparlamentariker
- 3) rådgöra tillsammans med Svenska riksdagsgruppen om regeringsmedverkan
- 4) övervaka att medlemsföreningarna och kretsorganisationerna verkar i enlighet med gällande stadga och partiets syfte
- 5) planera partiets verksamhet och sörja för att den är ändamålsenligt organiserad
- 6) utse partisekreterare
- 7) övervaka att partifullmäktiges och partidagens beslut verkställs
- 8) ansvara för skötseln av partiets räkenskaper och medelsförvaltning
- 9) ge politiska utlåtanden i partiets namn
- 10) bära organisationens personalansvar
- 11) förbereda och leda partiets verksamhet vid allmänna val
- 12) tillsätta och utse medlemmar samt ordförande till partiets utskott
- 13) utse vid behov delegationer och kommittéer
- 14) bereda ärenden till fullmäktige
- 15) bereda ärenden som skall föreläggas partidagen
- 16) utse tillfälliga arbetsgrupper och beredningsorgan
- 17) utse talesmän för partiet
- 18) fastställa medlemsföreningarnas, kommunorganisationernas och kretsarnas stadgar samt godkänna nya medlemsföreningar
- 19) fastställa nödvändiga reglementen och instruktioner för utskotten och partikansliet.

§ 12

FINANSUTSKOTTET OCH ORGANISATIONSUTSKOTTET

Finansutskottet och organisationsutskottet består vardera av minst fem och högst nio medlemmar som utses av partistyrelsen för 2 år. Finansutskottets medlemmar utses så att högst hälften av medlemmarnas mandatperiod upphör samtidigt. Minst en utskottsmedlem skall vara, om möjligt, medlem i partifullmäktige.

Finansutskottet övervakar partiets medelsförvaltning och administration i enlighet med partistyrrelsens anvisningar. Finansutskottets ordförande, som utses av partistyrelsen, har närvaro- och yttranderätt i partifullmäktige och partistyrelse.

Organisationsutskottet övervakar informationsverksamheten och fungerar som sakkunnigt organ gentemot fältet i organisationsfrågor.

§ 13

PARTIKANSLIET

Partikansliet sköter partiets löpande ärenden i enlighet med partistyrelsens anvisningar samt reglementen och instruktioner som fastställts av partistyrelsen.

Partikansliet leds av partisekreteraren.

§ 14

FÖRFARANDET VID ALLMÄNNA VAL

Kretsmötet fattar beslut om kandidater i riksomfattande och i regionala val. Kretsmötet kan också besluta om nominering genom medlemsomröstning. Den slutgiltiga nomineringen kan dock med partistyrelsens bifall avvika från resultatet i medlemsomröstningen.

Kretsmöte kan delegera beslutsfattandet om kandidater till kretsstyrelsen.

Partidagen fattar beslut om partiets kandidat i valet av republikens president. Vid behov kan partifullmäktige besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning för partidagen eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren.

Partistyrelsen fattar beslut om partiets kandidater i valet av europaparlamentariker. Vid behov kan partistyrelsen besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren.

I dessa stadgar, § 16, fastslås bestämmelser om medlemsomröstningen.

§ 15

REGERINGSMEDVERKAN

Beslut om regeringsmedverkan skall fattas vid ett gemensamt möte mellan partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen så att vartdera organets åsikt separat utreds. Om de olika organen företräder olika åsikter sammankommer partifullmäktige och fattar beslut.

Frågan om nominering av regeringsmedlem bereds för svenska riksdagsgruppen av partistyrelsen. Om svenska riksdagsgruppen inte kan omfatta partistyrelsens förslag återgår frågan till partistyrelsen. Vidhåller då partistyrelsen sitt förslag fattas avgörande gemensamt av partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen, varvid alla har en röst. Partistyrelsen kan ge riksdagsgruppen fullmakt att nominera regeringsmedlem.

§ 16

MEDLEMSOMRÖSTNING

Rösträtt vid medlemsomröstning tillkommer de medlemmar av en basorganisation som senast på valdagen fyller 18 år samt var medlem senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt.

Med basorganisation avses i denna stadga partiets, Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets samt Svenska Seniorers lokalavdelningar.

En medlem av en basorganisation får rösta i egenskap av medlem i endast en förening.

Röstlängd över de röstberättigade utgör det medlemsregister som finns partistyrelsen tillhanda senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt. Varje röstberättigad har endast en röst.

Partistyrelsen fastställer tidpunkten för förrättandet av medlemsomröstningen.

Medlemsomröstningen kan genomföras som poströstning, elektronisk röstning, val med urna, telefonröstning, på föreningens öppna möte eller som en kombination av ovannämnda.

I medlemsomröstningar som berör en valkrets fungerar kretsstyrelsen i valkretsens som valnämnd. Partistyrelsen har även rätt att utse en representant till valnämnden. I medlemsomröstningar som är nationella fungerar partistyrelsen som valnämnd.

Rätt att nominera personer för medlemsomröstning har en basorganisation, vilken är verksam inom valkretsens. Beslut om nomineringen fattas av det organ inom basorganisationen som utövar beslutanderätt eller, med bemyndigande av detta, av basorganisationens styrelse.

Till medlemsomröstning skall även upptas en person som skriftligt nominerats för denna av minst 15 medlemmar av en och samma basorganisation inom valkretsens. En person kan nomineras även av minst 30 medlemmar som får tillhöra olika basorganisationer som är verksamma inom valkretsens. En medlem av basorganisationen kan förena sig om endast en (1) framställning som avses i detta moment.

För medlemsomröstning får nomineras endast personer vilka gett sitt skriftliga samtycke. Nominerad person skall vara valbar enligt vallagen.

Valnämnden skall meddela basorganisationerna och deras personmedlemmar inom vilken tid nomineringen av personer för medlemsomröstningen skall ske samt sättet för inlämnande av nomineringshandlingarna.

Basorganisation kan nominera högst det antal personer som partiet har rätt att ställa upp kandidater inom valkretsens.

Över de för medlemsomröstning nominerade personerna uppgörs alfabetisk förteckning där det anges namn, yrke och hemort. Förteckningen fungerar som valsedel.

Valnämnden ansvarar för att valen genomförs med bibehållandet av valhemlighet. Valnämnden ansvarar för rösträkningen och bör omedelbart efter rösträkningen tillställa partistyrelsen undertecknat protokoll över omröstningens resultat.

Resultatet av medlemsomröstningen bör utan dröjsmål fastställas av kretsstyrelsen vid kretsvisa medlemsomröstningar och av partistyrelsen vid nationella medlemsomröstningar.

På basis av medlemsomröstningen, vars resultat till väsentlig del bör beaktas, uppgörs förslag till partiets kandidatlista. Av personerna upptagna på partiets kandidatlista kan högst en fjärdedel vara personer som icke nominerats för medlemsomröstningen. Partistyrelsen kan dock på anhållan av kretsstyrelsen bevilja undantag från detta.

§ 17 NAMNTECKNING

Partiets namn tecknas av partiordföranden, viceordförandena och partisekreteraren, två tillsammans.

Partistyrelsen kan utöver det förordna en eller flera förtroende- eller tjänstemän att teckna partiets namn, två tillsammans eller var för sig tillsammans med partiordföranden, en viceordförande eller partisekreteraren.

I löpande ekonomiska ärenden tecknas partiets namn av den som partistyrelsen utser därtill.

§ 18 RÄKENSKAPER OCH REVISION

Partiets räkenskapsår är kalenderåret och räkenskaperna avslutas årligen per den 31 december. Bokslutet skall uppgöras och räkenskaperna samt partiorganens protokoll och andra nödvändiga handlingar överlämnas till revisorerna före utgången av april.

Revisionsberättelsen avges till partifullmäktige och skall överlämnas till partistyrelsen före den 15 april, ändå senast två veckor före det partifullmäktigemöte som sammankommer före utgången av maj månad.

§ 19

FÖRTROENDE- OCH TJÄNSTEMÄN

Endast en person som tillhör en medlemsförening kan utses till tjänsteman i partiet. Partiets kandidater i allmänna val bör tillhöra någon av partiets medlemsföreningar såvida det inte finns särskilda skäl som motiverar undantag.

§ 20

STADGEÄNDRING

Dessa stadgar kan ändras endast av en ordinarie partidag, varvid tre fjärdedels majoritet krävs. Om det inte föreligger en sådan majoritet för ändringsförslag, skall ändringsbeslutet underställas följande ordinarie partidag, som med enkel majoritet slutgiltigt kan godkänna ändringsförslaget.

§ 21

UPPLÖSNING AV PARTIET

Ett beslut om att upplösa partiet kan endast fattas av en ordinarie partidag och beslutet skall bekräftas av följande ordinarie partidag. För ett beslut om upplösning krävs minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna.

Om partidagen beslutar att upplösa partiet, skall ett beslut fattas om att disponera partiets tillgångar för ändamål som främjar den svenska befolkningens intressen.

Partidagens ordlista

Ajournera

Uppskjuta ett möte till senare tillfälle, helst för en kort stund. Samma protokoll.

ALDE

ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europe) är partifamiljen SFP hör till på europeisk nivå. I ALDE gruppen i parlamentet sitter SFP:s och Centerpartiets parlamentariker.

Allmänpolitisk debatt

Under allmänpolitiska debatten är ordet fritt för delegaterna att lyfta fram frågor som man upplever viktiga. Se instruktionerna i förhandlingsordningen.

Att-sats

Varje motionssvar ska sluta med att-sats/att-satser som knyter ihop vad SFP ska jobba för. Det är att-satserna man röstar om på söndagen vid behandlingen av motionerna i salen. Att-satserna fastslår partiets linje.

Beredningsutskott

Ett utskott som tillsätts under partidagen för att förbereda partidagens svar på motioner och propositioner.

Delegat

Deltagare på partidagen som representerar en lokalavdelning, krets eller ett förbund. Deleger har rösträtt på partidagen.

Festsupé

Lite festligare sittande middag på lördagskväll.

Fullmakt

Alla delegater måste ha en fullmakt av den förening man representerar så att man under partidagen har rösträtt.

Förbund

Partiet har tre förbund. 1) vår ungdomsorganisation Svensk Ungdom 2) vår kvinnoorganisation Svenska Kvinnoförbundet 3) vårt seniorförbund Svenska Seniorer.

Förhandlingsordning

Processbeskrivning som slår fast hur möteshandlingarna förlöper.

Handlingar

Partidagshandlingarna syftar till möteshandlingarna som innehåller föredragningslista, förhandlingsordning, motioner, proposition etc.

Kommunorganisation

I kommuner där partiet har flera lokalavdel-

ningar bildas en kommunorganisation som fungerar som en takorganisation.

Kransnedläggning

En tradition att partidagens presidium lägger ner en krans vid hjältegravarna för att hedra minnet av de stupade.

Krets

Partiets lokalavdelningar är organiserade i fem kretsar: Egentliga Finland, Helsingfors, Nyland, Österbotten och Övriga Finland.

Kretsvisa möten

Under partidagen träffas delegaterna från respektive krets och förbund för egna möten. På dessa möten diskuterar man kretsens /förbundets strategi för ärendena under partidagen.

KST

Förkortning på kretsstyrelse. Kretsarna i Egentliga Finland, Helsingfors, Nyland och Österbotten har en kretsstyrelse som är det verkställande organet.

Kyrkogång

En tradition att inleda söndagsmorgon på partidagen med en gemensam andakt samt nedläggning av krans vid hjältegravarna.

MEP

Förkortning av Member of European Parliament. Dvs ledamot av Europaparlamentet

Mingel

Mingel (att mingla) är när människor beblandar sig med övriga närvarande, för att under småprat bekanta sig med dem. Ordet är ett lån från engelskan där mingle betyder 'blanda sig' eller 'umgås med'.

Motion

Kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, lokalavdelningar, specialföreningar och medlemmar kan genom att lämna in en motion ta initiativ till ett ärende som partidagen måste besluta om.

Partidagskansli

På partidagsplatsen finns ett kansli där partiets tjänstemän befinner sig och kan hjälpa till med både små och stora frågor.

Partidagssidan

<https://partidagen.sfp.fi/>

Där finns all information om partidagen!

Partidagsväder

Under partidagshelgen är det av tradition

varmt och soligt. Har skett att helgen är den första varma helgen under våren. Ges dock inga garantier att det är så i år!

Partifullmäktige

Har 50 ledamöter och sammankommer vanligtvis två gånger per år. Kolla i stadgarna § 10 vad som hör till partifullmäktiges uppgifter, bland annat bereder de motionssvar till partidagen.

PD

Förkortning för partidag. Partiets högsta beslutande organ, som sammankommer en gång per år.

Presidium

Presidium består av ordförande och vice ordföranden.

Proposition

En proposition är ett förslag från partistyrelsen till partidagen, vilket partidagen ska besluta om.

PST

Förkortning för partistyrelsen. Partistyrelsen är partiets verkställande organ och leder partiets verksamhet i enlighet med stadgarna och partidagens och partifullmäktiges beslut.

Sekretariat

Sekreteraravdelningen, exempelvis partidagens utnämnda sekreterare (kan vara flera) som sitter med mötesordförande.

Specialförening

Partiet har medlemsföreningar som kallas specialföreningar. Dessa är föreningar som är knutna kring ett visst tema.

Svenska riksdagsgruppen

Svenska riksdagsgruppen består under valperioden 2015 - 2018 av tio riksdagsledamöter; nio från Svenska folkpartiet samt Ålands ledamot.

Valnämnd

Valnämnden håller koll på proceduren kring personval på partidagen, samt räknar röster.

Valutskott

Är det utskott som sköter om valberedningen på partidagen. Exempelvis ger förslag på hur kommande partifullmäktige ska se ut.

Åhörare

Deltagare på partidagen som inte är där som delegat. Och därmed inte har yttrande- eller rösträtt.

[illegible]

